

ÅRSREDOVISNING

Örebro kommun 2009

Fakta om Örebro

Sjunde största kommunen

Örebro är befolkningsmässigt landets sjunde största kommun. Här bor 134 006 personer (31 december 2009) på en yta av 1 380 kvadratkilometer (landareal).

I kommunen finns invånare från cirka 160 olika länder. Själva staden Örebro är drygt 700 år gammal. Slottet började byggas redan på 1200-talet. I dag finns bland annat restaurang, konferenslokaler och landshövdingens bostad i Örebro slott.

Politiskt styre

Örebro kommun leds av en koalition som består av Moderaterna, Folkpartiet, Kristdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet.

Nära till resten av Sverige

Örebro kommun ligger centralt i Sverige med cirka 20 mil till Stockholm och 30 mil till Göteborg.

70 procent av Sveriges befolkning bor inom en radie av 30 mil. Flygplatsen har

charter-, reguljär- och godstrafik till Sverige och övriga Europa.

Tågen trafikerar Örebro på Mäljarbanan, Svealandsbanan, Bergslagsbanan och söderut till bland annat Göteborg. På europavägarna E 18 och E 20 samt riksväg 50 färdas både människor och gods.

Näringslivet i Örebro

I Örebro finns cirka 10 000 registrerade företag. Stora privata arbetsgivare är Atlas Copco Rock Drills AB, Assistansia AB, Euro Maint Rail AB och DHL Express AB.

Andra stora arbetsgivare är Örebro kommun, Örebro läns landsting, Örebro universitet, SCB och Polismyndigheten. Logistik, handel, avancerad tillverkningsindustri och måltid är viktiga områden inom näringslivet.

Universitetsstaden

Örebro universitet är ett av Sveriges mest expansiva universitet med 16 000 studenter och 1 200 anställda. Universitetet har

utbildning och forskning inom humaniora, juridik, samhällsvetenskap, naturvetenskap, teknik, vård, medicin, undervisning, musik och idrott.

Grönt är skönt

Varje örebroare har i genomsnitt 91 kvadratmeter park. Det finns många platser för naturupplevelser i Örebro kommun. Några av dem är naturreservaten Oset och Rynningeviken intill Hjälmaran (Sveriges fjärde största sjö), fågelparadisen Tysslingen och Kvismaren samt Kilsbergen med skogar, sjöar och skidspår/vandringsleder. I Örebro finns cirka 18 mil cykelvägar.

Våra vänorter

Vi har vänorter i åtta länder: Drammen i Norge, Kolding i Danmark, Lappeenranta/Villmanstrand i Finland, Stykkisholmur på Island, Lodz i Polen, Yantai i Kina, Terrassa i Spanien och Pau i Frankrike.

Innehåll

INLEDNING

Kommentar från kommunstyrelsens ordförande.....	4
Viktiga händelser i Örebro	6
Fem år i sammandrag	7
Så användes pengarna i kommunens verksamheter.....	8
Kommunens organisation	9

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Örebros utveckling mot ett hållbart samhälle	10
Resultat för uppföljningsuppdrag.....	16
Mål för god ekonomisk hushållning	25
Sammanfattande ekonomisk och finansiell analys	26
Driftsredovisning per nämnd	28
Investeringsredovisning	30
Medarbetare – resultat och utveckling	31
Verksamheten i kommunens nämnder	33
Social välfärd	33
Barn och utbildning.....	40
Samhällsbyggnad.....	44
Vuxenutbildning och arbetsmarknad	50
Övriga nämnder	52
Kommunstyrelsen	52
Kommunens samlade verksamhet	54
Tillämpade redovisningsprinciper	57
Resultaträkning	60
Finansieringsanalys	60
Balansräkning	61
Noter till resultaträkning, finansieringsanalys och balansräkning	62
Verksamheten i Örebro kommuns företag.....	70
Kommunens företag i siffror.....	73

REVISIONSBERÄTTELSE	74
---------------------------	----

BILAGOR

1 Driftsredovisning per verksamhetsområde	76
2 Slutredovisning av större investeringsobjekt	77
3 Indikatorer för kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag	78
4 Mål för god ekonomisk hushållning per nämnd	82
5 Resultatbedömning för driftsnämnderna	88
6 Särredovisning av VA- och avfallsverksamheterna.....	94

MÅLGRUPP Årsredovisningen lämnas av kommunstyrelsen till kommunfullmäktige. Den vänder sig även till externa intressenter i form av kreditgivare, leverantörer samt andra offentliga myndigheter. Årsredovisningen produceras av kommunledningskontoret för kommunstyrelsen.

www.orebro.se

På kommunens webbplats www.orebro.se kan du läsa alla nämnders årsberättelser, Örebro kommuns personalboks slut och Bokslut för hållbar utveckling.

Många ljuspunkter under ett mörkt år

2009 kommer att gå till historien som ett av de år som varit besvärligast för ekonomin på alla plan; lokalt, nationellt och internationellt. Den ekonomiska utvecklingen som blev synlig för alla i september 2008, accentuerades under året. För kommunerna innebar det ständigt nedskrivna prognoser för skatteintäkterna. Många pekade på de allvarliga problem kommunsektorn stod inför.

I denna turbulenta tid har Örebro stått starkt. De senaste årens tydlighet i ekonomisk långsiktig stabilitet, kvalitetsuppföljningar och effektiviseringar gjorde att Örebro kommun, trots vissa åtstramningar, kunde värna välfärdsuppdraget.

Med den starka ekonomin har kommunen också kunnat satsa för att minska konsekvenserna av den internationella lågkonjunkturen. Investeringsnivån har legat på en fortsatt hög nivå, såväl i kommunen som i de kommunala bolagen. Strategiska investeringar skapar arbeten idag, men också förutsättningar för en starkare ekonomi i framtiden. Cityförnyelsen är det tydligaste exemplet på hur kommunen använt lågkonjunkturen för att få stora arbeten gjorda till låga kostnader, samtidigt som cityhandelns konkurrenskraft stärks. Det innebär större möjligheter till en god arbetsmarknad i framtiden.

Den fortsatt starka befolkningsutvecklingen skapar både utmaningar och befäster Örebro som ett regionalt centrum. De senaste två åren har kommunens befolkning ökat med mer än 3 500 personer! Utmaningen ligger i att fortsätta bygga en attraktiv stad, med såväl god miljö som trygghet och trivsel i centrum. Bostadsbyggandet vände under året och framtiden ser ljus ut.

Inom skolområdet gör vi en kraftig utbyggnad av förskolorna. Barnantalet ökar och vi ser idag ingen avmattning i behovet av nya förskolelokaler. De investeringar som gjordes 2009 följs upp av motsvarande investeringsvolym kommande år.

Resultaten inom grundskolan fortsätter att vara ett bekymmer. De tydliga krav på uppföljning av kunskapsnivåerna, och de åtgärder som sätts in för att höja kvaliteten, kommer att behöva ytterligare tid på sig för att ge effekt. Kommunen arbetar mycket medvetet med att sätta in resurser så tidigt som möjligt för de barn som behöver stöd i sin kunskapsinhämtning.

Det kraftigt minskade elevantalet i gymnasieskolan har inneburit krav på minskade lokalytor, för att värna möjligheterna till gott pedagogiskt ledarskap. Rudbecksskolans samordnande med Karolinska skolan är en del

av denna utveckling. Samtidigt måste en planering till för att möta de krav på nya lokaler och nya undervisningsformer som kommer om några år.

Inom äldreomsorgen pågår ett kraftfullt utvecklingsarbete för ökad kvalitet och trygghet för de äldre. Ett nytt äldreboende är planerat för byggstart det kommande året och ytterligare ett äldreboende initierades under 2009. Ett system för tidsregistrering byggdes för att ge möjligheter för personalen att få mer tid hos de äldre och mindre tid till resor med mera.

Den sociala omsorgen hade det tufft under 2009. Kostnaderna för försörjningsstöd ökade kraftigt, dock inte i den utsträckning som kommunen initialt planerade för. Genom beslutet att flytta försörjningsstödet till Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen skapas möjligheter att snabbare slussa människor ut i arbetslivet. Även kostnaderna för placeringar ökade. Här krävs fortsatta satsningar på förebyggande arbete, exempelvis stärktes arbetet med barn till missbrukare, liksom arbetat med effektiva behandlingsformer.

Arbetsmarknadsområdet kunde tack vare kommunens stabila ekonomi stärkas för att möta den kraftigt försämrade lokala arbetsmarknaden. Trots den

bekymmersamma utvecklingen kan vi se att de åtgärder som genomförts fått gott genomslag. I slutet av 2009 sågs också de första tecknen på en ekonomisk återhämtning, då antalet varsel kraftigt minskade.

Nämnden för funktionshindrade har genomfört en fortsatt kraftig utbyggnad av verksamheten. Behovet av nya gruppboenden är fortsatt stort och nödvändiga investeringsmedel har avsatts.

Klimatarbetet har även detta år prioriterats. Klimatkontorets arbete blev en stark del av kommunledningens arbete och påverkar hela kommunens verksamhet. De nya biogasbussarna sattes i trafik. Arbetet med klimatplanen ledde fram till konkreta mål och planeringsförutsättningar för att nå målen.

Arbetet med att stärka det civila samhället ledde fram till beslut om att öppna ett Ideellt utvecklingscentrum, IUC, det tydligaste exemplet på vad som gjort Örebro till ett nationellt föredöme i att samverka med civilsamhället. Den första medborgarbudgeten genomfördes när gymnasieungdomar tillsammans med kommunen prioriterade investeringar kring Svartån.

Örebro kommuns personal har gjort fantastiska insatser under året. Trots den stora osäkerheten kring den eko-

nomiska utvecklingen och de åtstramningar som gjorts, har verksamheterna drivits med engagemang och kunnande. Arbetet med kontinuerliga förbättringar börjar ge genomslag.

Jämställdhetsarbetet är numera ett prioriterat område för kommunen. Ojämställda löner åtgärdas kontinuerligt. Det finns ett mycket tydligt uppdrag till verksamhetsansvariga att anpassa arbetstiderna till individernas behov. Sjukfrånvaron fortsätter att minska.

Alla dessa ljuspunkter bygger på den stabila ekonomi som kommunen numera har. Årets resultat är ett av de starkaste Örebro kommun haft. Resultatet är inte ett mål i sig, men lägger en god grund för att möta framtidens utmaningar. Vi kan vara kvar på en fortsatt god investeringsnivå och samtidigt avsätta resurser för att möta en fortsatt svag konjunktur.

Örebro är en fantastisk kommun!
Örebro är en fantastisk stad! Genom ett målmedvetet arbete har vi skapat goda förutsättningar för att befästa kommunen som en vacker, trygg och hållbar kommun – för örebroarnas bästa.

Staffan Werme
Kommunstyrelsens ordförande (FP)

Viktiga händelser i Örebro under 2009

134 006 PERSONER bor i Örebro efter de tre senaste årens rekordstora befolkningsökningar.

FÖRBÄTTRINGAR I CITY påbörjades med en ombyggnad av Våghustorget och Köpmangatan.

OPEN ART arrangerades för andra året med tillfälliga konstverk på torg, trottoarer och husväggar i centrala Örebro.

DE NYA BIOGASBUSSARNA sattes i trafik och en bussdepå för biogastankning färdigställdes.

FÖRSKOLEVERKSAMHETEN VÄXTE och en stor del av lokalbehovet löstes genom att grundskolelokaler togs i anspråk. Totalt skapades 19 nya förskoleavdelningar.

VÅRDNADEBIDRAG infördes i kommunen den 1 januari och vårdnadshavare för 301 barn i åldersgruppen 15–35 månader utnyttjade detta.

EN FRILUFTSPAVILJONG byggdes i anslutning till Ånnabosjön.

SERVICETORGET startades som en lotsfunktion för äldre, att hitta det stöd de behöver inom vård och omsorg.

EGET VAL infördes för brukare med serviceinsatser inom hemvården, och de kan nu välja mellan flera utförare.

DEN SOM Fyllt 75 ÅR kan fr.o.m. våren 2009 köpa upp till åtta timmar servicetjänster i månaden av Örebro kommun, utan behovsprövning.

BARNAHUS STARTADES som en länsövergripande verksamhet där kommuner, polis, åklagare och landsting samverkar.

VÅRENS OCH HÖSTENS JOBBMÄSSA hade 5 000–6 000 besökare vardera och resulterade i omkring 300 nya jobb.

ÖREBRO BLEV FÖRST I SVERIGE med att prova Nationell patientöversikt (NPÖ), ett samarbete mellan kommuner och landsting.

INSTEGSJOBB ordnades till nära hundra nya invandrare.

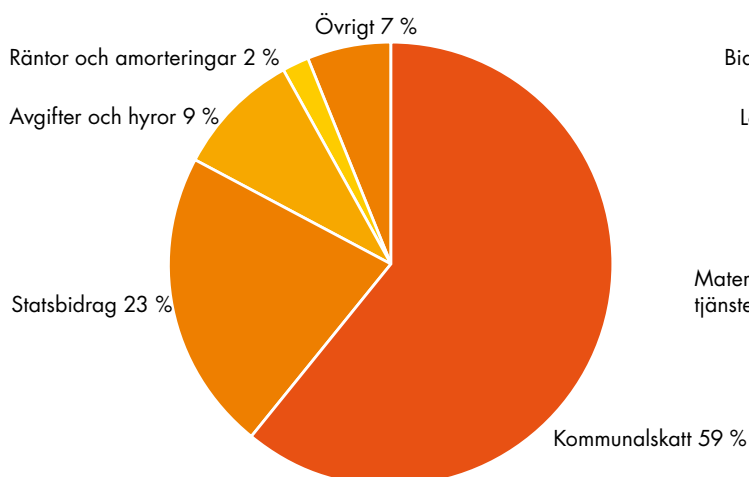
ÖREBRO KOMMUN VAR FÖRST I SVERIGE MED ATT PROVA MEDBORGARBUDGET. Gymnasieklasser förfogade över 250 000 kronor ur investeringsbudgeten och arbetade fram förslag till förbättringar vid Hästhagsbadet som genomfördes.

Fem år i sammandrag

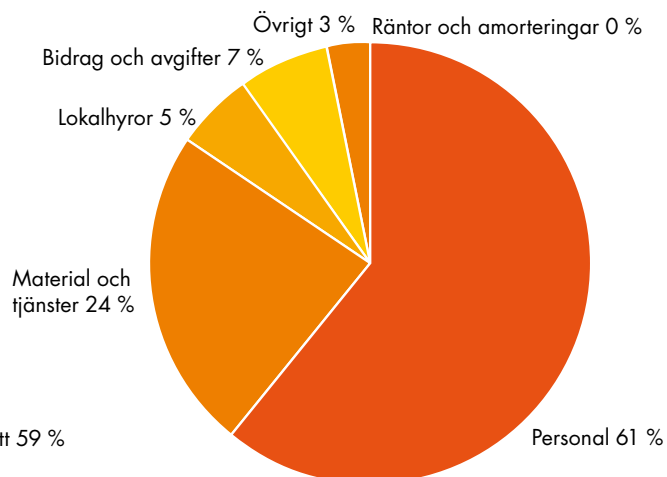
	2005	2006	2007	2008	2009
Allmänt					
Antal invånare 31/12	127 733	128 977	130 429	132 277	134 006
Skattesats	21,22	21,22	21,22	21,22	21,22
Total skattesats	31,90	31,90	31,90	31,90	31,90
Resultat					
Skatteintäkter och statsbidrag, mnkr	4 740	5 030	5 333	5 632	5 833
Skatteintäkter och statsbidrag, förändring i procent	6,3	6,1	6,0	5,6	3,6
Verksamhetens nettokostnader, mnkr (exkl. avskrivningar)	4 437	4 636	4 989	5 347	5 348
Av- och nedskrivningar	175	170	191	202	216
Verksamhetens nettokostnad inkl. avskrivningar jämfört med skatteintäkter och statsbidrag i procent	97,3	95,6	97,1	98,5	95,4
Verksamhetens nettokostnader inkl. avskrivningar förändring i procent	4,7	4,2	7,8	7,1	0,3
Finansnetto, mnkr	60	71	116	14	127
Resultat före extraordinära poster, mnkr	190	294	268	97	396
varav jämförelsestörande poster	47	54	-29	-68	176
Resultat före extraordinära poster, exklusive jämförelsestörande poster.	143	240	297	165	220
Resultat före extraordinära poster jämfört med skatteintäkter i procent	4,0	5,9	5,0	1,7	6,8
Balans					
Bruttoinvesteringar, mnkr	257	368	409	405	403
Nettoinvesteringar, mnkr	244	344	399	387	359
varav skattefinansierade, mnkr	194	299	335	323	253
varav taxefinansierade, mnkr	50	45	64	64	106
Nettoinvesteringar jämfört med skatteintäkter i procent	5,1	6,8	7,5	6,9	6,2
Självfinansieringsgrad av investeringar i procent	167	135	118	89	217
Tillgångar, mnkr	5 310	5 535	5 892	6 174	6 772
Skulder och avsättningar, mnkr	1 771	1 702	1 791	1 976	2 178
Eget kapital, mnkr	3 539	3 833	4 101	4 198	4 595
Förändring av eget kapital, mnkr	190	294	268	97	396
Soliditet, procent	67	69	70	68	68
Kommunens likvida medel, mnkr	358	326	206	303	439
Kortfristiga lån från koncernbolag, mnkr	95	163	226	242	184
Långfristig låneskuld, mnkr	193	189	128	69	9
Pensionsskuld, avsättning, mnkr	115	119	159	203	234
Pensionsskuld, ansvarsförbindelse, mnkr	2 346	2 558	2 998	3 040	3 127
Personal					
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda	9 261	9 353	9 378	9 530	9 563
Antal årsarbetare, visstidsanställda	1 128	1 292	1 248	1 162	866
Utbetalda löner, mnkr	2 666	2 831	2 968	3 095	3 209

Så användes pengarna i kommunens verksamheter 2009

Intäkternas fördelning

Kostnadernas fördelning

100 kr fördelades så här i kommunens verksamheter

22 kr	Äldreomsorg
21 kr	Grundskola
11 kr	Förskola
10 kr	Funktionshindrade
10 kr	Socialtjänst
8 kr	Gymnasieskola
5 kr	Infrastruktur och skydd
5 kr	Fritid och kultur
3 kr	Övrig pedagogisk verksamhet
3 kr	Affärsverksamhet
1 kr	Politisk verksamhet
1 kr	Arbetsmarknadsåtgärder och flyktingmottagning

Kommunens organisation

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter.

Detta sker med stöd av programnämnder samt Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

Social välfärd

Vård- och omsorgsnämnderna ansvarar för service, vård och omsorg till äldre.

Nämnden för funktionshindrade ansvarar för stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Socialnämnderna ansvarar för socialtjänst.

Överförmyndarnämnden ansvarar för tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns uppdrag.

Barn och utbildning

Skolnämnderna ansvarar för förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola och den obligatoriska särskolan. Gymnasienämnden ansvarar för gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, Riksgymnasium för döva och hörselskadade elever (RGD-RGH), Riksgymnasiesärskola

för döva och hörselskadade elever, den kommunala teknikskolan (Komtek) och vissa utbildningar för vuxna.

Samhällsbyggnad

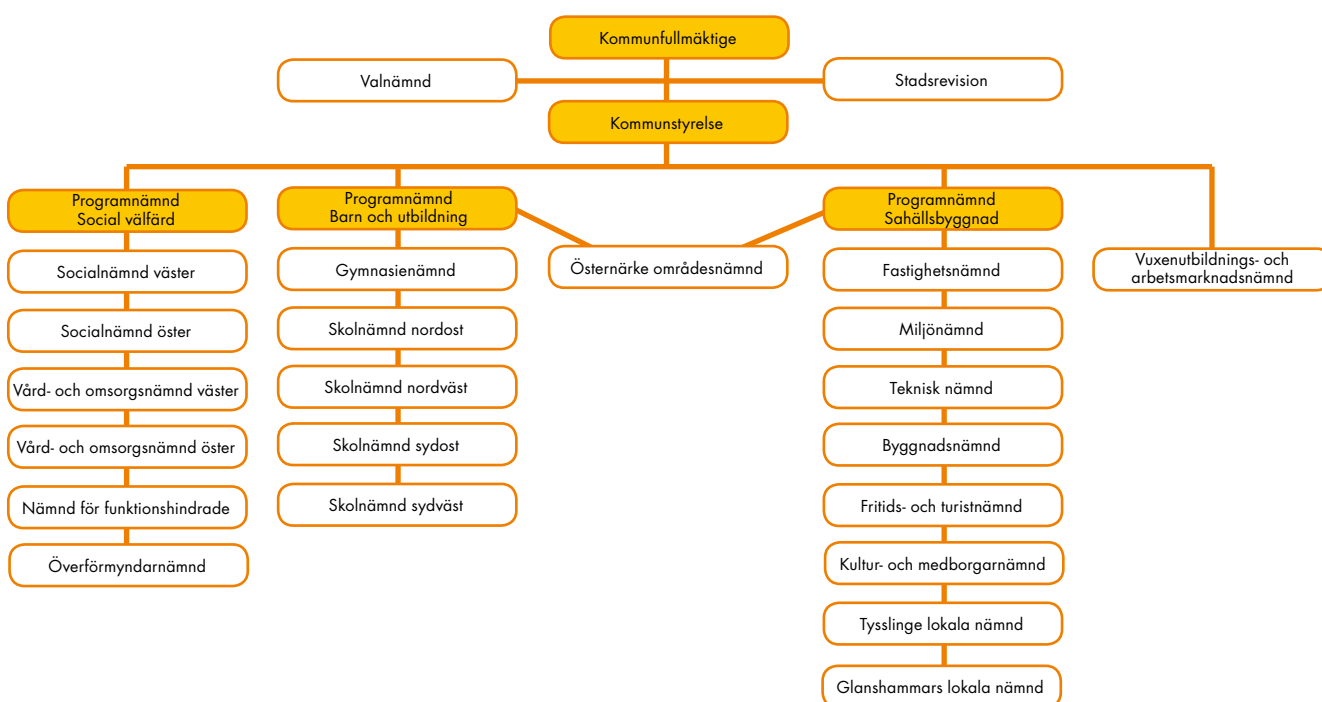
Programnämnd Samhällsbyggnad ansvarar för kommunens fysiska översiktsplanering och trafikplanering samt för förebyggande miljöarbete.

Nämnden har också ansvar för kollektivtrafiken. Tekniska nämnden ansvarar för att tillgodose örebroarnas behov av service inom vatten, avlopp, renhållning, avfallshantering, väghållning och parkskötsel. Fastighetsnämnden äger och förvaltar kommunens samtliga rörelsefastigheter, utom Tekniska nämndens specialfastigheter för sina verk. Byggnadsnämnden ansvarar för plan- och byggnadsverksamheten inom kommunen. Miljönämnden ansvarar för prövning och tillsyn enligt bl.a. miljöbalken, livsmedelslagen, djurskyddslagen, tobakslagen, alkohollagen samt smittskyddslagen. Fritids- och turistnämnden ansvarar för skötsel av idrotts- och friluftsanläggningar, inomhusbad,

friluftsbad och för föreningsbidrag. Kultur- och medborgarnämnden ansvarar för Kulturskolan, Bio Roxy, Örebro konsthall, folkbibliotek, medborgarkontor, fritidsgårdsdrift och kommungemensam ungdomsverksamhet samt stödjer och samordnar stadsdelsutvecklingen. De lokala nämnderna i Tysslinge, Glanshammar och Östernärke ansvarar för att stödja och samordna arbetet med lokal områdesutveckling. Områdesnämnden i Östernärke utgör också skolnämnd och byggnadsnämnd.

Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Nämnden ansvarar för all vuxenutbildning: kommunal vuxenutbildning, vuxenutbildning för funktionshindrade och svenska för invandrare (sfi) samt uppdragsutbildning och annan kompletterande vuxenutbildning. Nämnden ansvarar även för insatser inom kommunens arbetsmarknadsprogram.

Örebro utveckling mot ett hållbart samhälle

Medborgaren i centrum

Hållbar utveckling definieras som en utveckling som tillfredställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers behov. Det handlar om att långsiktigt förvalta och investera i mänskliga, sociala och fysiska resurser. I Örebro arbetar vi för att integrera och samordna de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den sociala – ett tryggt Örebro, den ekonomiska – ett attraktivt Örebro, samt den ekologiska – ett hållbart Örebro. Medborgaren är i centrum. Arbetet utgår från att människor är olika, med olika möjligheter och behov.

Tre perspektiv ska finnas med i all kommunal planering och allt beslutsfattande. Barnperspektivet, där barns rättigheter och möjligheter utifrån FN:s barnkonvention sätts i centrum. Genusperspektivet, som pekar mot en organisation som ger alla, oavsett kön, lika möjligheter. Mångfaldsperspektivet, där individer, med olika förutsättningar, bakgrund och etnisk tillhörighet tillmäts samma betydelse.

Befolkningens sammansättning och människors olika möjligheter och behov utifrån bl.a. ålder, kön och livsvillkor är centrala och viktiga delar för kommunens verksamhet i dag och i framtiden.

Ung befolkning med många nationaliteter

Örebro kommun har 134 006 invånare den 31 december 2009 och är Sveriges sjunde största kommun. Andelen kvinnor är 51,2 procent, den sjätte största bland alla kommuner. Örebro har en ung befolkning med en stor andel invånare i åldern 20–30 år och en liten andel i åldern 40–80 år. Medelåldern är 39,7 år mot 41,0 år i riket.

I Örebro finns människor från alla delar av världen och fler än 160 olika länder, flest från Irak, Finland och Bosnien-Hercegovina. Nästan var femte örebroare har utländsk bakgrund (födda utomlands eller båda föräldrarna födda utomlands). Det är något mer än i riket totalt och andelen ökar stadigt. Mer än 75 procent av de senaste fem årens folkökning i Örebro består av personer med utländsk bakgrund, de flesta med ursprung i Asien.

Den rekordstora befolkningsökningen fortsätter

Örebros folkökning 2009 uppgår till 1 729 (frånsett 2008 den största någonsin). 1 765 födda är i nivå med fjolåret då Örebro hade det största antalet födda sedan 1971. Ett förhållandevis högt antal döda, 1 338, gör

att födelseöverskottet stannar vid 427 personer vilket ändå är en historiskt sett hög siffra.

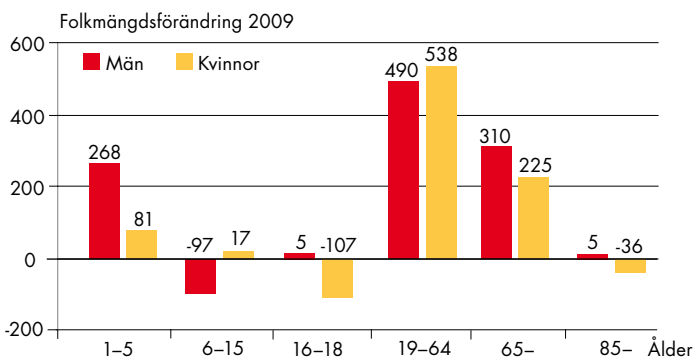
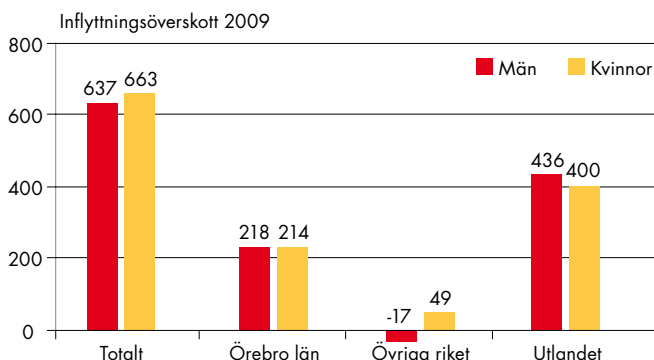
Inflyttningsöverskottet är liksom ifjol rekordstort och uppgår till 1 300 personer. Framförallt har Örebro ett stort flyttnetto gentemot utlandet men också från andra kommuner inom Örebro län.

Kraftig ökning av antalet förskolebarn och något färre grundskolebarn

Antalet barn i förskoleålder 1–5 år ökar stadigt år för år och årets ökning med 349 hör till de största någonsin. Antalet barn i grundskoleålder 6–15 år minskar med 80, vilket är i nivå med utvecklingen 2008 men en betydligt mindre minskning än åren dessförinnan.

Många fler pensionärer

Sedan 2003 ökar antalet invånare som är 65 år och äldre. 2009 är ökningen 535 personer, den största någonsin. Ökningen sker i den yngsta delen av åldersgruppen där de första 40-talisterna återfinns. Våra äldsta invånare, 85 år och äldre, som under flera år ökat i antal, minskar under 2009 med 31 personer.

Ett tryggt Örebro

Inflytande och delaktighet

Örebro är en föregångskommun i att stärka samverkan med det civila samhället och det sociala företaget. Den ideella sektorn har på många sätt en viktig roll i samhället, inte minst när det gäller människors möjlighet att påverka såväl sin egen vardag som samhället i stort. Som ett led i arbetet med att stärka samverkan mellan det civila samhället, också kallat den ideella sektorn, och kommunen beslutade kommunstyrelsen under året att ge bidrag till ett ideellt utvecklingscentrum, fristående från kommunen. Utvecklingscentrumet ska ge stöd till civilsamhället och stödja en god samverkan mellan parterna.

Medborgarbudget och ungdomsfullmäktige är två goda exempel på insatser för att öka ungdomars inflytande och möjligheter att påverka kommunala planer och beslut. Örebro kommun var först i Sverige med att prova medborgarbudget. Gymnasieklasser förfogade över 250 000 kronor ur investeringsbudgeten och arbetade fram ett förslag till förbättringar vid Hästhagsbadet i Örebro som genomfördes.

Mångfald och trygghet

Förvaltningarna arbetar kontinuerligt för ökad förståelse, medmänsklighet och gott bemötande. 2009 har mycket av arbetet haft fokus på den egna personalen och deras relationer till varandra. Exempel på det är jämställdhetsarbetet, samt åtgärder mot mobbning och sexuella trakasserier på arbetsplatsen. Skolans värdegrundsarbete, liksom arbetet inom vård och omsorg för bra bemötande är exempel på åtgärder som direkt kommit brukare och medborgare till del.

Boendesegregationen blir ett allt större problem i Örebro. Den ur ett socioekonomiskt perspektiv tryggare befolkningen bor i de svenskdominerade villaområdena och den socioekonomiskt mindre trygga befolkningen bor i hyreshusområden med färre svenskfödda.

Uppväxtmiljön har en stor betydelse för framtida utbildningsval, inkomst och anknytning till arbetsmarknaden. Örebro kommun har under året tagit fram ett förslag med 14 programpunkter för att öka attraktiviteten och minska segregationen i de västra stadsdelarna.

Kommunstyrelsen beslutade i januari att utifrån de nationella målen för handikappolitiken anta en plan för tillgänglighet med fokus på undanröjande av enkelt avhjälpbara hinder, ”En stad för alla 2010”. Den innebär att till utgången av år 2010 ska hinder undanröjas i befintliga lokaler dit allmänheten har tillträde och på befintliga allmänna platser.

Ohälsotalet, fortsätter att sjunka men skillnaden mellan män och kvinnor består. Flickor skattar sin fysiska och psykiska hälsa sämre än pojkar. Ur ett jämställdhetsperspektiv handlar det om kvinnors och mäns lika möjligheter att vara delaktiga, utvecklas och ta ansvar, såväl i vardagen som inom yrkeslivet. Kommunens folkhälsoarbete samordnas med uppdrag för jämställdhet, integration, mångfald och barns rättigheter i enlighet med Barnkonventionen. Barns och ungdomars lika villkor och levnadsvanor har haft

högsta prioritet. Arbetet under året har inriktats på att ge stöd bl.a. till förskolor och skolors arbete mot diskriminering och annan kränkande behandling, samt till insatser för fysisk aktivitet och goda matvanor för barn och ungdomar. Likabehandlingsplaner finns nu i alla skolor och arbetet med att utveckla en trygg miljö i våra förskolor och skolor har varit framgångsrikt i flera år. Likabehandlingsplanerna, samarbetet med föreningslivet samt fritidsgårdarnas arbete för ökad tolerans, trygghet, jämställdhet och hälsa, ger också förutsättningar för ett tryggt Örebro. Andelen ungdomar som tycker att de får vara med och påverka vad som görs i skolan har ökat, och det är färre som upplever sig kränkta eller illa behandlade av någon vuxen.

Örebro kommun engagerar sig för att FN:s millenniemål ska nås. De åtta målen handlar om att förbättra livsvillkoren för människor och att skapa ett hållbart samhälle.

Ett attraktivt Örebro

Kommunen har förbättrat sin plats i Svenskt näringslivs ranking med tre placeringar. Ett långsiktigt mål är att få en placering bland de 50 bästa. Under 2009 startade 636 nya företag i Örebro jämfört med 780 året innan.

Örebro har utsetts till Årets nybyggar kommun. Priset som delas ut av IFS, en organisation som arbetar för invandrar företagare, ges till kommuner som på ett förtjänstfullt sätt arbetar för att stärka företagare med utländsk bakgrund till att utvecklas och växa. Kommunens medborgarundersökning visar att många säger att de kan rekommendera vänner och bekanta att flytta till Örebro. Mest nöjd är man med kommunens miljö samt utbildnings- och fritidsmöjligheter. Mindre nöjda är medborgarna med arbetsmöjligheter, bostäder och trygghet.

En väl utvecklad infrastruktur har stor betydelse för utvecklingen av kommunens näringsliv. Örebro är enligt SJ den ort i Mälardalen där antalet tågresenärer har ökat mest. Arbetet med att få en snabbare tågförbindelse mellan Karlstad och Örebro kommer att vara i fokus samtidigt som förbindelserna med

Göteborg och dess hamn behöver utvecklas. En utredning kring etablering av en kombiterminal i Örebro pågår. Bron över Gustavsviksvägen, öppnandet av Skebäcksbron och vägen runt CV-området, Södra tvärleden och fortsatt ombyggnad av E 18 österut, kommer också att få stor inverkan på trafiken i och runt Örebro.

Under 2009 har Våghustorget och Stortorget byggts om. De båda torgen ingår i arbetet med att göra centrala stan vackrare och mer attraktiv.

Kommunen åtgärdar snabbt klagomål och synpunkter på nedskräpning, buller och andra olägenheter i city. Vi deltar i ett gemensamt arbete för att rena Svartån och öka dess attraktionskraft. En kampanj har genomförts för en ren och trivsamt stad tillsammans med Öbo m.fl. under devisen ”Lämna grottstadiet”.

Ett hållbart Örebro

Arbetet med att säkerställa en hållbar utveckling på lång sikt är kommunstyrelsens mest strategiska utvecklingsområde. Örebro kommuns mål för 2020, att minska klimatbelastningen

med 40 procent per invånare jämfört med år 2000, har under året konkretiserats i en klimatplan som sändes på remiss i november. Den har tre fokusområden: energi, transporter och matkonsumtion.

De 62 nya stadsbussarna är biogasdrivna – ett steg i riktning mot bättre stadsmiljö för människor och ett viktigt bidrag till att minska växthuseffekten. Biogasbussarna kommer att köras på biogas som örebroarna är med och producerar; biogasen görs bl.a. av bajs, vallgrödor och annat biologiskt avfall. Fågelsjön Tysslingens strandängar slåttras och höet tas till vara, för att bli till biogas i Örebros nya biogasanläggning. Det är ett försök och ett samarbete mellan Länsstyrelsen, Världsnaturfonden WWF, Örebro kommun, Swedish Biogas AB och lantbrukare vid Tysslingen.

En kraftsamling för klimatet – ett klimatupprop – har gjorts bland företag och organisationer i Örebroregionen. 52 företag och organisationer har under tecknat de första klimatåtagandena och Örebro kommun är en av dem.

Örebro har som första svenska kommun skrivit under Borgmästaravtalet där vi tar på oss att gå längre än EU:s klimatmål när det gäller att minska klimatbelastningen.

Örebro kommun har infört interna avgifter för koldioxidutsläpp från resor och transporter som görs av de kommunala verksamheterna. Klimatavgifterna tas ut på flygresor, inköp av fossila drivmedel samt tjänsteresor med egen bil.

Ett cykelstråk mellan Örebro och Kumla har invigts efter flera års planering av de båda kommunerna tillsammans med Vägverket.

Örebro är en grön stad och vårt mål är att alla invånare ska ha nära till naturen var man än bor. Varbergaskogen blev under året det första i en rad nya stadsnära natur- och kulturrestarvar som planeras.

Försök med mer ekologisk matkonsumtion har gjorts i samarbete med elva kök inom skola och äldreomsorg.

Bostäder för alla

Målen för bostadsplaneringen är att skapa bostäder för alla. De boende ska ges möjlighet att ta ett större egenansvar. Eftersom behov och önskemål ser olika ut genom livet, ska kommunen verka för ett varierat bostadsutbud.

Bostadsbyggandet minskade 2009 på grund av finanskrisen. Under hösten 2009 var cirka 600 lägenheter under produktion, och ytterligare ett antal under försäljning i projekt som inte startats. Hur många bostadsbyggen som är aktuella speglas av antalet bygglov under året, byggherrarna har två år på sig att starta och fem år att slutföra bygget. Av dem som hade markreservationer hos kommunen under 2009 har många ansökt om förlängning, vilket fördröjt flera projekt. Byggandet verkar komma igång igen under 2010.

År 2009 lämnades bygglov för cirka 300 nya lägenheter, varav 162 i flerbostadshus och 137 för radhus och småhus. Under hösten började Länsgården bygga Ängen med särskilt boende (56 lägenheter), gruppboende (7 lägenheter) och seniorbostäder (42 lägenheter).

Under året har kommunen arbetat med en ny översiktsplan där riktlinjer finns för bostadsplaneringen. En databas har byggts upp med kontinuerlig information om planerat bostadsbyggande.

Arbetsmarknad och näringsliv

Sysselsättningsgraden bland örebroarna var 78,9 procent i 2008 års statistik. Arbetslösheten har ökat och Örebro har en högre öppen arbetslöshet än riket, men skillnaderna minskar. Ungdomsarbetslösheten och arbetslösheten bland invånare med utländsk bakgrund är högre än i riket i genomsnitt.

Under 2009 startades fem nya företag per 1 000 invånare i Örebro, vilket är högre än riksgenomsnittet. Det finns drygt 10 000 företag i Örebro kommun, de flesta inom handel, bygg- och

fastighetsverksamhet. I Örebro finns knappt 100 företag med 100 eller fler anställda, många med färre än fem anställda. Knappt 6 000 är enmansföretag. Kommunen och landstinget är de största arbetsgivarna. Den pågående strukturomvandlingen i Örebro visar att tjänstenäringen ökar mer än industrinäringen. I Örebro finns drygt 5 400 tjänsteföretag varav närmare 1 600 är inriktade på uppdragsverksamhet till andra företag och offentlig sektor.

Företagsetableringar

- Nybyggnation för expansion av Elgiganten och nyetablering av Media Markt påbörjades i Mariebergs handelsområde.
- Marieberg galleria invigdes efter omfattande ombyggnation och modernisering.

Året har präglats av den finansiella oron och lågkonjunkturen och det har påverkat i stort sett alla branscher, mest framträdande inom tillverkningsindustrin i allmänhet och fordonsindustrin i synnerhet.

Örebroregionen behåller sin position som Sveriges tredje bästa etableringsregion för logistikverksamheter i tidsskriften "Intelligent Logistiks" senaste ranking.

Under året har ett förslag till ny översiktsplan tagits fram där strategiska områden för etablering av verksamheter har pekats ut. Dessa områden är i huvudsak placerade i närhet till den befintliga infrastrukturen (väg, järnväg, flygplats) som kommer att möjliggöra en god planberedskap för kommande etableringar.

2009 års mottagare av Näringslivspriset blev Pac Production AB och 2009 års miljöpris gick till ÖGS Bolaget AB.

Nätverk och internationella kontakter

Representanter från kommunen har medverkat i cirka tio internationella konferenser och nätverksträffar. Vi har

inte varit lika aktiva under 2009 som tidigare när det gäller att komma med i nya projekt. Örebro har under året tagit emot internationella besök bland annat från vänorterna Lodz och Lappeenranta. Övriga besök kom från Bulgarien, Elfenbenskusten, Somalia, Togo, Tyskland, Mongoliet och Indien. Kinas ambassadör har varit på besök. Två så kallade borgmästarbesök har gjorts under året, varav ett till Terrassa i Spanien och ett nordiskt borgmästarbesök i Stykkisholmur på Island.

En öppen kommun

Under 2009 har medborgarnas möjlighet att göra egna val av kommunala tjänster ökat. Den som har fyllt 75 år kan köpa upp till åtta timmar servicetjänster i månaden av Örebro kommun utan prövning av behov. Vårdnadsbidrag för barn i åldersgruppen 15–35 månader har införts. Ett servicetorg för äldre har inrättats. Hit kan äldre och anhöriga vända sig för att få allmän vägledning inom vård och omsorg. Servicetorget samarbetar med kommunens kundtjänst och Medborgarkontoret på Stadsbiblioteket.

Kommunens webb får fortsatt höga värden i informationsundersökningen inom ramen för Sveriges kommuner och landstings projekt "Kommunens kvalitet i korthet". Örebro får index 80 av 100 möjliga vilket visar på att informationen om kommunens tjänster är lättillgänglig.

Riskbedömning

Örebro har en stor variation i näringslivsstrukturen med många företag i olika branscher. Bedömningen har hittills varit att det råder en stabil situation för näringslivet och att risken för att Örebro kommun skulle drabbas hårt av företagsnedläggningar är begränsad. Den rådande allmänna samhällskrisen visar dock att även Örebro påverkas i kristider.

Genom de omfattande om- och tillbyggnationer som sker och har skett i Mariebergssområdet och i city kan Örebro förhoppningsvis ta tillbaka förlorade andelar på handelsområdet.

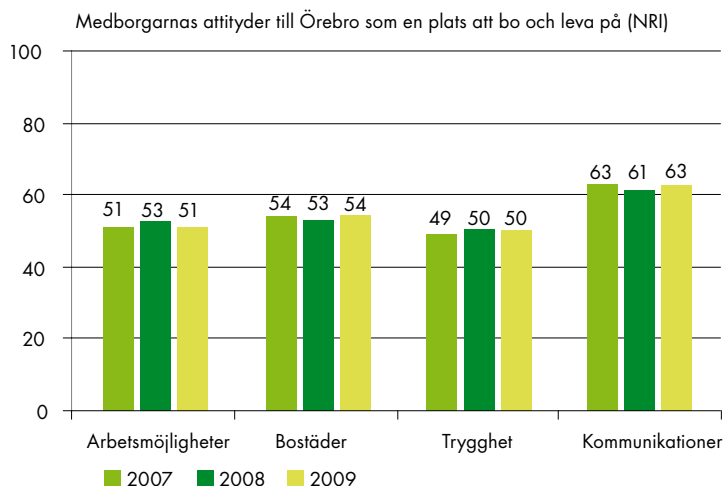
Borgensåtaganden är en riskfaktor som kan påverka kommunens ekonomi. Örebro kommuns borgensåtaganden uppgår till totalt 5 405 mnkr den 31 december 2009, en ökning med 214 mnkr jämfört med året innan. 99 procent eller 5 342 mnkr (5 127 mnkr 2008) rör majoritetsägda bolag, varav Örebrobostäder AB utgör den största delen med cirka 3 117 mnkr (3 193 mnkr 2008). Ekonomin inom kommunens bolagskoncern är sammantaget stark och borgensriskerna är små. Örebrobostäder AB har en god och stabil ekonomi sedan många år och 2009 års bokslut bekräftar detta.

Övriga borgensåtaganden innefattar delägda bolag, stiftelser, bostadsrättsföreningar, egna hem med bostadslån samt föreningar och organisationer. Risken för att denna del av borgensåtagandet på cirka 63 mnkr (65 mnkr 2008) ska behöva infrias är liten. Borgen kan behöva infrias för den del av åtagandet som gäller kommunens förlustansvar för egna hem, men under 2009 har kommunen inte behövt infria några sådana borgensåtaganden.

Intern kontroll

Kommunstyrelsen har beslutat att nämnderna ska granska delar inom verksamhetsområdet, s.k. administrativa kontroller. Denna interna kontroll ska vara en del i ordinarie verksamhetsplanering och uppföljning. Nämnderna ansvarar själva för att ha en ändamålsenlig styrning för effektiv verksamhet och för säkra rutiner som förhindrar förlust för kommunen och säkerställer en rättvisande redovisningen. Samtliga nämnder har under 2009 granskat verksamheternas rutiner för att:

- uppfylla tjänstegarantierna
- följa upp, analysera och vidta åtgärder utifrån klagomål och synpunkter på tjänstegarantier
- uppfylla tillgänglighetsgarantin.

Medborgarna om Örebro

Tillsammans med omkring 100 andra kommuner har vi undersökt örebroarnas bedömning av kommunens verksamheter de senaste åren.

Ju högre indexvärdet är desto bättre betyg har medborgarna gett sin kommun. Högsta möjliga index är 100 och 40 är lägsta godkända index.

Medborgarna om Örebro kommuns verksamheter, Nöjd Medborgar-Index NMI
2009 blev det sammanvägda Nöjd-Medborgar-Index (NMI) 57. Örebro betyg är bättre än genomsnittet (54) för kommunerna.

Framför allt bör verksamheterna stöd för utsatta personer, gator och vägar samt miljöarbete uppmärksammas. De verksamheterna har fått relativt låga betygsindex och har relativt stor påverkan på helhetsbetyget. Även förbättringar av betygsindexen för verksamheterna renhållning samt fritid och kultur förväntas ha stor påverkan på helhetsbetyget.

Medborgarna om Örebro som en plats att bo och leva på, Nöjd Region-Index NRI
2009 blev det sammanvägda Nöjd Region-Index (NRI) 67. Örebro betyg är bättre än genomsnittet (64) för kommunerna.

Framför allt faktorn bostäder bör uppmärksammas, med lågt betygsindex och relativt stor påverkan på helhetsbetyget. Även förbättringar av betygsindexen för faktorerna fritid, miljö och kommersiellt utbud förväntas ha stor påverkan på helhetsbetyget.

Medborgarna om inflyttandet i Örebro kommun, Nöjd Inflyttande-Index NII
2009 blev det sammanvägda Nöjd Inflyttande-Index (NII) 42. Örebro betyg är i nivå med genomsnittet (41) för kommunerna.

Framför allt faktorn förtroende bör uppmärksammas. Den faktorn har fått relativt låga betygsindex och har stor påverkan på helhetsbetyget.

Framgångar och utmaningar för hållbar utveckling i Örebro

SOCIALT – ETT TRYGGT ÖREBRO

+ Framgångar 2009 +

Folkmängden ökar – länder utanför Sverige svarar för den största delen av inflyttningsöverskottet.

Örebro upplevs som en öppen och tillgänglig kommun. Fler medborgare vill starkt rekommendera vänner och bekanta att flytta till Örebro. Medborgarnas delaktighet och möjlighet att påverka ökade genom bl.a. medborgarbudget, ungdomsfullmäktige, medborgardialog och lokal omröstning.

Ohälsotalet sjunker.
Många tecken på bättre hälsa bland barn och ungdomar.

Alkoholkonsumtion och rökning minskar bland ungdomar.

Fler känner sig trygga i vardagen och trivs i sitt bostadsområde.

Antalet anmälda brott fortsätter att minska.

Utmaningar 2010

Att värna om mångfalden i utvecklingen för ett socialt och ekonomiskt hållbart Örebro.

Män är mindre nöjda än kvinnor med Örebro som en plats att bo och leva på.
Medborgarna är mindre nöjda med möjligheterna att kunna påverka kommunala verksamheter och beslut.

Kvinnors ohälsotal är markant högre än mäns.
Flickor mår sämre än pojkar.
Den psykiska ohälsan bland flickor ökar.

Flickors alkoholkonsumtion oroar.

Den socioekonomiska boendesegregationen ökar.
Många unga kvinnor och äldre kvinnorna vågar inte gå ut på kvällarna av rädsla att bli överfallna eller rånade.

Våldsbrotten ökar. Hot och våld bland ungdomar ökar.

EKONOMISKT – ETT ATTRAKTIVT ÖREBRO

+ Framgångar 2009 +

Örebro kommun upplevs av medborgarna som en plats med goda utbildningsmöjligheter. Färre lågutbildade och fler högutbildade.

De flesta barn i Örebro lever i familjer med god ekonomi.

Utmaningar 2010

Män har lägre utbildningsnivå än kvinnor. Skillnaden i utbildningsnivå mellan olika bostadsområden ökar.

Skillnaderna i förvärvsfrekvens består mellan födda i Sverige och födda utomlands samt mellan olika områden.

Stor andel barnfamiljer med låg inkomst i våra stora hyreshusområden. Större andel låginkomsttagare bland kvinnor än bland män.

EKOLOGISKT – ETT HÅLLBART ÖREBRO

+ Framgångar 2009 +

Klimatbelastningen från transporter och energi fortsätter att minska.

Antalet tunga fordon i Örebro tätort minskar.

All stadsbusstrafik har övergått från diesel till biogas.

Andelen ekologiskt odlad mark har ökat.

Andelen ekomat i kommunen har ökat.

Framgångsrikt våtmarksarbete gynnar friluftsliv och den biologiska mångfalden.

Badmöjligheter i en avgränsad del av Hästhagsbadet i Svartån.

Utmaningar 2010

Med nuvarande takt når vi inte målet 40 procent mindre klimatbelastning. Det räcker inte med enbart stimulansåtgärder.

Män reser mer än kvinnor och personer med hög inkomst reser generellt mer än de med låg inkomst.

Vägtrafiken totalt sett ökar eller ligger kvar på oförändrat hög nivå.

Kollektivtrafikens användande har minskat. Cyklandet minskar.

Med nuvarande takt når vi inte målet för ekologiskt producerad mat.

Sammanfattande resultat och utveckling 2009

Resultat för uppföljningsuppdrag

Kommunfullmäktige har prioriterat tio strategiska utvecklingsområden i Övergripande strategier och budget för år 2009 (ÖSB). Programnämnderna fick i uppdrag att följa upp, utvärdera och återkoppla de olika områdena utifrån driftsnämndernas insatser och resultat. Kommunledningskontoret har gjort en värdering av utvecklingen inom dessa områden. Indikatorerna till uppdragen redovisas i bilaga 3.

Öka sysselsättningen i kommunen

Värdering: Mer måste ske

Vilka åtgärder har vidtagits?

Inom Barn och utbildning arbetar man för en god kvalitet i förskola och skola och med stor tillgänglighet, så att vuxna får möjlighet att förvärvsarbeta och studera. Inom gymnasieskolan erbjuds utbildning som arbetsmarknaden efterfrågar. Gymnasieskolan deltar i den nationella satsningen inom ramen för lärlingsutbildning och har ordnat en mäsas för entreprenörskap. Gymnasieskolan samverkar med Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen inom ramen för Yrkesvux. Samhällsbyggnad avsätter mark för att möjliggöra nyetablering av företag. Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen och företaget Lillåns Bleck och plåt samverkar kring arbetsplatsförlagd utbildning.

Inom Social välfärd läggs mycket tid på att utveckla samverkan med olika aktörer inom och utanför kommunen. Inom försörjningsstöd ska grundliga kartläggningar och uppföljningar tillförsäkra individen insatser som leder till egen försörjning. Daglig verksamhet inom Förvaltningen för funktionshindrade arbetar med externa platser och ingår i projektet Klivet, som syftar till att fler brukare ska komma ut på arbetsmarknaden. Boende med särskild service har gett somaliska kvinnor praktik och utbildning, för att öka deras möjligheter till anställning i kommunen.

Vilka resultat har uppnåtts?

Trots att arbetslösheten ökar så går lika

många vidare till arbete och studier efter avslutad åtgärd som för ett år sedan. Jämfört med mätningen i augusti har dock andelen minskat med två procentenheter. Med hänsyn till arbetsmarknadsläget får det ses som ett gott resultat. När den öppna arbetsmarknaden krymper möts detta med att öka antalet personer i arbetsmarknadsåtgärder.

Vilka analyser kan göras av sambandet mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat?

De vidtagna åtgärderna är mer långsiktiga, bättre individualiserade och den enskilde individen står mer i fokus för insatserna och därmed blir resultaten bättre.

Vilka förbättringsåtgärder planeras för kommande budgetår?

Fler anställningar tas fram som stöd till personer som står långt från arbetsmarknaden och får bistånd till sin försörjning. Det är viktigt att förvaltningarna samverkar för att ta fram platser. S.k. Kom-jobb startade i november 2009 och flera förvaltningar i samverkan bör kunna få fram cirka 100 jobb fram till hösten 2010.

Första kvartalet 2010 görs en ungdomssatsning tillsammans med Arbetsförmedlingen där målsättningen är att ingen ung vuxen 18–24 år ska vara utan sysselsättning.

Inom ramen för skolan ska till exempel så kallade kamratstödare kunna få arbete varvat med utbildning. Med ett

jämställdhetsfokus bör fler unga män intresseras för arbete och utbildning inom det kvinnodominerade skolområdet. Vi ska hitta sätt för att frigöra tid och finansiera handledarstöd till arbetsplatser och deltagare.

För att få fram arbetsplatsförlagd utbildning och validering, främst för nyanlända invandrare och ungdomar, behövs fler samarbetsformer med näringslivet. Det finns intresserade företag. Fastighetsnämnden har lokaler och fastigheter och Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen kan samordna insatsen och stå för utbildning.

Vi ska fortsätta arbetet med yrkes- trainee och utveckla samarbetet mellan Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen och gymnasieskolorna om Yrkesvux och validering. Det interna samarbetet i kommunen runt arbetslösa och anställningar med stöd har förbättrats och flera projekt där flera förvaltningar är inblandade planeras: vård- och omsorgsförvaltningarna kring start av tvätterier inom ramen för Kom-jobb, Tekniska förvaltningen och Samhällsbyggnad kring skötsel av naturreservat, Gymnasieförvaltningen kring övertagande av växthusen i Stadsparken och personalavdelningen kring bemanningscentrum med handledning och intern kompetensutveckling.

Förbättra klimatet för företagande och näringsliv

Värdering: Fortsätt så

Vilka åtgärder har vidtagits?

Kommunen har startat en kundtjänst och förnyat webbplatsen, bland annat med en särskild ingång för företagare. Samtliga nämnder har arbetat med servicegarantin. Näringslivskontoret har vid ett stort antal företagsbesök och i samband med åtta näringslivsluncher särskilt efterfrågat företagens synpunkter på kommunens service och vidarebefordrat dessa till berörda förvaltningar. Åtgärder som genomförs ett år ger utslag året därpå och syns ofta i mätningar ytterligare ett år senare.

Vilka resultat har uppnåtts?

I Stockholm Business Alliance (SBA) servicemätning våren 2009 (som avser 2008) ger 600 företagare kommunen godkänt (NKI 64) för servicen inom fem myndighetsområden. Det är en ökning med en enhet sedan mätningen 2007. I Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet i kommunerna 2009

förbättrar Örebro sin position något. I Sveriges kommuner och landstings (SKL) jämförelseprojekt "Väl mätt – näringsliv" hösten 2008 fick Örebro mycket goda resultat för information och tillgänglighet.

Vilka analyser kan göras av sambandet mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat?

Under 2008 fick kommunen en ny servicepolicy, med tillgänglighetsgaranti och rutiner för klagomål. All personal erbjöds utbildning i service och klagomålshantering. Under 2009 har samtliga arbetsplatser arbetat med tillämpningen av servicegarantin. Det är rimligt att anta att insatserna har medverkat till de goda resultat vi fick inom SKL-projektet. Resultaten i SBA:s servicemätning 2009 visar en ojämn utveckling för myndighetsutövningen. En stor ärendemängd och omfattande ombyggnationer i city under 2008 kan

ha påverkat företagens uppfattning av vår handläggning av bygglov och markupplåtelse negativt.

Vilka förbättringsåtgärder planeras för kommande budgetår?

Utifrån resultatet i SBA:s servicemätning, kundenkäter 2009 samt uppföljning av servicegarantierna kommer nämnderna att vidta åtgärder för att förbättra kommunens service gentemot företagen. Utveckling av resultaten och konsekvenserna av utmaningsrätten kommer att följas. Fler entreprenader planeras inom bland annat avfallshämtningen. Kommunens skolor kommer att arbeta vidare med entreprenörskap. För att snabbare kunna se effekter av genomförda åtgärder finns det anledning att göra egna mätningar som komplement till Svenskt Näringslivs årliga kommunranking och SBA:s servicemätning vartannat år.

Förbättra miljön i Örebro city och öka cityhandelns attraktionskraft

Värdering: Mer måste ske

Vilka åtgärder har vidtagits?

Förskolan och grundskolan bidrar med att i undervisningen påtala att skadegörelse och nedskräpning av det offentliga rummet inte får förekomma. I enlighet med nationella och kommunala mål bedriver gymnasieskolorna ett systematiskt miljöarbete där både det lokala och globala perspektivet på hållbar utveckling finns med. Till miljöfullmäktige för gymnasieskolorna som arrangerades 2008 skrev eleverna 45 motioner på temat ”miljö, klimat och hållbar utveckling i närområdet”. Miljöfullmäktige föreslog en rad förbättringsåtgärder och utvecklingsmöjligheter.

Samhällsbyggnad arbetar med att åtgärda klagomål och synpunkter på nedskräpning, buller och andra olägenheter i city. Man deltar i ett gemensamt arbete för att rena Svartån och öka dess attraktionskraft. En kampanj har genomförts för en ren och trivsamt stad tillsammans med Öbo m.fl. under devisen ”Lämna grottstadiet”, även med extra städning av cykelvägar. Samarbetet med City Örebro har stärkts och Tekniska förvaltningens chef har blivit adjungerad till City Örebros styrelse. Gatorna i city sopas med en effektiv sopsugmaskin, för att minska halten av partiklar i luften. Ombyggnaden

av Köpmangatan är klar och ombyggnaden av Stortorget och Våghustorget pågår.

Inom Social välfärd ansvarar man för den tillgänglighetsguide som finns på kommunens webbplats och som ger personer med funktionsnedsättning information om tillgängligheten till offentliga lokaler, butiker, serveringar etc.

Vilka resultat har uppnåtts?

Enligt medborgarundersökningen (mars 2009) upplevs säkerheten i centrum som oförändrad. Centrums attraktivitet och möjligheten att förflytta sig till fots och cykel har dock ökat något.

Vilka analyser kan göras av sambandet mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat?

Vid mättillfället pågick ombyggnad av gallerian Träffpunkt, ombyggnaden av Krämaren var klar och arbetet med Köpmangatan pågick. Det nya parkeringsledningssystemet hade varit i drift några månader. En omfattande kampanj mot nedskräpning i centrum inleddes under våren och med Open Art under sommaren flyttade konsten ut på gator och torg. Alla dessa åtgärder syftar till ökad attraktivitet, säkerhet och tillgänglighet i centrum och därmed ökad attraktion för cityhandeln. Resultatet förväntas först under 2010.

Vilka förbättringsåtgärder planeras för kommande budgetår?

Arbetet med ny trafikplan slutförs, en parkeringspolicy påbörjas och ombyggnad av Järntorget genomförs. Volymen på handeln i city och i de externa områdena ska utredas, och ge mätetal som utvisar hur city- och externhandeln utvecklas var för sig.

Öka möjligheten för fler elever att lämna skolan med godkända betyg

Värdering: Mer måste ske

Vilka åtgärder har vidtagits?

För att öka möjligheten för fler elever att lämna skolan med godkända betyg har grundskolan arbetat med Örebro kommuns övergripande projekt för en ökad måluppfyllelse. Projektet för likvärdiga betyg och bedömning samt lärarlyftet är två exempel. 184 lärare i grundskolan har fått kompetensutveckling i lärarlyftet. Under 2009 och 2010 är det tydligt fokus på att fortsätta arbetet med ökad måluppfyllelse.

Inom programområdet Barn och utbildning har man infört en systematik för uppföljning och insamling av elevernas kunskapsutveckling som innehåller prognoser, måluppfyllelse och resultat skolår 2–9. För att stärka arbetet med ökad måluppfyllelse görs insatser inom värdegrundsuppdraget, till exempel har kommunens rektorer och nämnder deltagit i en utbildning om insatser mot mobbning och grovt våld i skolan. Under året har SAMBA-projektet permanentats – stöd till elever med sammansatt problematik.

Vilka resultat har uppnåtts?

Andelen elever som lämnar grundskolor i kommunal regi med godkända betyg i alla ämnen har minskat med 2,5 procentenheter mellan 2008 och 2009. Trenden sedan 2000 är dock att andelen håller sig mellan 70 och 75 procent. Andelen elever som går ut skolår 9 med behörighet till gymnasieskolan sjönk med 3,4 procentenheter till 79 procent 2009. Det är stora skillnader mellan skolornas resultat. Fristående skolor har högre resultat sammantaget, men även i den gruppen finns stora skillnader. Det är fortfarande relativt stor skillnad mellan könen, andelen med godkända

betyg i samtliga ämnen var 71,9 procent för flickor och 68 procent för pojkar. Antalet elever med låga meritpoäng har ökat och antalet med högsta meritpoäng har sjunkit.

Vilka analyser kan göras av sambandet mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat?

Svenska är det ämne som har högst andel godkända betyg, vilket bör vara ett resultat av flera års satsningar på kompetensutveckling för lärare i svenska. Lärarlyftet har ännu inte hunnit slå igenom eftersom satsningen hittills riktat sig till lärare för de yngre eleverna. Vi har fortfarande ett arbete kvar att göra för att anpassa arbetslagens kompetens till rätt undervisningsbehov.

Vilka förbättringsåtgärder planeras för kommande budgetår?

Det långsiktiga arbetet med ökad måluppfyllelse fortsätter och skärps utifrån de resultat som framkom i SKL:s rapport Analys Öppna jämförelser 2009. En viktig del i detta är att fokusera på ledaruppdraget. I tätt samarbete med Social välfärd arbetar vi med att få tillbaka elever med hög frånvaro till skolan. Det finns höga förväntningar på resursskolan (start under början av 2010), verksamheten Passagen (för gymnasieelever) samt den nystartade funktionen Perrongen (för bedömning och skolplacering av nyanlända elever). Under 2010 gör vi en kartläggning av arbetet med barn- och elevhälsa i samverkan med Örebro universitet.

Öka förståelsen för behovet av en gemensam värdegrund, syftande till ökad tolerans, ökad förståelse för mångfald och ökad trygghet

Värdering: Fortsätt så

Vilka åtgärder har vidtagits?

Förvaltningarna arbetar kontinuerligt med ökad förståelse, medmänsklighet och gott bemötande. 2009 har mycket av arbetet haft fokus på den egna personalen och deras relationer till varandra. Exempel på det är jämställdhetsarbetet, samt åtgärder mot mobbning och sexuella trakasserier på arbetsplatsen. Skolans värdegrundsarbete liksom arbetet inom vård och omsorg för bra bemötande, är exempel på åtgärder som direkt kommit brukare och medborgare till del.

Vilka resultat har uppnåtts?

Segregationsindex för 2009 visar att den etniska boendesegregationen i Örebro har ökat. Den etniska boendesegregationen sammanfaller med den socioekonomiska segregationen genom att en stor del av den invandrade befolkningen bor i områden med stor andel arbetslösa och låginkomsttagare. Ohälsotalet fort-

sätter att sjunka men skillnaden mellan män och kvinnor består. Resultat från landstingets befolkningsenkät visar att hälsan förbättras bland medborgarna, men att kvinnor skattar sin hälsa sämre än vad män gör. Ur ett jämställdhetsperspektiv handlar det om kvinnors och mäns möjligheter att vara delaktiga, utvecklas och ta ansvar, såväl i vardagen som inom yrkeslivet.

Likabehandlingsplaner finns nu i alla skolor och arbetet med att utveckla en trygg miljö i våra förskolor och skolor har varit framgångsrikt i flera år. Andelen elever i skolår 9 som tycker att de får vara med och påverka har ökat, och det är färre som upplever sig kränkta eller illa behandlade av någon vuxen.

Vilka analyser kan göras av sambandet mellan viktiga åtgärder och uppnådda resultat?

Boendesegregationen blir ett allt större problem i Örebro. Den ur ett socioeko-

nomiskt perspektiv tryggare befolkningen bor i de svenskdominerade villaområdena och den socioekonomiskt mindre trygga befolkningen bor i hyreshusområden med färre svenskfödda. Uppväxtmiljön har en stor betydelse för framtida utbildningsval, inkomst och anknytning till arbetsmarknaden. Den etniska boendesegregationen påverkas bl.a. av den svenska majoritetsbefolkningens handlingsmönster, diskriminering och attityder människor emellan. Det värdegrundsarbete som driftnämnderna redovisar är därför viktigt för att på sikt kunna minska segregationen, öka förståelsen för mångfald samt öka jämställdheten och hälsan. Likabehandlingsplanerna, samarbetet med föreningslivet samt fritidsgårdarnas arbete för ökad tolerans, trygghet, jämställdhet och hälsa, ger också förutsättningar för en gemensam värdegrund. Delaktighet, inflytande och att vara respekterad är viktiga faktorer för hälsan. Insatser för mångfald i arbetslivet, för trygghet, för alla människors lika behandling och värde, påverkar hälsan och minskar ohälsotalet.

Vilka förbättringsåtgärder planeras för kommande budgetår?

Förvaltningarna planerar att stärka den egna kunskapen, involvera medborgare och brukare, samt ha större fokus på insatser för jämställdhet och mångfald. Förskolans och skolans värdegrundsarbete ska utvecklas för att bättre involvera föräldrar. För ökad tolerans, förståelse och kunskap om kommuninvånarnas olika behov och förutsättningar ska dialogen mellan medborgare, brukare och verksamhetsansvariga utvecklas.

Öka örebroarnas aktiva deltagande i det civila samhället

Värdering: Fortsätt så

Vilka åtgärder har vidtagits?

Kommunen har gjort mer för att öka örebroarnas aktiva deltagande i det civila samhället. En viktig del har varit att förbättra möjligheterna för förvaltningar och verksamheter att samverka med det civila samhället genom bättre och tydligare förutsättningar. I en omfattande dialogprocess mellan representanter för det civila samhället och kommunen har en överenskommelse för samverkan tagits fram. Politiker och tjänstemän fick under våren en utbildning om det civila samhället och i juni beslutade kommunstyrelsen att ge bidrag till ett ideellt utvecklingscentrum, fristående från kommunen, som ska ge stöd till civilsamhället och stödja en god samverkan mellan parterna.

Vilka resultat har uppnåtts?

Det är svårt att i nuläget påvisa konkreta resultat av arbetet som i stora

delar handlar om att ge goda förutsättningar för ökad samverkan och att höja personalens medvetenhet om frågans betydelse. En flerårig hög prioritering börjar ge resultat, men det är ojämnt fördelat i kommunens förvaltningar och verksamheter.

Vilka analyser kan göras av sambandet mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat?

En stor del av arbetet har i nuläget legat i att förbättra förutsättningarna. Inför kommande år finns en fastlagd värdegrund för samverkan, definitioner som underlättar kommunikationen, principer för samverkan samt även åtaganden från kommunen och det civila samhället. Den främsta framgångsfaktorn för att alla förvaltningar och verksamheter utifrån sina förutsättningar utvecklar samverkan ytterligare, är att erbjuda utbildning och inspiration. Där man ökat

kontakten och dialogen är reaktionerna mycket positiva, både från personal och föreningar. Föreningar som tidigare känt sig osynliga i kommunen, märker nu av ett ökat intresse.

Vilka förbättringsåtgärder planeras för kommande budgetår?

Utbildning och nätverksarbete är viktiga insatser för ytterligare förankring. En enkät behöver tas fram för att få veta hur nöjda föreningar och organisationer är med sina kontakter med kommunen. Därefter behöver vi följa upp detta regelbundet för att få veta hur civilsamhället ser på stödet och bemötandet från kommunen. Vi behöver mått för att kunna värdera utvecklingen. Samverkan ska främjas mellan kommunens verksamheter och det nystartade ”Ideellt utvecklingscentrum”.

Flytta makt, ansvar och befogenheter så långt ut i organisationen som möjligt

Värdering: Fortsätt så

Vilka åtgärder har vidtagits?

Förvaltningarna har arbetat med delegationsordningar för att få ut beslutsrätten längre ut i organisationen. Organisationsförändringar har genomförts i samma syfte. Genom att analysera resultatet från medarbetarenkäten 2009 har vi kunnat skaffa oss en bra bild av medarbetarnas uppfattning i frågan. Antalet intraprenader har ökat från 5 till 13 under året.

Vilka resultat har uppnåtts?

Upplevelsen av makt, ansvar och be-

fogenheter hos medarbetarna har inte förändrats sedan föregående medarbetarenkät. Det har varit en rörelse inom programområdena men totalt sett ligger resultatet relativt stabilt. Generellt upplever kvinnorna en högre grad av makt, ansvar och befogenheter än männen.

Vilka analyser kan göras av sambandet mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat?

Arbetet har inte haft märkbar effekt utifrån resultat av medarbetarenkäten.

Under året fortskrider samarbetet med Örebro universitet att utvärdera intraprenaderna.

Vilka förbättringsåtgärder planeras för kommande budgetår?

Revideringen av delegationsordningen kommer att fortgå. Förvaltningarna kommer att arbeta med motivation och trivsel för medarbetarna. Informationsstrukturer kommer att ses över. Samhällsbyggnad ska ta fram mallar för uppdragsbeskrivning på individnivå.

Öka medborgarnas inflytande över sin egen vardag och inflytandet över kommunala verksamheter och beslutsprocesser

Värdering: Fortsätt så

Vilka åtgärder har vidtagits?

Medborgarbudget har prövats som metod för att öka medborgarnas engagemang och ansvarstagande. Visionen är att öka medborgarnas förståelse för olika prioriteringar och vägval och involvera dem i viktiga frågor som rör samhällets utveckling. Lokal folkomröstning har hållits för att avgöra busslinjedragning i Vivalla. Servicetorget har inrättats dit äldre och anhöriga kan vända sig för att få vägledning inom vård och omsorg. Servicetorget samarbetar med den digitala kundtjänsten och med Medborgarkontoret på Stadsbiblioteket.

Vilka resultat har uppnåtts?

Kommunen har systematiskt arbetat för att ge bättre förutsättningar för medborgarna att kunna göra medvetna val av kommunalt finansierade tjänster. Information och tillgänglighet har till stora delar blivit bättre. Det återstår dock en hel del när det gäller att beskriva kvaliteten på verksamheten på enhetsnivå. Den som fyllt 75 år kan

köpa upp till åtta timmar servicetjänster i månaden av Örebro kommun utan prövning av behov. Vårdnadsbidrag för barn i åldersgruppen 15–35 månader har införts. Vår kundtjänst har förbättrat kvaliteten i medborgarnas telefonkontakt med kommunen. Vår webbplats tillhör de sex bästa kommunala webbplatserna i landet.

Örebro kommun var först ut i Sverige med att prova medborgarbudget. Gymnasieklasser förfogade över 250 000 kronor ur investeringsbudgeten och arbetade fram ett förslag till förbättringar vid Hästhagsbadet i Örebro. Förbättringarna som genomfördes samma år var bättre sandstrand, beachvolleyplan, planteringar, grillplats m.m.

Vilka analyser kan göras av sambandet mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat?

Kommunens medvetna arbete med att förbättra tillgängligheten, bland annat genom införandet av en kundtjänst, verkar ha haft en positiv effekt på resul-

tatet i de enskilda servicemätningarna. Kontinuerlig uppföljning av klagomål och synpunkter har resulterat i att förvaltningarna har organiserat sitt arbete annorlunda för att bättre kunna möta kundernas och medborgarnas frågor. Om vidtagna åtgärder har påverkat medborgarnas uppfattning i stort är svårt att avgöra eftersom resultatet i medborgarundersökningen är i stort sett oförändrat.

Vilka förbättringsåtgärder planeras för kommande budgetår?

Informationen till medborgarna om val av skola, hemtjänst eller äldreboende ska bli bättre. Kommunen ska också i högre grad informera om och redovisa kvalitetsmätt per enhet och resultat av brukarundersökningar kopplade till enhet. Resultaten i SKL:s jämförelser inom projektet ”Väl mätt” ska analyseras och förbättringsområden identifieras. Inom ramen för Stockholm Business Alliance (SBA) pågår ett förbättringsarbete för att korta handläggningstider och öka servicegraden i bland annat bygglovsärenden.

Den enskildes möjlighet till insyn i de beslut som fattas är en vital fråga som ytterst handlar om rättssäkerhet. Brukarenkäten inom socialtjänsten tyder på att färre anser att de har möjlighet att påverka och få insyn i fattade beslut. Socialförvaltningen ska undersöka orsaken till det försämrade resultatet och genomföra förbättringsåtgärder. Flera projekt pågår att med hjälp av de statliga stimulansmedlen införa större valfrihet i hemvården. De kunskaper vi fått från resultaten av brukarundersökningar ska nu omsättas i praktiken. Målsättningen är mindre detaljerade biståndsbeslut där brukaren i högre grad kan påverka vad som faktiskt ska utföras.

Minska klimatpåverkan

Värdering: Fortsätt så

Vilka åtgärder har vidtagits?

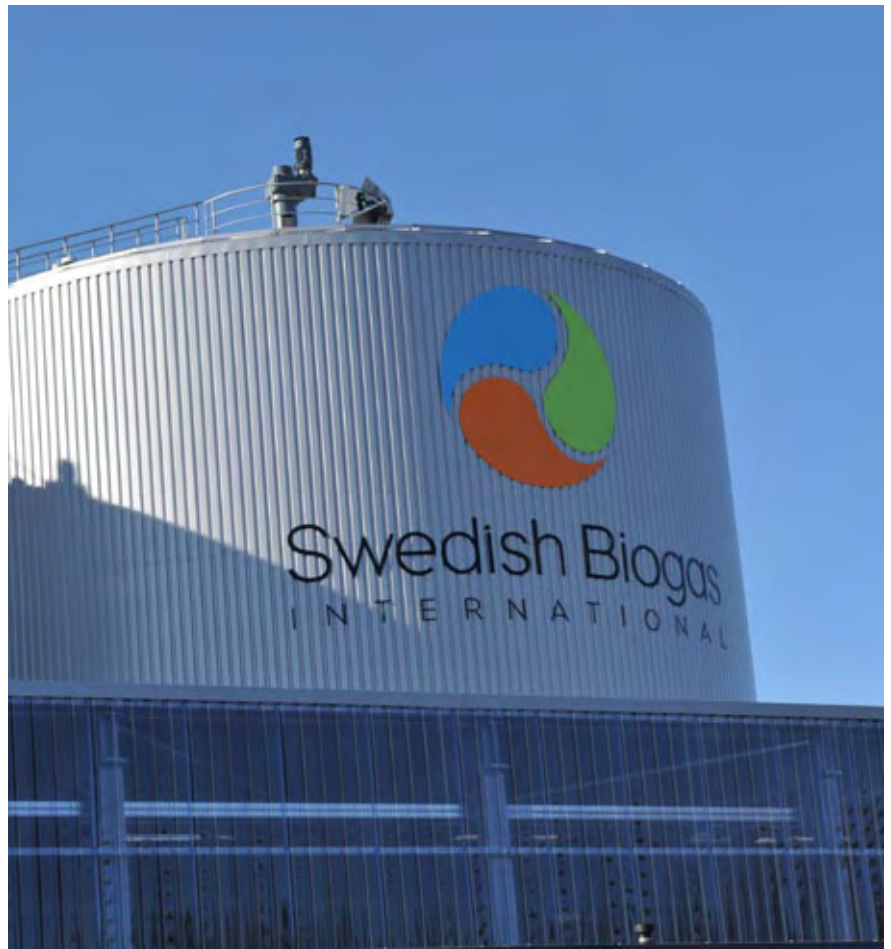
Örebro kommuns mål för 2020, att minska klimatbelastningen med 40 procent per invånare jämfört med 2000, har under året konkretiserats i en klimatplan som sändes på remiss i november. Den har tre fokusområden: energi, transporter och matkonsumtion. Exempel på viktiga åtgärder är fortsatt effektivisering av energianvändningen i kommunala fastigheter och utarbetande av plan för lokalisering av vindkraft. På transportområdet märks övergången till biogasbussar i stadstrafiken, en noggrann genomgång av de egna verksamheternas transporter och fördjupad dialog med stora aktörer kring anställdas resande. Försök med mer klimatsmart matkonsumtion har gjorts i samarbete med elva kök inom skola och äldreomsorg.

Vilka resultat har uppnåtts?

Under 2009 har en mängd åtgärder vidtagits men effekten på utsläppen har, med några få undantag, inte kvantifierats. Det går därför inte att bedöma om arbetet i sin helhet bidrar till måluppfyllelse eller inte. Med klimatplanen och de system för uppföljning som utvecklats under 2009, blir det fortsättningsvis enklare både att prioritera effektiva åtgärder och att följa upp resultatet.

Vilka analyser kan göras av sambandet mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat?

Örebro kommun har under lång tid haft som mål att minska utsläppen av klimatpåverkande gaser. Uppföljningen har dock varit eftersatt och först nu finns en klar bild över hur stora utsläppen är och hur de utvecklats. Klimatplanen visar att utsläppen i kommunens egen verksamhet har minskat med 11

procent per invånare mellan 2000 och 2008, till stor del tack vare åtgärder för effektivare energianvändning, utfasning av olja och, i mindre grad, övergång till förnybara fordonsbränslen. Motsvarande minskning för det geografiska området Örebro kommun är 7,6 procent.

Vilka förbättringsåtgärder planeras för kommande budgetår?

Klimatplanen fokuserar på de åtgärder som ger störst klimatnytta i förhållande till kostnad. Dessa är grupperade i sju

insatsområden vardera för den egna organisationen och för det geografiska området Örebro kommun. Om alla åtgärder genomförs och tillräckliga statliga styrmedel tillkommer bedöms målet för 2020 vara fullt möjligt att uppnå.

Skapa en trygg kommun för alla medborgare, oavsett bakgrund, ålder, kön, etnisk identitet och så vidare

Värdering: Mer måste ske

Vilka åtgärder har vidtagits?

En avsiktsförklaring mot hedersrelaterat våld är antagen. 2009 har ägnats åt utbildningsinsatser där socialtjänst, polis och åklagare fått en gemensam grund för fortsatt arbete. Skolans värdegrundsarbete har inriktats på att ge en ökad insikt om hot, kränkningar, hedersrelaterat våld och mobbning. Socialtjänsten har arbetat med att bryta anonymitet och skapa nätverk bland brukare och skolans elever i syfte att öka tryggheten. Ett barnahus som trygg mötesplats för våldsutsatta barn öppnades våren 2009. Örebro brottsförebyggande råd har löpande under året informerat nyanlända invandrare om rättigheter och skyldigheter i det svenska samhället.

En strategi för att bättre systematisera kommunens trygghetsarbete har tagits fram. Trygghetsskapande åtgärder som buskröjning och belysning har varit en del i kommunens ordinarie tillsyns- och skötselansvar. Tillsammans har förvaltningarna utvecklat en mer gränsöverskridande samverkan för ökad trygghet och minskad skadegörelse. Trygghetsvandringar i bostadsområden, på gång- och cykelstråk, samt i city är exempel på det. Under året antogs ”En stad för alla 2010” – Örebro kommuns plan för tillgänglighet och användbarhet i inne- och utemiljö. Arbetet under året har främst gällt inventering och undanröjande av hinder för tillgänglighet i den fysiska miljön.

Vilka resultat har uppnåtts?

Det totala antalet anmälda brott i Örebro har minskat de senaste åren, medan anmälda våldsbrott fortsätter att öka. En granskning av skadegörelsebrott i kommunens egna lokaler och platser, (skolor, fritidsområden m.m.) visar att problemet fortfarande är stort. Den

upplevda tryggheten i boendemiljön har minskat något sedan föregående års mätning enligt Öbo:s kundundersökning. Landstingets befolkningsenkät antyder att andelen som avstår att gå ut av rädsla att bli överfallna har ökat något. Ökningen gäller såväl kvinnor som män, men mest oroande är att en förhållandevis stor andel kvinnor avstår från att gå ut.

Vilka analyser kan göras av sambandet mellan vidtagna åtgärder och uppnådda resultat?

Viktiga underlag för beslut om åtgärder och insatser för att öka tryggheten och minska brottsligheten är Öbo:s kundundersökning, polisanmälda brott, trygghetsvandringar, brukarundersökningar samt medborgarundersökningar som ”Liv och hälsa ung”. En fungerande samverkan finns mellan kommun och polis i att arbeta brottsförebyggande och trygghetsskapande. De åtgärder som genomförts i stadsdelarna i samverkan med Öbo har inneburit att hyresgästerna upplever en ökad trygghet. Upplevelsen av otrygghet i citymiljön kräver framtida insatser mot

utomhusvåld. De insatser som gjorts för att förebygga skadegörelse har varit otillräckliga och en bättre samverkan och tydlighet krävs mellan kommunens verksamhetsområden.

Vilka förbättringsåtgärder planeras för kommande budgetår?

Avsiktsförklaringen mot hedersrelaterat våld och planen för tillgänglighet ska konkretiseras med handlingsplaner för varje förvaltning. Strategin för trygghetsvandringar ska omsättas i handling. Trygghetsskapande åtgärder görs längs stråken mellan stadsdelarna och city. Socialtjänstens ungdoms- och familjeenhet fortsätter att möta ungdomar och föräldrar i ett så tidigt skede som möjligt. Vård och omsorg fortsätter arbetet för en säker vårdkedja och de tidiga insatserna ska stärkas bl.a. genom förebyggande hembesök. Den 1 januari 2009 upphörde barn- och elevskyddslagen. Den del i lagen som avser ”annan kränkande behandling” och bestämmelserna om diskriminering skrivs in i den nya diskrimineringslagstiftningen. Likabehandlingsplanen omarbetas till att vara en årlig plan.

Sammanfattande resultat och utveckling 2009

Mål för god ekonomisk hushållning

För Örebro kommun innebär god ekonomisk hushållning att verksamheten bedrivs effektivt. Medborgaren ska sättas i centrum, den kommunala servicen ska infrå kommuninvånarnas behov och förväntningar och bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt. Här redovisar vi en samlad bild av hur väl verksamheten har uppnått kommunfullmäktiges mål för ekonomi, medarbetare och verksamhet.

Mål för god ekonomisk hushållning	Önskat läge	Senaste mätning kvinnor	Senaste mätning män	totalt	Förändring totalt	Riktning	Mål- uppfyllelse
1. Sjukfrånvaron för anställda kvinnor och män ska minska årligen.	Minska	6,1	3,5	5,5	-1,0	➔	Grönt
2. Andelen anställda män ska öka inom:						➔	Gult
Barn och utbildning	Öka	78,5	21,5	100	-0,4		
Social välfärd	Öka	85,5	14,5	100	0,2		
3. Andelen elever som lämnar grundskolan med kunskaper som ger behörighet till gymnasiestudier på nationella program ska öka.	Öka	80,2	78,1	79,0	-3,4	➔	Rött
4. Andelen elever med behörighet till högskolestudier ska öka.	Öka	94	87	91	3	➔	Grönt
5. Av totala tiden i hemvården ska andelen tid hos brukarna öka. Öka till 60,34				45	Nytt mått	➔	Gult
6. Genomsnittlig väntetid till bostad med särskild service ska minska.	Minska	12	18	16	-2 mån	➔	Grönt
7. Antal hushåll med försörjningsstöd ska minska.	Minska			4 120	319	➔	Rött
8. Andel personer som har gått vidare till studier resp. arbete efter avslutade arbetsmarknadsåtgärder ska öka.	Öka	48	52	32	0	➔	Gult
9. Den genomsnittliga introduktionstiden för flyktingar ska inte vara längre än 2 år.	<24 mån	27	31	29	-1	➔	Rött
10. Energianvändningen i kommunens fastigheter/lokaler ska minska genom aktiva åtgärder.	Minska			70,45	-7,25	➔	Grönt
11. Halterna av kemikalier ska minska i råvattnet vid kommunens råvattenintag.	Minska					➔	Gult
ub= under bestämningsgräns, p= påvisat				ub	p till ub		
				p	ub till p*		

Måluppfyllelsen anges i färger

Rött innebär att målet inte är uppfyllt.

Gult innebär att målet till viss del är uppfyllt.

Grönt innebär att målet är uppfyllt.

Pilen visar trenden i utvecklingen under året

Uppåtriktad pil innebär en positiv trend, måluppfyllelsen förbättras. ➔

Horisontell pil innebär en oförändrad trend, måluppfyllelsen är oförändrad. ➔

Nedåtriktad pil innebär en negativ trend, måluppfyllelsen har försämrats. ➔

Värderingen visar om kommunen utfört sin verksamhet väl, kunnat betala för den och inte skjutit betalningsansvaret på framtiden. För att nå god hushållning krävs ett systematiskt arbete enligt Örebro kommuns styrmodell med uttalade strategier och rambudget som fastställts av kommunfullmäktige, samt att kommunen har förmågan att anpassa sig efter ändrade förutsättningar under året.

Örebro kommun har under 2009 uppnått fyra av kommunfullmäktiges elva mål för god ekonomisk hushållning, dvs. 36 procent. Tre av målen har inte klarats och för de fyra övriga

har utvecklingen varit i målets riktning men vi har inte nått ända fram. Måluppfyllelsen har försämrats mot 2008 då 78 procent av målen uppnåddes. Denna utveckling beror på de ekonomiska åtstramningar som nämnderna arbetat med under 2009 samt den nationella konjunkturnedgången som medfört ökad arbetslöshet.

För fem av målen redovisas en positiv riktning i utvecklingen och för fyra mål en negativ utveckling.

Ett av de tre mål som inte klarats är en ökad andel elever som lämnat grundskolan med behörighet för studier på gymnasieskolans nationella program.

Såväl lokalt som nationellt minskade andelen elever som nådde målet 2009. De två andra målen gäller antalet hushåll med försörjningsstöd samt den genomsnittliga introduktionstiden för flyktingar. Förutsättningarna för att klara dessa mål försämrades av den sviktande konjunkturen. Både antalet hushåll med försörjningsstöd och introduktionstidens längd ökade under 2009. För alla tre målen visar trenden fortsatta svårigheter att nå målen.

I bilaga 4 finns kommentarer och åtgärdsförslag från driftsnämnder och programnämnder för respektive mål.

Sammanfattande ekonomisk och finansiell analys

Trots att lågkonjunkturen och den minskade sysselsättningen kraftigt påverkat skatteunderlagets utveckling, kan kommunen redovisa en fortsatt stark ekonomi. Årets resultat uppgår till 396 mnkr. I beloppet ingår så kallade jämförelsestörande poster med 176 mnkr. Det egentliga resultatet är därför 220 mnkr. Det budgeterade resultatet var 100 mnkr. Den positiva budgetavvikelsen på 120 mnkr beror dels på lägre verksamhetskostnader inom nämnderna, dels på ökade finansiella intäkter och outnyttjade centrala reserver.

Investeringsnivån är fortsatt hög, men har kunnat finansieras genom de senaste årens goda resultat. Låneskulden har fortsatt att minska och är nu 9 mnkr.

Läget för den kommunala ekonomin är något ljusare nu än för ett år sedan. Tecken finns på att tillväxten börjar ta fart igen och att fallet i sysselsättningen har upphört. Bedömningen är dock att det dröjer till efter 2011 innan sysselsättningen ökar och skatteunderlaget därmed åter växter. Tack vare kommunens goda resultat 2009 och tillfälligt konjunkturstöd ser utsikterna goda ut

för 2010. År 2011 kan bli besvärligare när konjunkturstödet upphör. I dagsläget bedöms dock den åtgärdsplan som kommunen beslutade om i samband med den ekonomiska flerårsplanen 2010–2012 vara tillräcklig.

Årets resultat

Kommunfullmäktiges mål: Årets resultat ska uppgå till lägst 100 mnkr.

Årets resultat 2009 uppgår till 396 mnkr, inklusive så kallade jämförelsestörande poster med 176 mnkr.

De jämförelsestörande posterna är:

- vinster vid tomträttsförsäljning 106 mnkr
- realisationsvinster för anläggningstillgångar 39 mnkr
- omställningskostnader för personal 33 mnkr
- återföring av realiserade kursförluster inom pensionsförvaltningen 64 mnkr.

Skatteintäkter och utjämning/generella statsbidrag ökade med 200 mnkr eller

3,6 procent 2009. Huvuddelen är en effekt av ökat utjämningsbidrag, medan den egentliga ökningen av skatteintäkter stannade vid 1,2 procent.

Nettokostnaderna var i stort sett oförändrade jämfört med år 2008. Borträknat intäkterna av tomträttsförsäljning och reavinster var ökningen 3,6 procent, dvs. i nivå med skatteutvecklingen. Nämnderna ökade sina kostnader med sammanlagt 4,1 procent.

Investeringar

Kommunfullmäktiges mål: Investeringsnivån för den skattefinansierade verksamheten ska uppgå till högst 250 mnkr.

Nettoinvesteringarna uppgår till 359 mnkr (387 mnkr 2008) och investeringsbudgeten var 546 mnkr. De skattefinansierade investeringarna uppgår till 253 mnkr. Här ingår inbetalningar av statsbidrag och slutreglering av investeringsprojekt med 40 mnkr för investeringar som genomförts under åren 2007–2008. Exklusive de posterna uppgår de skattefinansierade investeringarna till 293 mnkr, vilket är betydligt över kommunfullmäktiges mål på 250 mnkr men 30 mnkr lägre än 2008. Investeringsnivån har dock kunnat finansieras genom de goda driftresultat kommunen haft de senaste åren.

Låneskuld

Kommunfullmäktiges mål: Låneskulden får uppgå till högst 400 mnkr.

Kommunens långfristiga låneskuld är 9 mnkr i bokslutet. Detta är 60 mnkr lägre än föregående år. Minskningen beror på att ett lån på 60 mnkr ska återbetalas i augusti 2010.

Soliditet

Soliditeten uppgick 2009 till 68 procent vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Inkluderar man pen-

Avstämning mot balanskravet

Kommunallagens balanskrav kräver att kommunerna ska redovisa ett positivt resultat i bokslut. Resultatet för 2009, justerat enligt kommunallagens krav, visar att kommunen uppfyller kravet på en ekonomi i balans.

Årets resultat i förhållande till balanskravet, mnkr

Årets resultat enligt resultaträkningen	396,0
Avgår: samtliga realisationsvinster	-49,4
Resultat enligt balanskravet	346,6

Synnerliga skäl enligt KL 8 kap. 5 §

Omstruktureringskostnad	33,0
Justerat resultat +/-	379,6

sionsförpliktelser, som redovisas som en ansvarsförbindelse i balansräkningen, så har soliditeten ökat till 22 procent (19 procent år 2008).

Förvaltning av pensionsmedel

Kommunens externa placeringar av pensionsmedel har ett bokfört värde på 1 062 mnkr i bokslut 2009. Detta är 201 mnkr högre än föregående år. Marknadsvärdet för dessa placeringar var 1 070 mnkr vid årsskiftet.

Pensionsmedlen är placerade med 76 procent i räntebärande värdepapper och med 24 procent i svenska och utländska aktiefonder. Detta överensstämmer med den normalfördelning som anges i kommunens placeringspolicy.

Avkastningen på placerade medel var 4,1 procent år 2009 om hänsyn inte tas till realiserade vinster eller förluster. Detta är 0,6 procent högre än kommunens långsiktiga avkastningsmål.

Kommunens externa placeringar av pensionsmedel motsvarar 31 procent av kommunens pensionsåtaganden inklusive löneskatt i bokslut 2009.

Finansiell ställning jämfört med andra kommuner

Örebro har tillsammans med sex andra kommuner: Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping och Västerås, jämfört den finansiella ställningen med hjälp av en nyckeltalsmodell framtagen av Kommunforskning i Västsverige (KFI) som benämns ”Den finansiella profilen”. Profilen är konstruerad som ett poläradiagram. Diagrammet innehåller dels fyra finansiella perspektiv, dels åtta finansiella nyckeltal som är viktiga ur en kommuns finansiella horisont. Varje axel i diagrammet graderas och ju längre ut på axeln kommunen ligger desto bättre. Varje kommun poängsätts utifrån inbördes relation för respektive nyckeltal. Den finansiella profilen beskriver enbart nyckeltalen i förhållande till jämförelsekommunerna.

De fyra perspektiven är:

Långsiktig handlingsberedskap

– redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på lång sikt. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, skattefinansieringsgraden av investeringarna och genomsnittligt resultat under de tre senaste åren.

Kortsiktig handlingsberedskap

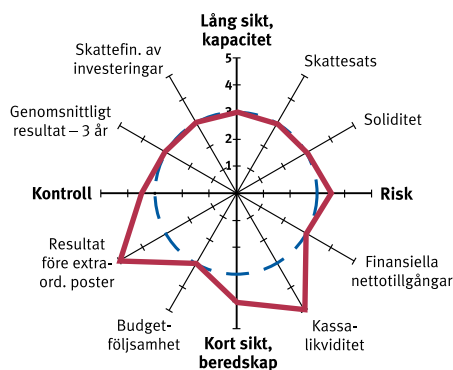
– redovisar vilken finansiell motståndskraft kommunen har på kort sikt. I perspektivet ingår nyckeltalen finansiella nettotillgångar, kassalikviditet, budgetföljsamhet och resultat före extraordinära poster.

Risikförhållande

– hur kommunen är exponerad finansiellt. En god ekonomisk hushållning innefattar att kommunen i kort- och medellångt perspektiv inte behöver vidta drastiska åtgärder för att möta finansiella problem. I perspektivet ingår nyckeltalen skattesats, soliditet, finansiella nettotillgångar och kassalikviditet.

Kontroll över den finansiella utvecklingen

– hur kommunen klarar av att kontrollera sitt finansiella resultat. I perspektivet ingår nyckeltalen budgetföljsamhet, resultat före extraordinära poster, skattefinansieringsgraden av investeringarna och genomsnittligt resultat under de tre senaste åren.

Kommunens samlade verksamhet

Örebro kommun bedriver en del av sin verksamhet i företagsform och har därför ägarintressen i ett antal olika aktiebolag, ekonomiska föreningar och stiftelser samt har en del av sin verksamhet i entreprenadform. Avsikten med den sammanställda redovisningen är att ge en helhetsbild av kommunens ekonomi, oberoende av i vilken juridisk form den kommunala verksamheten bedrivs. Den verksamhet, som bedrivs i förvaltningsform är den dominerande delen i den sammanställda redovisningen. Därför överensstämmer det sammanställda resultatet i normalfallet väl med den ekonomiska utvecklingen för Örebro kommun.

Årets resultat i den sammanställda redovisningen uppgår till 410 mnkr (141 mnkr år 2008). Balansräkningen har en omslutning på 14 mdkr och det egna kapitalet uppgår till 5 mdkr den 31 december 2009. Kommunfullmäktige har fastställt särskilda ägardirektiv för de majoritetsägda aktiebolagen. Årets resultat och verksamhet för dessa aktiebolag bedöms i huvudsak överensstämma med kommunens mål för företagens verksamhet. I avsnittet verksamheten i Örebro kommuns företag ger vi mer information om de olika företagens ändamål, ekonomiska resultat och verksamhet.

Örebro kommunens profil 2009 i förhållande till de sex jämförelsekommunerna

Den heldragna linjen visar Örebro kommunens poäng för varje enskilt nyckeltal respektive de fyra sammanvägda axlarna. Den streckade blå ringen i mitten visar genomsnittet för jämförelsekommunerna. Örebro ligger på eller över genomsnittet för samtliga nyckeltal i förhållande till jämförelsekommunerna. Nyckeltal där kommunen ligger över genomsnittet är kassalikviditet och resultat före extraordinära poster.

Driftsredovisning per nämnd (mnr) 2009

Driftsnämnd/anslag	Kostnader	Intäkter	Netto	Budget	Avvikelse
Barn och utbildning	3 015,5	618,4	2 397,1	2 414,3	17,2
Skolnämnd nordost	303,1	18,0	285,1	292,2	7,1
Skolnämnd nordväst	513,2	17,3	495,9	501,4	5,5
Skolnämnd sydost	533,5	6,1	527,4	531,3	3,9
Skolnämnd sydväst	379,1	8,1	371,0	377,1	6,1
Gymnasienämnden	823,1	441,2	381,9	387,4	5,5
Östernärke områdesnämnd	87,6	1,3	86,3	86,7	0,4
Programnämnd Barn och utbildning	375,9	126,4	249,5	238,2	-11,3
Social välfärd	2 645,0	328,3	2 316,7	2 326,1	9,4
Socialnämnd öster	237,0	29,9	207,1	206,9	-0,2
Socialnämnd väster	381,9	20,1	361,8	343,1	-18,7
Vård- och omsorgsnämnd öster	656,4	20,8	635,6	638,2	2,6
Vård- och omsorgsnämnd väster	566,3	63,7	502,6	511,9	9,3
Nämnd för funktionshindrade	732,8	118,3	614,5	626,4	11,9
Överförmyndarnämnden	7,3	0,2	7,1	7,1	0,0
Programnämnd Social välfärd	63,3	75,3	-12,0	-7,5	4,5
Samhällsbyggnad	1 050,4	404,2	646,2	669,9	23,7
Fastighetsnämnden	82,8	25,1	57,7	59,9	2,2
Miljönämnden	18,9	9,6	9,3	13,3	4,0
Tekniska nämnden exkl. VA/avfall	347,4	214,5	132,9	137,4	4,5
Byggnadsnämnden	50,8	29,8	21,0	21,0	0,0
Kultur- och medborgarnämnden	165,4	21,2	144,2	149,7	5,5
Fritids- och turismnämnden	120,1	33,6	86,5	85,2	-1,3
Glanshammars lokala nämnd	3,6	0,1	3,5	3,8	0,3
Tysslinge lokala nämnd	4,6	0,5	4,1	4,1	0,0
Östernärke områdesnämnd	5,7	0,6	5,1	5,1	0,0
Kollektivtrafik	172,6	10,6	162,0	163,4	1,4
Mark	48,3	47,9	0,4	3,7	3,3
Programnämnd Samhällsbyggnad	30,2	10,7	19,5	23,3	3,8
Fastighetsnämnden, rörelsefastigheter	857,4	862,1	-4,7	0,0	4,7
Tekniska nämnden, fordonsgas	5,1	3,1	2,0	0,0	-2,0
Tekniska nämnden, taxefinansierade verksamheter	277,1	283,4	-6,3	0,0	6,3
VA	151,7	151,8	-0,1	0,0	0,1
Avfall	125,4	131,6	-6,2	0,0	6,2
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	264,9	72,8	192,1	205,1	13,0
Kommunstyrelsen	279,4	24,8	254,6	259,9	5,3
Kommunledningen	31,8	0,4	31,4	34,1	2,7
Kommunledningskontoret	247,6	24,4	223,2	225,8	2,6
Stadsrevisionen	2,5		2,5	2,5	0,0
Valnämnden	2,1	1,4	0,7	1,5	0,8
Summa nämnder	8 399,4	2 598,5	5 800,9	5 879,3	78,4

Driftsnämnd/anslag	Kostnader	Intäkter	Netto	Budget	Avvikelse
Kommunstyrelsen – kommungemensamt	179,4	145,8	33,6	20,2	-13,4
Till kommunstyrelsens förfogande			0,0	31,8	31,8
Kommungemensamma verksamheter	116,7	11,0	105,7	66,3	-39,4
Kommungemensamma statsbidrag	0,0	134,8	-134,8	-140,6	-5,8
- Flyktingstatsbidrag m.m.		83,8	-83,8	-89,0	-5,2
- Maxtaxa barnomsorg		51,0	-51,0	-51,6	-0,6
Nerikes brandkår	62,7		62,7	62,7	0,0
Finansiering	-346,2	140,6	-486,8	-299,1	187,7
Personalförsäkring	-260,0		-260,0	-204,7	55,3
Pensionskostnader	327,8	1,2	326,6	290,5	-36,1
Semesterlöneskultsförändring	-3,3		-3,3	10,0	13,3
Kapitalkostnader	-364,4		-364,4	-345,0	19,4
Avsättning Citybanan	1,3		1,3	0,0	-1,3
Försäljning av tomträtter		105,9	-105,9	0,0	105,9
Reavinst Rudbecksskolan		29,5	-29,5	0,0	29,5
Markarbeten f.d. Lillåstrandsskolan	0,2		0,2	0,0	-0,2
Internt avkastningskrav fastigheter	-50,1		-50,1	-50,1	0,0
Avskrivning lån	0,3		0,3	0,2	-0,1
Avgifter, ersättningar och intern ränta	2,0	4,0	-2,0	0,0	2,0
Driftbudget totalt	8 232,6	2 884,9	5 347,7	5 600,4	252,7
Avgår interna poster	-1 053,4	-1 053,4			
Verksamhetens kostnader/intäkter	7 179,2	1 831,5	5 347,7	5 600,4	252,7

Investeringsredovisning (mnr) 2009

	Budget	Inkomster	Utgifter	Netto	Avvikelse
Skattefinansierad verksamhet	439,6	42,9	295,6	252,7	186,9
Fastighetsinvesteringar	188,1	2,1	110,5	108,4	79,7
Ny- och ombyggnad av verksamhetslokaler	148,1	0,9	69,5	68,7	79,4
Barn och utbildning	91,1	0,4	43,3	42,9	48,2
- Förskola	67,8	0,2	41,3	41,1	26,7
- Grundskola	8,6	0,2	1,6	1,4	7,1
- Gymnasieskola	5,0		0,4	0,4	4,6
- Programnämnd	9,8				9,8
Social välfärd	31,8	0,1	19,6	19,5	12,3
Samhällsbyggnad	25,2	0,4	6,6	6,2	18,9
Fastighetstekniska åtgärder	40,0	1,3	41,0	39,7	0,3
Trafik- och miljöinvesteringar	106,6	12,4	87,1	74,8	31,8
Centrummiljö	2,0	0,5	1,3	0,8	1,1
Stadens torg	31,4	0,1	29,1	28,9	2,5
Åstaden	1,4		1,0	1,0	0,4
Cykel	7,3		5,1	5,1	2,1
Kollektivtrafik	10,3	0,4	6,1	5,7	4,6
Minskad trafik genom centrum	16,7	8,8	19,2	10,3	6,4
Trafikreglering	6,3	0,0	1,4	1,4	4,9
Naturvård	8,8	2,5	7,3	4,7	4,0
Vatten	9,1		7,3	7,3	1,8
Park	5,0		4,5	4,5	0,6
Övrigt	8,3		4,8	4,8	3,5
Inventarier	127,9	1,4	78,6	77,2	50,7
Programområde Barn och utbildning	21,2	1,2	10,6	9,4	11,8
Programområde Social välfärd	20,6	0,1	8,0	7,9	12,7
Programområde Samhällsbyggnad	46,0	0,1	34,8	34,8	11,2
- Fordon	32,0		28,5	28,5	3,5
- IT Drift och teknik	7,0		3,0	3,0	4,0
- Konstnärlig utsmyckning	1,5		0,3	0,3	1,2
- Övriga inventarier	5,5	0,1	3,0	2,9	2,6
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	1,0		0,5	0,5	0,5
Kommunstyrelsen	39,2		24,7	24,7	14,5
- licenser Microsoft Office	10,0		0,9	0,9	9,1
- Centralt inköp pc/skrivare/kopiatorer	21,4		22,0	22,0	-0,6
- Friköp leasade paviljonger	4,0		0,0	0,0	4,0
- Övrigt kommunstyrelsen	3,8		1,8	1,8	2,0
Självfinansierande investeringar	0,0	27,1	-13,6	-40,7	40,7
Minskat oljeberoende/alternativa energilösningar	0,0	27,1	-13,6	-40,7	40,7
Förvärv av anläggningstillgång	17,0	0,0	33,0	33,0	-16,0
Fastighetsnämnd	7,0		5,7	5,7	1,3
Programnämnd Samhällsbyggnad	10,0		2,8	2,8	7,2
Förvärv av mark, Svampenterminalen			24,5	24,5	-24,5
Taxefinansierade verksamheter	106,0	0,2	106,9	106,6	-0,6
VA	75,9	0,2	83,3	83,1	-7,2
Avfall	8,9		11,5	11,4	-2,5
Inventarier, fordon VA/Avfall	6,0		2,2	2,2	3,8
Fordonsgas	15,2		9,9	9,9	5,3
Total investeringsbudget	545,6	43,2	402,5	359,3	186,3
Försäljningar mark, fastigheter och tomträtter	0,0	208,5	1,5	207,0	0,0

Medarbetare – resultat och utveckling

Antalet anställda minskar

Det totala antalet månadsavlönade i Örebro kommun, tillsvidareanställda och visstidsanställda, uppgick den 31 december 2009 till 11 107 (10 429 årsarbetare). Av dessa var 10 129 tillsvidareanställda och 978 visstidsanställda. Det totala antalet anställda har minskat med 284 (263 årsarbetare) i jämförelse med 31 december 2008. Andelen kvinnor är 77 procent och andelen män 23 procent, oförändrat jämfört med 2008. Antalet anställda i arbetsmarknadsåtgärder har dock ökat, vilket är i linje med uppdraget för 2009.

Förändringar i förvaltningarnas verksamheter kommer att ske inom flera av programområdena under 2010. Samtliga programområden kommer att beröras mer eller mindre av det ekonomiska läget, och antalet anställda bedöms fortsätta att minska.

Arbetstid

Ambitionen att alla ska få möjlighet till önskad sysselsättningsgrad är fortfarande aktuell, men medelsysselsättningsgraden är i stort sett oförändrad. Svårigheterna är schematekniska samt att hitta kombinationer med arbetsplatser och befattningar som upplevs attraktiva. Samtidigt uppger 86 procent i medarbetarenkäten att man har önskad sysselsättningsgrad.

Antalet timavlönade minskade under 2008 och har fortsatt att minska under 2009. En av orsakerna kan vara Örebro kommuns arbete med omställning, vilket innebär att de medarbetare som är förhandlade berörda av omställning, placeras på kortare vikariat i väntan på längre placeringar. Även fyllnads- och overtiden har minskat sedan 2008.

Framgångsrikt omställningsarbete

Den interna och externa rörligheten ökade under 2008 men är nu tillbaka på samma nivå som 2007. De högre siffrorna för 2008 kan härledas till omorganisationen efter FRAM då cirka 450 administratörer bytte befattning. Avgångsorsaken ålderspension har ökat något medan sjukersättning, avgångspremie och egen begäran gått tillbaka.

Utifrån kommunstyrelsens beslut om omställning har förvaltningarna kontinuerligt förhandlat medarbetare i omställning, och av drygt 300 personer har ett fåtal varit oplacerade någon längre tid.

Anställda i Örebro kommun 2009-12-31

Programområde	Tillsvidareanställda		Visstidsanställda		Totalt antal anställda	Antal årsarbetare
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män		
Barn och utbildning	3 643	997	352	158	5 150	4 926
Samhällsbyggnad	362	511	28	41	942	913
Social välfärd	3 533	568	255	53	4 409	4 014
Kommunledningskontoret	200	62	29	9	300	277
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen	162	91	35	18	306	299
Totalt Örebro kommun exkl. BEA	7 900	2 229	699	279	11 107	10 429

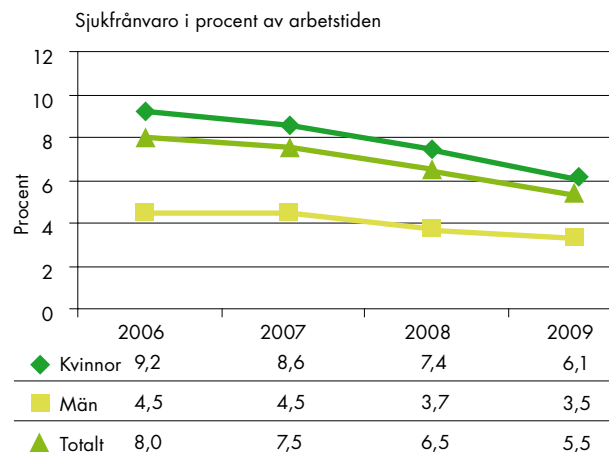
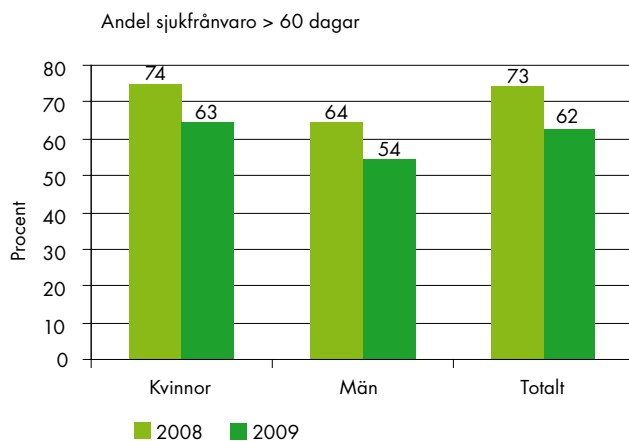
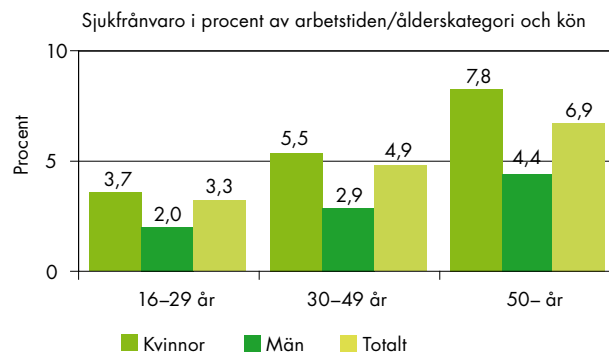
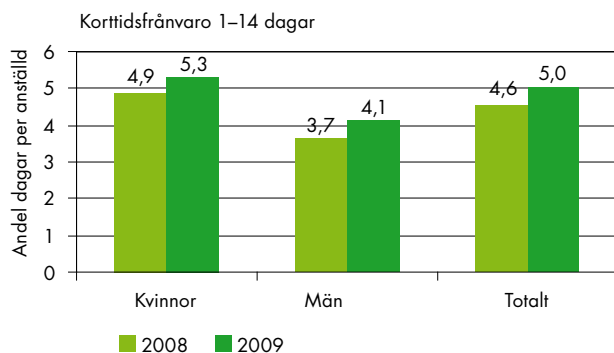
Förändring i personalvolym 2008-12-31 – 2009-12-31

Antal tillsvidareanställda 33 personer
 Antal visstidsanställda -317 personer

Totalt antal anställda -284 personer

Antal tillsvidareanställda 33 årsarbetare
 Antal visstidsanställda -296 årsarbetare

Totalt antal anställda -263 årsarbetare

Sjukfrånvaron fortsätter att minska

Sedan 2005 har sjukfrånvaron minskat årligen och ligger på 5,5 procent för 2009. Minskningen gäller för både kvinnor och män och är en följd av de nya sjukförsäkringsreglerna som bidragit till kortare sjukfall.

Kvinnor har generellt sett en högre sjukfrånvaro än män och liksom tidigare år är det högst andel sjukfrånvaro i åldersgruppen 50 år och äldre. Korttidssjukfrånvaron 1–14 dagar har ökat från 4,6 till 5 dagar per anställd medan sjukfrånvaro med mer än 60 dagar minskat. Det senare beror på att de långa sjukfallen minskat som ett resultat av ett aktivt rehabiliteringsarbete och införandet av de nya reglerna i lagen om sjukförsäkring. Frisknärvaron har sjunkit något som en följd av att korttidssjukfrånvaron ökat.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet fortsätter

Genom arbetsplatsträffar, i samverkansgrupper/skyddskommittéer samt i medarbetarsamtal bedrivs det systematiska arbetsmiljöarbetet. Under 2009 har flera utbildningar på temat samverkan

hållits för samverkansgrupper. Flera av förvaltningarna har upprättat årscyklar för sitt arbetsmiljöarbete och i systemet LISA registrerar chefer och medarbetare arbetsskador och tillbud.

Medarbetarenkät

Under hösten genomfördes medarbetarenkäten för tredje gången. Svarefrekvensen har sjunkit från 83 procent (2007) till 79 procent (2009). Medarbetarindex visar andelen nöjda medarbetare inom områdena arbetsorganisation, stress, organisationsklimat, brukarorientering, handlingskraft och ledarskap och ligger kvar på 63 procent (kvinnor 64 procent, män 60 procent). Organisationsklimatet ligger på 58 procent, en förbättring med två procentenheter. Arbetsorganisationen har förbättrat resultatet med en procentenhet och ligger på 63 procent. Ledarskapet har gått tillbaka en procentenhet till 63 procent. Handlingskraft när det gäller delaktighet, ansvarstagande och engagemang är den tydligaste styrkan i resultatet.

Medarbetarsamtal och lönesamtal har en fortsatt positiv utveckling. En negativ utveckling finns för frågorna om man oroar sig mer för jobbet när man är ledig och möjligheten till att påverka viktiga frågor på arbetsplats-

träffarna. Närmaste chefs förmåga att ta kritik, att förklara bakgrund till beslut, att utveckla mål tillsammans med medarbetarna, att ta tag i verksamhetsrelaterande problem samt förmåga att följa upp, har också gått tillbaka.

Plan för jämställdhet och ickediskriminering

Örebro kommun införde 2009 en plan för jämställdhet och ickediskriminering som gäller t.o.m. 2011. Kravet att arbetsgivaren ska vidta aktiva åtgärder, har bara uppfyllts av en förvaltning, att planen antogs i september kan till viss del förklara detta.

Nyckeltalsinstitutets arbetsvillkorindex AVI och jämställdhetsindexet JÄMIX, har vardera nio nyckeltal för arbetsvillkor och jämställdhet. Jämförelsen med föregående år visar att Örebro kommun förbättrat nyckeltalen för karriärmöjligheter och långtidssjukfrånvaro. Nyckeltalen för jämställdhetsarbete, heltidstjänster, ledningsgrupp och lön, ligger på samma nivå som föregående år. Nyckeltal som i år har ett lägre värde är föräldradagar, tillsvidareanställda och yrkesgrupper. Männens uttag av föräldradag och tillfällig föräldrapenning har minskat under året.

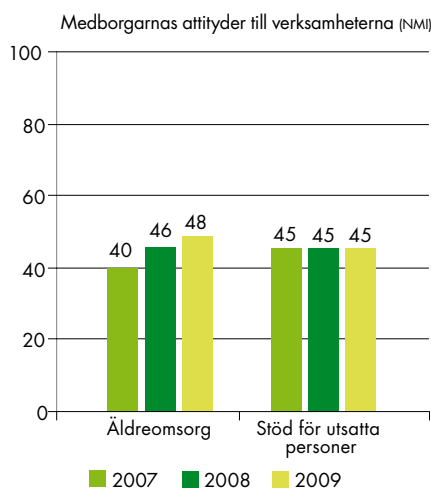
Verksamheten i kommunens nämnder

Social välfärd

Programområdets resultat

Programområdet redovisar ett överskott på 9,4 mnkr för år 2009. Vård- och omsorgsnämnderna sammantaget och Nämnden för funktionshindrade svarar vardera för ett överskott med 11,9 mnkr. Programnämnden redovisar ett överskott med 4,5 mnkr, medan Överförmyndarnämnden redovisar ett balanserat resultat. Socialnämnderna redovisar ett sammantaget underskott med 18,9 mnkr. Detta till följd av ökade försörjningsstödkostnader mot budget med 12 mnkr samt underskott för institutionsvård. Andelen hushåll med försörjningsstöd har ökat i samband med lågkonjunkturen. Kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning som berör programområdet visar i huvudsak en positiv utveckling. Väntetiden till bostad med särskild service har minskat och den direkta brukartiden inom hemvården har börjat mätas. Andelen män anställda i verksamheterna har blivit fler och medarbetarna har blivit friskare.

Verksamhet, nettokostnader i mnkr	2008	2009
Försörjningsstöd	192,5	216,1
Övrig socialtjänst	356,1	373,6
Äldreomsorg	1 102,3	1 105,7
Funktionshindrade	567,7	608,2
Övrigt gemensamt	8,2	6,0
Överförmyndarverksamhet	6,1	7,1
Totalt	2 232,9	2 316,7
Volymuppgifter	2008	2009
Socialbidragshushåll, antal	3 801	4 120
Utbetalt ekonomiskt bistånd totalt, mnkr	153,6	178,1
Institutionsvård, antal dygn	48 240	49 013
- varav barn och unga	26 590	30 053
Familjehemsvård, antal dygn	62 139	70 905
- varav barn och unga	59 948	68 107
Bostäder LSS	414	443
Daglig verksamhet LSS	467	468
Personlig assistans LASS	217	217
Särskilt boende, permanenta platser	1 007	1 022
Korttidsplatser	138	117
Hemvård, antal personer	4 183	3 990

Medborgaren i centrum – vård och omsorg

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer		2007	2008	2009
Andel brukare som helt eller delvis har externa utförare inom ramen för eget val av servicetjänster inom hemtjänsten, %				
			0	51
Antal vårdtyngdspöning exkl. service		48 007	49 003	48 077
Andel direkt brukartid av schemalagd tid i hemvård, % (GEH)		-	-	45
Andel belagda vårdtyngd dygn i korttidsvård, %		90,8	89,8	91,3
Genomsnittlig vårdtid i korttidsvård, dygn		73	56	63
Andel belagda dygn på permanent plats, %		96,5	94,6	96,4
Genomsnittlig boendetid på permanent boende i dygn		849	787	616
Genomsnittlig tomtid per plats (dygn) i permanent boende		36	49	34
Antal icke verkställda beslut (ej verkställda inom tre månader)		48	0	27
Genomsnittlig väntetid till permanent boende, dygn		97	51	69
Servicegaranti (samlad uppfyllnadsgrad)*, %				67
Ekonomiska nyckeltal		2007	2008	2009
Resultat helår, budgetavvikelse, mkr		7,4	17,6	11,9
Nettokostnad (tkr) per hemvårdsbrukare		107	116	122
Nettokostnad (tkr) per särskild boendeplats inklusive korttidsplats		506	511	519
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna		2007	2008	2009
Brukarundersökningar				
Information (index)			65	61
			- hemvård	
			- särskilt boende	
Bemötande (index)			85	83
			- hemvård	
			- särskilt boende	
Inflytande och delaktighet (index)			80	74
			- hemvård	
			- särskilt boende	
Trygghet (index)			73	71
			- hemvård	
			- särskilt boende	
Hjälpens omfattning (index)			72	67
			- hemvård	
			- särskilt boende	
Maten (index)			77	73
			- hemvård	
			- särskilt boende	
Städningen - hemvård (andel nöjda), %			82	81
Utevistelse - särskilt boende (andel nöjda), %			81	78
Aktiviteter - särskilt boende (andel nöjda), %			68	66
			- hemvård	
			- särskilt boende	
			54	60
			34	31
			29	19
Medarbetarnas utveckling		2007	2008	2009
Anställda				
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare		2 158	2 186	2 168
Antal, visstidsanställda årsarbetare		290	216	116
Antal timavlönade, årsarbetare		383	373	358
Arbetstid Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %		88,1	88,0	88,4
Arbetsmiljö Sjukfrånvaro i % av arbetstiden (GEH)		10,5	9,2	7,7
			- kvinnor	
			10,8	7,9
			- män	
			7,3	6,4
			5,8	6,4
			6,0	6,4
Jämställdhet Karriärsindex**		1,00	1,00	1,00
			7,4	7,6
			7,5	7,6
Organisationsutveckling		2005	2007	2009
Medarbetarindex väster		62	66	64
Medarbetarindex öster		59	64	62

* Tillgänglighet på telefon och e-post samt andel besvarade klagomål.

**Andelen kvinnliga chefer/andelen kvinnor på förvaltningen.

Under 1,0 innebär att kvinnor är underrepresenterade.

Året som gått har präglats av ett utvecklingsarbete för att öka brukarinflytandet och förbättra kvaliteten på tjänsterna inom vård och omsorg. Samtidigt har reduceringar genomförts inom de stora verksamhetsområdena. Med tjänstegarantierna tydliggör vi våra tjänster och dialogen med brukaren utvecklas med den individuella vård- och omsorgsplaneringen. Verksamhetens huvudprocess, vård- och omsorgskedjan, fungerar tillfredsställande. Under fjolåret bröts trenden med långa väntetider till särskilt boende. Personalens sjukfrånvaro fortsätter att minska. Trots omfattande tjänstutveckling och reduceringar visar vård och omsorg ett positivt ekonomiskt resultat. Under året har servicetimmarna utan föregående behovsprövning införts och verksamheten har konkurrensutsatts genom att en valfrihetsmodell införts. Biståndshandläggningen håller successivt på att förändras från detaljerade beslut till rambeslut, där brukaren och dennes kontaktperson utformar den individuella hjälpen. Både brukar- och medarbetarundersökningarna visar ett något sämre resultat än tidigare år. Det reduceringsarbete som pågått har sannolikt påverkat resultaten.

Från och med den 4 maj 2009 har alla invånare i Örebro som fyllt 75 år möjlighet att nyttja upp till åtta timmars service per månad utan behovsprövning. Vid årsskiftet hade 933 personer valt att använda sig av detta. En tredjedel av dessa hade inte tidigare någon insats. Den enskilde väljer själv vem som ska utföra servicen bland de företag, inklusive kommunen, som är godkända inom ramen för "eget val". Det är proportionellt en större andel kvinnor som väljer service utan bistånd, än som har en behovsprövad insats. Under våren 2009 öppnades Servicetorget dit alla kan vända sig för att få allmän vägledning eller personlig lotsning inom vård och omsorg.

Förändringarna inom hemvården syftar till att ge en mer individuell vård och omsorg och öka brukarnas

inflytande. Vårdtyngden har minskat något under året. Tids- och planerings-systemet (TES) har gjort det möjligt att mäta andelen av den schemalagda tiden som personalen tillbringar hos brukaren. Målet 60 procent är inte uppnått. Under perioden augusti till december har brukartiden varit 45 procent. Den indirekta brukartiden som innehåller de arbetsuppgifter som måste göras för att kunna vårda – till exempel restid, dokumentation och planering – har ökat något. Här krävs ett fortsatt arbete för att få kontroll över hur arbetstiden i hemvården används.

Antalet dygn med betalningsansvar på sjukhus har ökat i förhållande till 2008. Skäl till detta är personernas hälsotillstånd och svårigheter att snabbt anpassa personens bostad.

Vid årsskiftet fanns totalt 1 139 platser på kommunens 22 särskilda boenden. Omställningar under året, framförallt av korttidsplatser till permanenta platser, har medfört att andelen permanenta platser ökat något, medan det totala antalet platser minskat med sju sedan förra årsskiftet. Andelen kvinnor som bor permanent på särskilt boende är 69 procent och medelåldern är 84 år. Beläggningsgraden har ökat i förhållande till den nedgång som var under 2008. Den genomsnittliga väntetiden för att få en permanent plats har ökat i jämförelse med förra året, från 51 till 69 dagar. Antalet som väntat på plats har under året varierat mellan 45 och 90.

De kvalitetsgranskningar som genomförts under året visar att stora insatser gjorts för att, med hjälp av förbättrade rutiner, kunna leva upp till tjänstegarantierna. Ur det perspektivet uppfylls de flesta garantierna. Dessvärre visar sig inte detta i att brukarna blivit nöjdare inom de aktuella områdena i årets brukarundersökning. En tänkbar förklaring kan vara att brukares och anhörigas krav på t.ex. utevistelse, är högre än de generella utfästelserna i garantin.

Resultatet från Statistiska centralbyråns medborgarundersökning 2009 visar att Örebro kommun får betyget 48 i ett index med skalan ett till hundra. Resultatet är en liten förbättring från föregående mätning.

Resultatet av brukarundersökningarna visar generellt ett sämre resultat än föregående år. Resultaten för brukarna i särskilt boende har försämrats mer än i hemvården. Missnöjet i båda undersökningarna är störst inom områdena social samvaro/aktiviteter, information och mat. Den mest påtagliga försämringen i hemvården finns i frågor som rör social samvaro och aktiviteter. I särskilt boende finns de påtagligaste försämringarna i frågor som rör bemötande och trygghet. Den undersökning som riktades till personer med serviceinsatser ger de privata utförarna ett bättre betyg än de kommunala. En orsak till det försämrade resultatet är att undersökningen genomfördes under den period då neddragningarna i verksamheten gjordes.

Vård och omsorg levererar återigen ett budgetöverskott. Kostnadsökningen inom vård och omsorg är i nivå med tilldelade medel och lägre än löneavtalsutvecklingen. Positivt är att kostnader per särskild boendeplats har sjunkit i fasta priser sedan föregående år.

Antalet tillsvidare- och visstidsanställda har sammantaget minskat med 118 årsarbetare. Totalt är det fortfarande en hög andel timanställda, 358 årsarbetare vilket motsvara cirka 14 procent av det totala antalet anställningar. Målsättningen att öka de anställdas sysselsättningsgrad har varit svår att uppnå i arbetet med reduceringar och nya scheman. Trots svårigheterna kan man se en liten ökning jämfört med fjolåret. Kvinnornas genomsnittliga sysselsättningsgrad är lägre än männens.

Vård och omsorg är fortsatt en kvinnodominerad verksamhet. Andelen män har ökat något trots att förvaltningen på grund av reduceringar nyanställt få personer. Andelen kvinnliga chefer är proportionellt i förhållande till andelen anställda kvinnor totalt. Resultatet tyder på att kvinnor och män har lika karriärmöjligheter i organisationen.

Resultatet av medarbetarundersökningen är totalt något sämre än vid förra undersökningen, men det sammanvägda resultatet ligger i nivå med Örebro kommuns totala resultat. Den största försämringen märks i att medarbetarna trivs betydligt sämre med sitt arbete.

Vårdkedjan

Tidiga och förebyggande insatser

- frivillig verksamhet
- anhörigstöd
- kostverksamhet
- service utan bistånd

Vård och omsorg i ordinärt boende

- hemtjänst
- hemsjukvård
- korttidsvård
- dagverksamhet
- rehabilitering

Särskilt boende

- demensboende
- vårdboende

Verksamheten inom vård och omsorg kan beskrivas som en kedja där de olika delarna samverkar och är beroende av varandra. I början finns de tidiga och förebyggande insatserna som i stor utsträckning präglas av social samvaro och aktiviteter som i de flesta fall inte är behovsprövade. Den som bor i sin ordinarie bostad och som har behov av vård och omsorg kan beviljas en rad olika behovsprövade insatser såsom hemtjänst i form av service eller omsorg, hemsjukvård och korttidsvård, dagverksamhet och rehabilitering. I verksamheten samlas nämnda insatser i en hemvårdsorganisation. Särskilt boende är i slutet av kedjan. Även det är en behovsprövad insats när den vanliga bostaden inte längre fungerar för den enskilde.

Medborgaren i centrum – stöd till personer med funktionsnedsättning

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer	2007	2008	2009
Andel personer med personlig assistans, %			
- enligt LASS 83	79	78	
- enligt LSS	17	21	22
Andel personer som valt kommunen som assistansanordnare, %	35	31	26
Antal personer med ej verkställda beslut om boende enl. LSS, SoL	32	29	26
Genomsnittlig väntetid till bostad med särskild service enl. LSS, ant. mån. (GEH)	23	18	16
Andel brukare inom socialpsykiatri som har komplett insatsplanering, %		60	60
Tjänstegarantier, %			
Andel brukare inom boende/boendestöd med individuell arbetsplan, %		100	100
Andel brukare som har en fadder, %		100	100
Servicegaranti (samlad uppfyllnadsgrad)*, %			62
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2008	2009
Brukarundersökningar (utförd 2008)			
Bemötande - andel nöjda brukare, %		93	
- kvinnor		92	
- män		94	
Tillgänglighet – andel nöjda brukare, %		89	
- kvinnor		87	
- män		91	
Inflytande – andel nöjda brukare, %		89	
- kvinnor		89	
- män		88	
Trygghet – andel nöjda brukare, %		92	
- kvinnor		90	
- män		94	
Serviceinsats – andel nöjda brukare, %		94	
- kvinnor		93	
- män		95	
Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
Resultat helår, budgetavvikelse, mnkr	0,0	1,6	11,9
Genomsnittlig kostnad per person med personlig assistans, tkr	278	292	309
Genomsnittlig kostnad per plats i bostad med särskild service, tkr	648	690	761
Genomsnittlig kostnad per person med korttidsvistelse, tkr	237	251	249
Genomsnittlig kostnad per person för korttidsstillsyn, tkr	74	78	136
Genomsnittlig kostnad per person i daglig verksamhet LSS, tkr	106	114	123
Medarbetarnas utveckling	2007	2008	2009
Anställda			
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	1 119	1 185	1 191
Antal visstidsanställda, årsarbetare	125	117	88
Antal timavlönade, årsarbetare	271	275	274
Arbetstid			
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %	93,9	93,7	93,5
Arbetsmiljö			
Sjukfrånvaro i % av arbetstiden (GEH)	7,9	6,8	5,9
- kvinnor	7,4	7,4	6,6
- män	4,5	4,5	3,6
Korttidsfrånvaro dag 1–14 (dagar/anställd)	4,9	4,5	5,4
Jämställdhet			
Karriärsindex**	0,87	0,83	0,92
Andelen anställda män (GEH), %	22	23	23,5
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex	64	66	64

* Tillgänglighet på telefon och e-post samt andel besvarade klagomål.

** Andelen kvinnliga chefer/andelen kvinnor på förvaltningen.

Under 1,0 innebär att kvinnor är underrepresenterade.

Verksamheten har klarat målen för god ekonomisk hushållning samt ekonomi i balans för 2009. Personalens sjukfrånvaro fortsätter att minska och andelen anställda män har ökat. Den genomsnittliga väntetiden till bostad med särskild service har minskat med 2 månader till 16 månader. Nämnden för funktionshindrade har klarat att verkställa beslutade kostnadsreduceringar för 2009 och dessutom en del volymökning inom budget. Reduceringsarbetet har gått över förväntan och genomförts under årets sista kvartal. I de flesta av kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag har verksamheten redovisat aktiviteter som bidrar till önskad utveckling.

Samtliga brukare har en individuell arbetsplan. Alla medarbetare ska vara medvetna om samt arbeta med tillgänglighetsgaranti, klagomålshantering och fastställda tjänstegarantier. En plan finns för att utöka antalet tjänstegarantier under 2010. Sedan hösten 2008 pågår SATSA-projektet för att hitta nya strukturer och modeller för att personer med Asperger och autism ska kunna ta sig in på arbetsmarknaden. En ny organisation med en mottagarenhet under utredningsenheten LSS/SoL har skapats för att på bästa sätt samordna förvaltningens resurser. Organisationen kvalitetssäkrar ärendegången från handläggare till utförare genom att tydliggöra ansvaret för de olika stegen.

Totalt ger verksamheten drygt 1 300 brukare LSS-stöd. Det är en utmaning att klara av att individanpassa insatserna till brukarna och samtidigt hitta rimliga ekonomiska lösningar när nya brukare tillkommer eller när behoven för befintliga förändras. Antalet personer med personlig assistans med kommunen som assistansanordnare har minskat från 80 till 70 personer. Några har avlidit, andra har valt privat anordnare. Tre nya gruppboendestäder har startats, varav ett i entreprenadform. Antalet icke verkställda beslut har minskat med tre och uppgick vid årsskiftet till 26 och förvaltningen har ännu inte fått betala någon särskild

avgift för icke verkställda beslut. Under 2009 har 38 nya beslut om bostad med särskild service verkställts, varav 24 är nya bostäder, i nyproduktion eller i befintliga fastigheter.

Under året har tre nya grupper inom daglig verksamhet startats varav två är anpassade efter särskoleavgångarna. Den tredje gruppen är för personer med låg närvaro och omfattande behov.

Behovet av platser inom den verksamhet som tar emot svårt sjuka barn har minskat. Några har flyttat till egen bostad, avlidit eller fått annan placering/insats i sin hemkommun. Med anledning av detta har en bostadsplats och en plats för korttidsvistelse tagits bort. Inom barn- och ungdomsboendet har antalet beslut som gäller barn i yngre åldrar ökat. Under 2009 flyttade fem ungdomar som hade bostad med särskild service. Korttidsvistelse för vuxna har haft en stor efterfrågan. Vid flera tillfällen har vi akut tagit emot brukare vars föräldrar/anhöriga blivit sjuka.

Inom intraprenaden Socialpsykiatri har alla beslut om boende verkställts. Arbetet med att alla personer som får stöd av Socialpsykiatri ska erbjudas en insatsplan enligt vår modell har fortsatt. Då vi fortfarande ser brister i kvaliteten i stödet till våra brukare inrättades åtta samordnartjänster som ska stödja medarbetare och arbetsledare i att motivera brukarna till att medverka i insatsplaneringarna. Samverkan med landstingets psykiatri har försämrats och beror på den omorganisation som psykiatri just genomgått.

Drygt 90 procent av brukarna var nöjda med det stöd som verksamheten ger, men för gruppen barn och unga som har bostad med särskild service var resultatet sämre. Boendestödet för vuxna visar något mindre goda resultat i frågor om tillgänglighet och inflytande. Den information som brukarna vill ha från personalen handlar till stor del om vilka aktiviteter som finns för dem, både i och utanför boendet. När det gäller tillgänglighet efterlyser brukarna

en förbättring i det sociala stödet. För att anhöriga/företrädare ska kunna känna sig mer delaktiga i verksamheten, behöver rutiner för information samt för kontakt med anhöriga/företrädare förbättras.

Verksamheten redovisar ett budgetöverskott med 11,9 mnkr för 2009. Av detta svarar Socialpsykiatri för 2,8 mnkr samt Kompetens- och utvecklingscentrum för 1,7 mnkr. Av kostnadsökningen under året på 57,4 mnkr står volymökningar för 30,8 mnkr. Kostnaderna i genomsnitt per person och insats har generellt ökat. Genomsnittskostnaden per person för personlig assistans och särskild service ökar med 6 respektive 10 procent mot föregående år. Detta är mer än den generella kostnadsökningen, vilket visar på ett något högre behov av insatser hos de personer som tillkommit under året.

Antalet anställda har sammantaget minskat med 23 årsarbetare, detta trots att två nya gruppboende har öppnats. Minskningen har skett inom personlig

assistans utan statlig ersättning och med kommunen som anordnare samt genom övriga kostnadsreduceringar. Den genomsnittliga sysselsättningsgraden har minskat något under året men är ändå 5 procentenheter högre än inom vård och omsorg. Den totala sjukfrånvaron i procent av arbetstiden har sjunkit. Det är korttidsfrånvaron som ökat och kvinnorna står för en något högre ökning än männen. Andelen kvinnliga chefer är mindre i förhållande till andelen anställda kvinnor totalt. Andelen manliga chefer är trots detta endast 23 procent.

En medarbetarundersökning genomfördes under hösten. Resultatet är något sämre men det sammanvägda resultatet ligger ändå i nivå med Örebro kommuns totala resultat. Kvinnorna är generellt mer nöjda än männen. Den största förbättringen finns inom området inflytande- och delaktighet. Det lägsta värdet har frågor om organisationsklimatet.

Medborgaren i centrum – socialtjänsten

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer	2007	2008	2009
Antal ej verkställda beslut enligt Sol	129	112	104
Antal utredningar totalt	2 362	2 426	2 437
- varav barn och unga	1 453	1 583	1 549
- därav andel flickor, %	46	45	43
- därav andel pojkar, %	54	55	57
Andel vård dygn av totala antalet vård dygn för barn, unga och vuxna, %			
- på institution	44	46	41
- i familjehem	56	54	59
Andel barn och unga, vård dygn på institution, %	61	59	61
Andel barn och unga, vård dygn i familjehem, %	96	96	96
Försörjningsstöd, genomsnittlig utbetalningslängd per hushåll i månader	5,89	6,11	6,22
Antal hushåll (unika) med försörjningsstöd (GEH)	3 843	3 801	4 120
Servicegaranti (samlad uppfyllnadsgrad)*, %			72
Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
Resultat helår, budgetavvikelse, mnkr	3,9	0,3	-18,9
Kostnad (kr) per vård dygn för vård- och behandling på institution, externa köp	3 338	3 097	3 051
- barn och unga	4 061	5 199	4 174
- vuxna	1 515	1 602	1 439
Kostnad (kr) per vård dygn i familjehem			
- barn	796	774	865
- unga	436	445	417
Genomsnittlig kostnad per månad och hushåll för ekonomiskt bistånd, kr	6 504	6 601	6 924
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2008	2009
Bemötande, %			
- Myndighetsutövningen (öster)		71-89	
- Socialkontoren, andel nöjda brukare (väster)		79	
- Barn- och familjebeh., andel nöjda brukare	87	86	
- Kvinnocentrum, andel nöjda brukare	88	98	
- Försörjningsstöd väster, andel nöjda brukare		89	
- Enheten för förebyggande arbete (EFFA)	100	100	
Tillgänglighet, %			
- Socialkontoren, andel nöjda brukare		64	
- Barn- och familjebehandling	87	82	
- Kvinnocentrum	88	92	
- Försörjningsstöd väster, andel nöjda brukare		76	
- Enheten för förebyggande arbete (EFFA)		88	
Medarbetarnas utveckling	2007	2008	2009
Anställda			
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	349	354	375
Antal visstidsanställda, årsarbetare	66	95	72
Antal timavlönade, årsarbetare	12	13	15
Arbetstid			
Genomsnittlig sysselsättningsgrad, %	98,0	97,8	97,7
Arbetsmiljö			
Sjukfrånvaro i % av arbetstiden (GEH)	6,5	6,7	5,6
- kvinnor	7,5	7,9	6,4
- män	3,2	2,9	3,1
Korttidsfrånvaro dag 1-14 (dagar/anställd)	3,3	3,8	4,9
Jämställdhet			
Karriärsindex**	0,81	0,71	0,66
Andelen anställda män (GEH), %	23	23	24
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex väster	62	60	63
Medarbetarindex öster	52	57	58

* Tillgänglighet på telefon och e-post samt andel besvarade klagomål. ** Andelen kvinnliga chefer/andelen kvinnor på förvaltningen. Under 1,0 innebär att kvinnor är underrepresenterade.

Verksamheten visar en ambition och vilja till att förändras och utvecklas, i syfte att ge rätt stöd och behandling till dem som är i behov av socialtjänstens resurser. Socialtjänsten redovisar ett budgetunderskott med 18,9 mnkr. De avgörande orsakerna är att kostnaderna för utbetalningar av försörjningsstöd samt extern vård och behandling ökat. Kommunfullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning om att antal hushåll med försörjningsstöd ska minska uppfylldes inte. Bland medarbetarna har sjukfrånvaron fortsatt att minska och andelen män har ökat. Den medarbetarenkät som genomfördes 2009 visar en positiv utveckling i jämförelse med tidigare års undersökningar. Antalet placeringar på institution för barn och unga ökade medan antalet placeringar för vuxna minskade jämfört med förra året. De brukarundersökningar som genomförts under året visar på goda resultat bland annat för tillgänglighet, bemötande och delaktighet. Socialkontoret och försörjningsstöd uppfyller ganska väl målsättningarna i tjänstegarantierna.

Antalet aktualiserade ärenden vid socialkontoren minskade med 2,4 procent i jämförelse med förra året. Tendensen är att det är de mer allvarliga, komplexa och arbetskrävande utredningarna som ökar. Antalet unika personer som utreds har minskat med 13 personer under 2009.

Utfallet av antal hushåll med försörjningsstöd visar att antal unika hushåll uppgick till 4 120, vilket är en ökning med 8,4 procent i förhållande till år 2008. Antal hushåll med försörjningsstöd har, förutom för gruppen flyktingar, ökat inom samtliga grupper. Ökningen är störst inom den grupp av bidragstagare som bedöms stå närmast arbetsmarknaden. Möjligheten att komma ut på arbetsmarknaden har minskat, vilket i sin tur inneburit längre bidragstid för många hushåll. Många av dem som blivit arbetslösa har valt att stå utanför a-kassan.

Antalet vård dygn som avser institu-

tionsplaceringar för barn har ökat med 30 procent mot förra året. Orsaken till vistelse på behandlingshem är bristande föräldraförmåga samt barnens skyddsbehov. Antalet vårddygn som avser extern institutionsplacering för ungdomar har minskat något medan antalet vårddygn för interna placeringar ökat med 12 procent under året. Antalet vårddygn som avser institutionsplaceringar för vuxna har minskat med 13 procent.

Antalet vårddygn för barn och ungdomar i familjehem har ökat med 14 procent jämfört med 2008. En möjlig förklaring är att placeringstiderna blivit längre. En strävan som lyckats under de senaste åren har varit att placera i familjehem istället för på institution. Både vuxenenheten och ungdoms- och familjeenheten har en hög beläggning i sina boenden.

Öppenvårdsinsatserna för barn och ungdomar har minskat, vilket inte är i linje med målsättningen. Inom familjehembehandlingen har antalet uppdrag under utredning samt antalet rådgivande samtal ökat. Antalet inkomna ärenden till nätverkscentrum och genomförda nätverksmöten har ökat. Kvinnocentrum fortsätter arbetet med att synliggöra och erbjuda direkt eller indirekt stöd till barn och ungdomar som lever i våldsutsatta miljöer. Det förebyggande arbetet pågår bland annat med familjecentraler, en öppen verksamhet för föräldrar och barn 0–12 år. Enheten för förebyggande arbete arbetar med Örebros preventionsprogram för att förebygga tidig alkoholdebut. Föräldrastegen för föräldrar med barn 13–17 år syftar till att stärka familjebanden. Språk och framtid (sfi) informerar invandrare om demokrati, socialtjänst och om barnkonventionens förverkligande i förskola, skola och på familjecentralerna.

Samtliga brukarundersökningar har visat goda resultat bland annat för tillgänglighet, bemötande och delaktighet. Socialkontoret och försörjningsstöd utlovar i tjänstegarantierna att brukaren

ska få kontakt med handläggare samma dag. Försörjningsstöd når målet, medan socialkontor öster (ingen mätning på väster) klarar 74 procent. Försörjningsstöd uppfyller också tjänstegarantin att brukaren ska få ett beslut inom sju arbetsdagar, efter att en komplett ansökan kommit in. För brukare med missbruksproblem har garantin om tid hos handläggare inom sju arbetsdagar, också uppfyllts. Resultatet tyder på att vissa enheter inte har levt upp till målet att ha en god samhällsservice till medborgarna. Bemötandet från handläggarna var bra och informationen har blivit bättre.

Socialtjänsten redovisar ett budgetunderskott med 18,9 mnkr, motsvarande en budgetavvikelse med 3,4 procent. Orsaken är att kostnaderna för utbetalningar av ekonomiskt bistånd inom försörjningsstöd ökat med 16 procent och att kostnaderna för bl.a. externa vårdköp är kraftigt underbudgeterade. Dygnskostnaden per institutionsplacering har trots detta inte ökat. Däremot

ökar dygnskostnaden för familjehemsplaceringar av barn. Den genomsnittliga månadskostnaden per hushåll med ekonomiskt bistånd ökade med cirka 5 procent.

Tillsvidareanställda mätt i årsarbetare har ökat med 21 under året medan de visstidsanställda har minskat motsvarande 23 årsarbetare. Sjukfrånvaron i procent av arbetstiden har minskat totalt, en liten ökning för männen och en minskning för kvinnorna. Korttidsfrånvaron ökar och en anledning är den nya influensan. I medarbetarenkäten visade medarbetarindexet en positiv utveckling.

Under året har beslut tagits om att organisatoriskt föra försörjningsstödsenheten till Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen. Utöver detta har förvaltningarna fått en områdesindeldad organisation som bland annat påverkat ledningsorganisationen. Totalt har cirka 20 befattningar försvunnit i samband med den översynen.

Viktiga händelser

Byggstart av Ängen – samverkansprojekt med landstinget och Länsgården.

Första gruppboendet för funktionshindrade utlagt på entreprenad.

Projektet Nationell patientöversikt – kommunens hälso- och sjukvårdspersonal ges möjlighet att ta del av landstingets patientjournaler.

Start av "service utan bistånd". Medborgare 75 år och äldre kan få service upp till 8 timmar per månad utan biståndsprövning.

Start av "eget val". Brukare inom hemvården som har serviceinsatser kan välja vem som ska utföra insatsen. Kommunen är en utförare av många.

Privata hyresvärdar skrev överenskommelse om att upplåta övergångsbostäder till socialtjänsten.

Akuthemmet Suttarboda med sju platser för ungdomar lades ned och kommer istället att användas till ensamkommande flyktingbarn.

Barnahus startade som en länsövergripande verksamhet där kommuner, polisen, åklagare och landsting samverkar.

En lotsfunktion för äldre inrättades – Servicetorget.

24 nya bostäder med särskild service enligt LSS inrättades.

Remogrupp startades för att förbättra stöd och rekrytering av uppdragstagare, t.ex. gode män, förvaltare och kontaktpersoner.

Barn och utbildning

Programområdets samlade ekonomiska resultat

Programområdets bokslut visar på ett överskott med 17,2 mnkr för år 2009. Nämnderna har från och med hösten 2009 börjat anpassa verksamheten till 2010 års ekonomiska förutsättningar. De fyra skolnämnderna redovisar ett samlat överskott på 22,5 mnkr och Gymnasienämnden ett överskott på 5,5 mnkr. Östernärke områdesnämnd har ett överskott på 0,4 mnkr.

De fyra skolnämnderna och Östernärke områdesnämnds totala överskott är 22,9 mnkr. Av dessa genererar intraprenaderna inom programområdet ett överskott på 6,5 mnkr och de kom-mungemensamma verksamheterna ett överskott på 7,8 mnkr. Nämndernas övriga förskolor och grundskolor genererar ett överskott på 8,6 mnkr.

Inom grundskolan fortsätter anpassningen till ett minskat elevantal. Från och med 1 juli 2009 avvecklades Varbergaskolan. Antalet barn och elever i enskilda och fristående verksamheter ökar, vilket leder till ytterligare omställningsbehov i de kommunala verksamheterna.

De programövergripande verksamheterna redovisar överskott bland annat inom särskoleverksamheten.

Verksamhet, nettokostnad i mnkr	2008	2009
Förskola	626,4	665,7
Grundskola	1 207,1	1 206,6
Gymnasieskola	418,0	423,8
Särskola	88,2	93,0
Övrig verksamhet	10,3	8,0
Totalt	2 350,0	2 397,1
Barn-/elevantal	2008	2009
Förskola (1–5 år)	6 550	6 864
Förskola	5 891	6 247
Familjedaghem	205	144
Enskild verksamhet	454	473
Grundskola och förskoleklass	14 730	14 593
Kommunala skolor	12 547	12 320
Särskola	184	198
Fristående skolor	1 999	2 075
Gymnasieskola (exkl. RGD/RGH)	7 642	7 705
Kommunala skolor	6 726	6 553
Särskola	196	181
Fristående skolor	601	832
Elever från Örebro i andra kommuner	119	139

Viktiga händelser

Lokalanpassning

Varbergaskolan och Ängen i Brickebacken har avvecklats som en anpassning till minskat elevantal. Del av Varbergaskolan och hela Ängen omvandlas till förskolelokaler. Gymnasieskolan har lämnat en del av Rudbecksskolans lokaler inför skolans sammanslagning med Karolinska skolan från och med hösten 2010. Detta är en anpassning till minskat elevantal.

Vårdnadsbidrag

Den 1 januari 2009 införde Örebro ett kommunalt vårdnadsbidrag för att ge föräldrar ökade möjligheter att vara hemma med sina barn under en längre tid. Totalt har vårdnadshavare för 301 barn i åldersgruppen 15–35 månader fått vårdnadsbidrag under 2009.

Förskolans expansion

Året har präglats av fortsatt expansion, med totalt 19 förskoleavdelningar, som en följd av befolkningstillväxten. Efterfrågeökningen har till stor del kunnat mötas genom att grundskolelokaler tagits i anspråk. Under 2009 har två nybyggda förskolor öppnats.

Introduktionsklasser och en gemensam mottagning för nyanlända elever

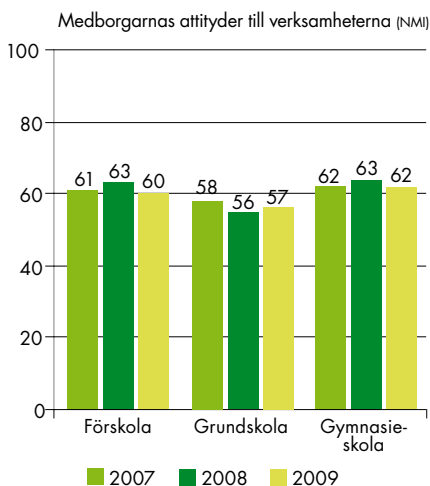
För att skapa jämlika utbildningsvillkor och en gynnsam språkmiljö erbjuds nyanlända elever skolplacering på skolor där barn från olika sociala och etniska miljöer möts. I september startade en gemensam mottagning för nyanlända, Perrongen, i samverkan med mottagnings- och introduktionsenheten och modersmålsavdelningen.

Gymnasie-mässa

Gymnasie-mässan för elever i årskurs nio genomfördes för andra året. Drygt 5 000 ungdomar informerades om länets utbud av gymnasieutbildningar.

Gymnasiefullmäktige

Ett gymnasiefullmäktige med temat lärande genomfördes där 70 elever från våra gymnasieskolor behandlade ett tjugotal motioner.

Medborgaren i centrum – förskola

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer	2007	2008	2009
Gruppstorlek	16,7	16,8	17,0
Personaltäthet, barn per årsarbetare	5,2	5,1	5,4
Årsarbetare, andel med pedagogisk högskoleutbildning, %	60	58	62
Andel inskrivna barn i enskild förskola, %	6,7	7,0	7,0
Andel barn i förskoleverksamhet i Örebro, %	85,5	86,0	85,2
Andel enheter med likabehandlingsplaner, % Kf-uppdrag*		100	100
Antal barn, vårdnadsbidrag	-	-	301
Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
Kostnad (kr) per inskrivet barn i för skola, exkl. lokaler	106 800	110 600	
Kostnad (kr) per barn i pedagogisk omsorg, familjedaghem exkl. lokaler	104 300	108 100	
Lokalkostnad (kr) per barn i förskola**	10 644	11 132	
Lokalyta per barn, i kvadratmeter i förskola**	11,2	11,6	
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2006	2008	2009
Bemötande, föräldrar i förskolan			
- Jag är nöjd med verksamheten i mitt barns förskola, %	86	90	
Tillgänglighet, föräldrar i förskolan			
- Jag får tydlig information om hur mitt barn utvecklas, %	74	71	
Inflytande och påverkan, föräldrar i förskolan			
- Jag är nöjd med det inflytande jag har i förskolan, %	70	70	
KÄLLA: Brukarenkät, Pilen Örebro kommun			
Medarbetarnas utveckling**	2007	2008	2009
Anställda			
Antal timavlönade, årsarbetare	142	137	126
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	3 264	3 299	3 333
- kvinnor	2 753	2 788	2 811
- män	511	510	522
Arbetsmiljö			
Sjukfrånvaron totalt, %, GEH-mål	7,4	6,5	5,3
- kvinnor	8,1	7,1	5,7
- män	3,9	3,5	3,5
Korttidsfrånvaro dag 1–14 (dagar/anställd)	4,5	4,5	5,0
- kvinnor	4,7	4,7	5,1
- män	3,8	3,7	4,6
Andel årsarbetare män i % av tillsvidareanställda, GEH-mål	15,7	15,5	15,7
Antal intraprenader	1	1	2
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex (resultatet avser hela programområdet)	60	62	62

*Likabehandlingsplaner där elever, personal och föräldrar deltar i arbetet och är överens om värdegrundsfrågorna. **Kostnadsjämförelse Örebro. ***Resultaten avser både förskola och grundskola.

Förskoleverksamheten har klarat att bedriva verksamheten inom tilldelad budgetram genom att till största delen ha löst det ökade lokalbehovet genom att gå in i grundskolans lokaler. Denna omfördelning av resurser är en viktig faktor i bedömningen av god ekonomisk hushållning.

Antalet barn 1–5 år har ökat med 349 under 2009 och uppgår till 8 026. Av dessa barn är drygt 85 procent inskrivna i förskoleverksamhet.

Från och med 2009 infördes möjligheten till vårdnadsbidrag. Totalt har 301 barn i åldersgruppen 15–35 månader tagit del av vårdnadsbidraget. Sammanlagt motsvarar vårdnadsbidraget en minskning av förskoleverksamheten med tre avdelningar. Året har präglats av en hög efterfrågan på förskoleplatser, 19 nya förskoleavdelningar i kommunal regi har öppnats under året.

Brukarundersökningen visar att fler föräldrar till barn i förskolan är mer nöjda i dag än vid den förra undersökningen, trots en redan då hög nöjdhet. Föräldrarnas nöjdhet med informationen runt sitt barn har minskat något. Nöjdheten med inflytandet i förskolan kvarstår på relativt hög nivå.

Målet för god ekonomisk hushållning som avser sjukfrånvaron är uppfyllt. Andelen anställda män ligger stabilt på knappt 16 procent.

Personaltätheten har minskat och uppgår till 5,4 barn per årsarbetare. Andelen årsarbetare med pedagogisk högskoleutbildning har ökat och uppgår till 62 procent.

Medborgaren i centrum – grundskola

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer	2007	2008	2009
Andelen elever som uppnått målen i alla ämnen, %, GEH-mål och Kf-uppdrag*	70,5	72,2	69,7
- flickor	73,4	72,3	71,9
- pojkar	67,6	72,2	68,0
Andel elever skolår 9 behöriga till gymnasieskolans nationella program, %, GEH-mål och Kf-uppdrag*	81,5	82,4	79,0
- flickor	82,1	81,4	80,2
- pojkar	81,0	83,4	78,1
Personaltäthet, pedagoger per 100 elever**	9,3	9,3	9,0
Lärartäthet, lärare per 100 elever**	8,9	8,8	8,5
Andel enheter med likabehandlingsplaner, % Kf-uppdrag***		100	100
Andel elever i fristående skolor, skolår 1–9, %	14,0	14,4	15,2
Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
Kostnad (kr) per elev i grundskolan, inkl. lokaler	76 500	81 400	
Lokalkostnad (kr) per elev i grundskolan	16 200	17 400	
Lokalyta per elev, i kvadratmeter (exkl. särskola)	16,7	15,0	15,3
Kostnad (kr) per elev i obligatorisk särskola, exkl. skolskjuts	319 900	361 400	
Kostnad (kr) per inskriven elev i fritidshem, inkl. lokaler	26 300	26 300	
Kostnad (kr) per elev i förskoleklass, inkl. lokaler	50 700	52 900	
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2006	2008	2009
Bemötande, elever i skolår 5 och 8			
Jag är nöjd med min skola, elever i skolår 5, %	85	87	
Jag är nöjd med min skola, elever i skolår 8, %	72	69	
Tillgänglighet, elever i skolår 5 och 8			
Jag har fått information om kunskapsmålen, elever i skolår 5, %	82	82	
Jag har fått information om betygskriterierna i de olika ämnena, elever i skolår 8, %	82	83	
Inflytande och påverkan, eleverna i skolår 5 och 8			
Jag är nöjd med det inflytande jag har i skolan, elever i skolår 5, %	86	86	
Jag är nöjd med det inflytande jag har i skolan, elever i skolår 8, %	71	73	
KÄLLA: Brukarenkät, Pilen Örebro kommun			
Medarbetarnas utveckling****	2007	2008	2009
Anställda Antal timavlönade, årsarbetare	142	137	126
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	3 264	3 298	3 333
- kvinnor	2 753	2 788	2 811
- män	511	510	522
Arbetsmiljö Sjukfrånvaron totalt, %, GEH-mål	7,4	6,5	5,3
- kvinnor	8,1	7,1	5,7
- män	3,9	3,5	3,5
Korttidsfrånvaro dag 1–14 (dagar/anställd)			
Sjukdagar per anställd	4,5	4,5	5
- kvinnor	4,7	4,7	5,1
- män	3,8	3,7	4,6
Andel årsarbetare män i % av tillsvidare anställda, GEH-mål	15,7	15,5	15,7
Antal intraprenader	0	1	5
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex (resultaten avser hela programområdet)	60	62	62

Målet att andelen elever som nått målen i alla ämnen i skolår 9 ska öka, har inte uppnåtts. Inte heller kunskapsmålet att andelen elever i skolår 9 som får behörighet till gymnasieskolans nationella program ska öka har uppnåtts. De insatser som gjorts har inte räckt till, både flickornas och pojkarnas resultat har sjunkit, men pojkarnas resultat har sjunkit mest.

Personaltätheten är 9 pedagogisk personal per 100 elever, en sänkning med 0,3. Lärartätheten är 8,5 lärare per 100 elever, en sänkning med 0,3.

De skolor som tillfrågat vårdnadshavarna i egna enkäter redovisar överlag bra resultat. Brukarundersökningen visar att elevnöjdheten generellt har ökat något eller ligger på oförändrad hög nivå jämfört med tidigare undersökning. Undantaget är eleverna i årskurs 8 som har en något sämre nöjdhet mot tidigare mätning.

Målen för god ekonomisk hushållning som avser sjukfrånvaron har uppfyllts. Andelen anställda män ligger stabilt på knappt 16 procent.

Grundskoleverksamheten har bedrivits inom den ekonomiska ramen. Östernärke områdesnämnd har lyckats mycket bra med att anpassa verksamheten till tilldelad ekonomisk ram.

För fyra av fem skolförvaltningar har medarbetarindex i medarbetarenkäten förbättrats, vilket visar på en nöjdare personal.

*Egen statistik Örebro kommun.

**Inklusive modersmål och svenska som andra språk.

*** Likabehandlingsplaner där elever, personal och föräldrar deltar i arbetet och är överens om värdegrundsfrågorna.

****Resultaten avser både förskola och grundskola.

Medborgaren i centrum – gymnasieskola

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetsprocesser	2007	2008	2009
Andel skolår 9 behöriga till gymnasieskolan*, %	81,5	82,4	79,0
Andel elever med slutbetyg*, %	87	88	87
- flickor	89	90	87
- pojkar	84	85	86
Andelen elever med slutbetyg som även har grundläggande behörighet till högskolestudier, %, GEH-mål och Kf-uppdrag*	89	88	91
- flickor	91	90	94
- pojkar	86	84	87
Andel elever på individuellt program, folkbokförda i Örebro, %	11,6	11,3	12,9
Genomsnittlig betygspoäng	13,9	13,7	13,9
Lärartäthet, lärare per 100 elever	8,9	9,2	9,0
Andel elever i fristående gymnasieskola, %	8,0	11,1	15,5

* Egen statistik Örebro kommun. Källa: Skolverkets statistik

Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
Kostnad (kr) per folkbokförd gymnasie-elev i egen/annan kommuns gymnasieskola	75 000	83 500	
Kostnad (kr) per särskoleelev, exkl. skolskjuts	232 800	231 100	
Lokalkostnad (kr) per elev	15 500	16 300	

KÄLLA: Skolverkets statistik

Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2006	2008	2009
Bemötande, elever i skolår 2			
- Jag är nöjd med verksamheten i min skola, %	84	84	
Tillgänglighet, elever i skolår 2			
- Jag känner till kunskapsmålen, %	76	77	
- Jag är nöjd med den information och vägledning jag fick inför gymnasievalet, %	66	64	
Inflytande och påverkan, elever i skolår 2			
- Jag är nöjd med det inflytande jag har i skolan, %	71	74	

KÄLLA: Brukarenkät, Pilen Örebro kommun

Medarbetarnas utveckling	2007	2008	2009
Anställda			
Antal timavlönade, årsarbetare	17	17	20
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	1 144	1 152	1 136
- kvinnor	682	687	680
- män	462	465	456
Arbetsmiljö			
Sjukfrånvaron totalt, %, GEH-mål	4,7	4,0	3,2
- kvinnor	6,2	5,4	4,1
- män	2,5	2,0	2,0
Korttidsfrånvaro dag 1–14 (dagar/anställd)	2,8	2,8	2,7
Sjukdagar per anställd			
- kvinnor	3,4	3,4	3,4
- män	1,8	1,9	1,7
Andel årsarbetare män i % av tillsvidareanställda, GEH-mål	40	40	40
Antal intraprenader	0	0	0
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex	56	56	56

Sammantaget har gymnasieverksamheten i stor omfattning nått sina mål och fått ut bra resultat. Målet att andelen elever som når grundläggande högskolebehörighet ska öka är uppfyllt.

Lärartätheten är 9 lärare per 100 elever, en sänkning med 0,2.

Analys av tidigare brukarundersökningar och flera av skolornas egna uppföljningar visar att eleverna trivs, känner sig trygga och bemöts av lärarna på ett positivt sätt. Brukarundersökningen visar att elever i skolår 2 fortfarande är mycket nöjda med verksamheten. Elevernas kännedom om kunskapsmålen har ökat något medan nöjdheten med information inför gymnasievalet sjunkit sedan förra mättillfället. Elevernas inflytande i skolan har ökat något.

Målen för god ekonomisk hushållning som avser sjukfrånvaron har uppfyllts. Andelen anställda män ligger stabilt på cirka 40 procent. Gymnasieverksamheten har bedrivits inom den ekonomiska ramen.

Örebro kommun har en större andel elever som studerar på individuellt program än jämförbara kommuner. Denna elevgrupp har ökat jämfört med tidigare år.

Resultaten från medarbetarenkäten ligger kvar på samma nivå som tidigare med ett utfall som är under kommunens genomsnitt.

Samhällsbyggnad

Programrådets resultat

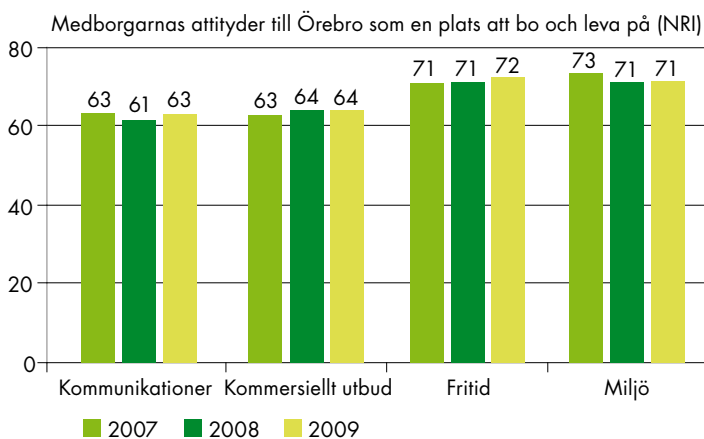
Budgetramen 2009 för programrådets skattefinansierade verksamhet uppgick till 669,9 mnkr. Bokslutet slutade på 646,2 mnkr vilket innebär ett överskott på 23,7 mnkr. Programrådets besparingsarbete under 2009 överträffar de beslut som kommunstyrelsen tagit. Den största procentuella avvikelser mot budget har Miljönämnden med ett överskott på 30 procent eller 4 mnkr.

Nettokostnadsökningen mellan åren 2008 och 2009 uppgår till 4,1 procent. De största kostnadsökningarna finns på Tekniska nämnden samt inom kollektivtrafiken. Tekniska nämndens kostnadsökning beror till största delen på ett lågt resultat 2008 samt att det nya förvaltningskontoret Samhälle och miljö finns redovisat under nämnden. Kollektivtrafikens kostnadsökningar beror på de nya biogasbussarna samt det nya avtal som slutits med Nobina, f.d. Swebus.

Investeringsbudgeten inom programområdet uppgår totalt till 335,1 mnkr inklusive överförda medel från 2008. Under året har 265 mnkr använts till investeringar.

Den taxefinansierade verksamheten VA och Avfall redovisar ett överskott på 6,3 mnkr där avfallsverksamheten står för det största överskottet på 6,2 mnkr. Det egna kapitalet för VA-verksamheten uppgår vid årets slut till 35,3 mnkr varav 25 mnkr är avsatt för investeringar inom avloppsverket. Avfallsverksamhetens egna kapital uppgår till 62,1 mnkr.

Verksamhet, nettokostnader i mnkr	2008	2009
Skattefinansierad verksamhet	620,4	646,1
Gator, vägar och parker	113,5	131,1
Fritidsverksamhet	131,9	127,9
Kulturverksamhet	103,4	104,1
Fastighetsverksamhet	25,7	16,7
Kollektivtrafik	145,1	163,3
Samhällsbyggnad	15,9	22,6
Miljöverksamhet	10,2	8,9
Kommungemensamma IT-kostnader	54,0	54,8
Kommungemensam verksamhet övrigt	12,0	10,3
Övrig verksamhet	8,7	6,5
Taxefinansierad verksamhet	-7,0	-6,3
Avfallsverksamhet	-15,3	-6,2
VA-verksamhet	8,3	-0,1
Intäktfinansierad verksamhet	4,3	-2,6
Fastighetsverksamhet	3,2	-4,7
Fordonsgas	1,1	2,0

Viktiga händelser

Miljön i city har bland annat förbättrats med en översyn och ombyggnad av stadens centrala torg. Våghustorget och Köpmangatan har färdigställt efter omfattande ombyggnader. Samtidigt har förutsättningar för ytterligare utveckling av stadsmiljön skapats genom riktlinjer för uteserveringar och för reklam i staden.

Arbete med den nya trafikplanen och parkeringsutredningen har kopplats till förnyelsen av Örebro city. Med CV-gatan, Gustavsviksbron och Södra tvärleden, kommer trafiken i centrala Örebro att minska. Även färdigställandet av Lilla Å-promenaden och en gång- och cykelbro över Svartån förstärker Örebros attraktionskraft. Arbetet med 14 nya natur- och kulturresevat håller på att slutföras.

Open Art arrangerades även detta år. Genom att projektet förlängdes till den 20 september kunde även skolklasser besöka utställningen.

Biogasdriven kollektivtrafik har upphandlats med ny entreprenör och de nya bussarna sattes i drift 1 oktober samtidigt som en bussdepå för biogastankning i Bettorp färdigställdes. Produktionsanläggningen för grön gas, som komplement till kommunens egen produktion, har färdigställts i anslutning till Atleverket. Den lokalt producerade biogasen står nu för allt bränsle till kollektivtrafiken.

Ny- och ombyggnad av gång- och cykelvägar i den kommungemensamma trafikplanen kommer att förstärka bilden av Örebro som gång- och cykelstad. Viktiga inslag i arbetet med att uppfylla mål och intentioner i Örebro miljömål och Örebro grönstruktur är: en ren och badbar Svartån, insatser för att minska gift- och kemikaliespridningen, inrättande av nya naturreservat, utveckling av Naturens hus samt nybyggnad av en paviljong i anslutning till Annabosjön. En avgränsad del av Hästhagsbadet gjordes badbar genom att grovrenat badvatten ledades dit.

Trygghetsvandringar är viktiga verktyg i arbetet med en trygg och säker kommun. Där handlar det bland annat om förbättring av belysning i anslutning till befintliga gång- och cykelvägar men också om tillgänglighet till offentliga lokaler och i vårt stadsrum.

Medborgaren i centrum – teknisk verksamhet

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer	2007	2008	2009
VA: antal med anmärkingar/antal dricksvattenprov	2/336	7/556	9/563
Avfall: insamlad mängd hushållsavfall till förbränning/ total mängd insamlat hushållsavfall, %	75	81	72
Fordon, %			
Biogasfordon	11	23	44
Elhybridfordon	2	3	2
Etanolfordon 18	30	25	
Bränslesnål diesel	1	8	9
Antal klagomål/synpunkter			731
Tjänstegarantier (start 2008)			
Vattentillgång inom 3 timmar	-	100	99
Vatten åter i kran inom 24 timmar	-	100	100
Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
VA			
Drifts- och underhållskostnader för produktion av dricksvatten kr/m ³	2,01	2,31	1,99
Drift och underhåll för vattenledningar, kr/m ledning	18,50	18,40	18,58
Drifts- och underhållskostnad för behandling av avloppsvatten kr/m ³	1,35	1,36	1,32
Gata			
Asfaltsunderhåll av gator/vägar, m ²	118 500	126 000	74 203
Asfaltsunderhåll av cykelvägar, m ²	11 600	26 500	23 764
Park			
Antal planterade träd i förhållande till avverkade träd/år	-	0,88	1,33
Andel rustade lekplatser, %	39	43	53
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2008	2009
Nöjd Medborgar - Index (NMI)			
Vatten och avlopp	70	80	79
Gator och vägar	54	54	57
Gång- och cykelvägar	70	65	60
Renhållning	61	64	65
Miljö (avfall)	61	60	63
Nöjd Kund-Index (brukarundersökning)			
Avfall	73	-	-
Avfall, andel nöjda kunder	94	95	-
Medarbetarnas utveckling	2007	2008	2009
Anställda Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	337	337	336
- kvinnor	91	96	98
- män	246	241	238
Arbetsmiljö Sjukfrånvaron totalt, %	4,6	4,2	4,0
- kvinnor	6,0	5,1	4,6
- män	4,1	3,8	3,8
Korttidsfrånvaro 1–14 dagar, sjukdagar per anställd	4,62	4,70	5,57
- kvinnor	5,06	4,89	5,28
- män	4,00	4,62	5,70
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex	67	64	64

Produktion och leverans av vatten av god kvalitet samt behandling av avloppsvatten fungerar bra i Örebro. Vattenläckorna under året har ökat något liksom differensen mellan utpumpat vatten och det vatten som betalas för (även det ett mått på läckage). Inläckage av dagvatten till avloppsvattensystemet minskar, vilket sparar energi vid rening av vattnet.

För att säkerställa produktionen av dricksvatten fortsätter ombyggnaden av anläggningsdelarna inom vattenproduktionen. En förstudie för reservvattenförsörjningen från Vättern ska tas fram innan beslut fattas om att genomföra den andra etappen i Mogetorp.

Driftstörningar för abonnenterna har legat på en låg nivå. Tjänstegarantin ”tillgång till dricksvatten inom tre timmar och åter i kran inom 24 timmar vid avbrott”, har uppfyllts till 99 procent.

Nytt krav på kväverening vid avloppsverket innebär att kväverenningsanläggningen ska vara utbyggd till 2012. Anläggningen kommer att bidra till en bättre vattenmiljö i Hjälmaren.

Andelen hushållsavfall som gått till förbränning har minskat och sorteringen av komposterbart avfall ökat. En ruttoptimering har gjort att avfallshämtningen minskat sina körsträckor och blivit effektivare.

Antalet kilometer gatu- och vägnät samt cykelvägar har ökat, medan parkmarken per invånare är oförändrad. Fler träd har planterats än avverkats.

Genom byte av armaturer i gatubelysningen har energibesparingar gjorts.

I medborgarundersökningen är invånarnas nöjdhet med vatten och avlopp kvar på en hög och i stort sett oförändrad nivå och sophämtningen får gott betyg även år 2009.

Kostnaderna för drift och underhåll av vattenledningar har ökat något medan kostnaderna för att producera dricksvatten och ta hand om avloppsvatten har minskat.

Medborgaren i centrum – miljöverksamhet

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer	2007	2008	2009
Radonvärden flerbostadsfastigheter, andel kända, % (ej Öbo)	11	16	18
Radonvärden, andel kända, % (Öbo)	28	61	77
Andel besökta företag med avfallssortering som minst följer lagstiftning	71	71	-
Andel badvattenprov utan anmärkning vid inomhusbad, %	96	94	-
Andel kontrollbesök fasta objekt livsmedel, %	77	65	96
Antal klagomål/synpunkter	-	-	21
Tjänstegarantier (start 2008)			
Anmälan av installation av värmepump, %	-	-	100
Ansökan om tillstånd för enskild avloppsanläggning, %	-	-	100
Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
Nettokostnad helår, tkr	8 903	10 600	9 287
Resultat helår, tkr	1 252	1 569	3 998
Avgiftsfinansieringsgrad, %	49	44	51
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2008	2009
SBA-undersökning (näringslivet)			
Sammanfattande index, NKI	62	-	62
Information	64	-	64
Tillgänglighet	70	-	73
Bemötande	68	-	67
Kompetens	67	-	65
Rättssäkerhet	63	-	62
Effektivitet	63	-	59
Medarbetarnas utveckling	2007	2008	2009
Anställda			
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	30	28	32
- kvinnor	22	19	24
- män	8	9	8
Arbetsmiljö			
Sjukfrånvaron totalt, %	3,1	2,4	2,47
- kvinnor	2,9	1,6	2,27
- män	3,8	4,3	2,94
Korttidsfrånvaro 1–14 dagar, sjukdagar per anställd			
- kvinnor	4,6	3,6	4,4
- män	3,9	1,0	2,5
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex	63	55	71

Enligt de nationella miljö kvalitetsmålen och Örebro miljömål ska radonhalten i alla hyresfastigheter minska. Resultat från mätningar begärs därför in och krav ställs på åtgärder.

Inom hälsoskyddsområdet har tillsynsbesök gjorts i 40 av kommunens förskolor. I samband med detta har miljökontoret deltagit i Socialstyrelsens nationella tillsynsprojekt "hygien i förskolor".

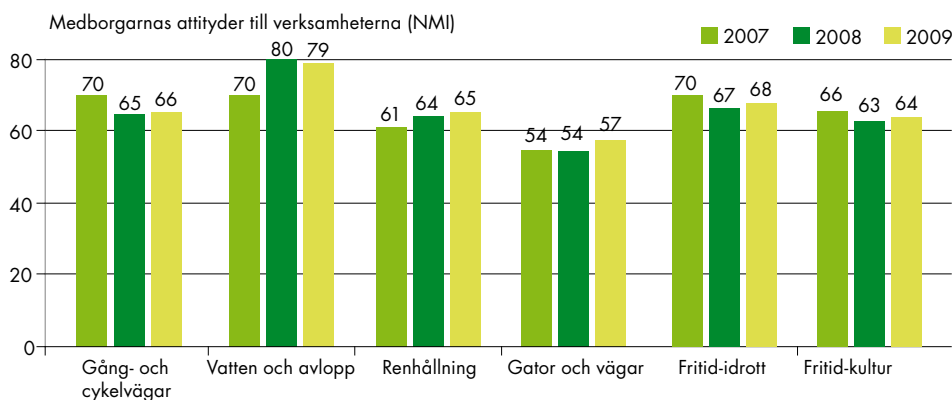
Tillsynsbesök har genomförts vid ett urval av kommunens utomhus- och inomhusbassänger samt alla tatuering- och piercingverksamheter.

Miljönämnden har fortsatt med den extra satsningen på att inventera enskilda avlopp, ett åtagande enligt Örebro miljömål. Arbetet är mycket resurskrävande och många avlopp återstår att inventera.

Antalet miljö sanktionsavgifter har ökat avsevärt under året. Detta beror framförallt på nya bestämmelser för köldmedier.

Under året har antalet vakanta tjänster minskat i och med att personal rekryterats. Den del av verksamheten som täcks av miljö- och hälsoskyddsavgifter har därmed ökat.

En undersökning har gjorts som visar hur företagare uppfattar servicen från Miljökontoret. Mest nöjda är företag med fler anställda än 100.

Medborgaren i centrum – fritid och kultur

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer	2007	2008	2009
Antal besök genomsnittligt per invånare			
- Eyrabadet, ggr	2,1	1,7	2,3
- Hagabadet, ggr	1,3	1,4	1,1
- Brickebacksbadet, ggr	1,1	1,1	1,0
Beläggningsgrad på idrottsanläggningar, %	95	95	95
Antal besök på fritidsgårdarna per vecka			
- ungdomar > 13 år	2 175	2 072	2 498
- varav flickor/pojkar, %	35/65	36/64	38/62
Andel barn och ungdomar från de stora stadsdelarna som deltar i Kulturskolans ämneskurser, %	5	5	4
Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
Friskvårdsanläggningar, nettokostnad per besökare, kr			
Eyrabadet	-1,10	-4,96	-0,82
Hagabadet	23,09	18,60	21,77
Brickebacksbadet	22,56	24,72	25,23
Kostnad för motionsspåranläggning per invånare i kommunen, kr	12,67	12,44	14,37
Kostnad per lån på biblioteken (alla media)	43,73	45,41	43,73
Kostnad per elev i Kulturskolan	7 794	7 245	6 217
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2008	2009
Medborgarundersökning			
Nöjd Region-Index (NRI) fritidsverksamhet	71	71	72
Nöjd Medborgar-Index (NMI) fritid och idrott	70	67	68
Nöjd Medborgar-Index (NMI) fritid och kultur	66	63	64
Medarbetarnas utveckling	2007	2008	2009
Fritids- och turistnämnden			
Anställda Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	62	54	55
- kvinnor	27	21	24
- män	35	33	31
Arbetsmiljö Sjukfrånvaron totalt, %	4,6	2,4	2,0
- kvinnor	6,5	2,0	2,0
- Män	3,7	2,8	2,0
Korttidsfrånvaro 1–14 dagar, sjukdagar per anställd	2,1	1,6	1,8
- kvinnor	3,2	1,3	2,6
- män	1,2	1,8	1,2
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex (resultaten avser hela programområdet)	65	74	69
Kultur- och medborgarnämnden			
Anställda Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	203	204	197
- kvinnor	126	122	118
- män	77	82	79
Arbetsmiljö Sjukfrånvaron totalt, %	4,4	3,3	4,2
- kvinnor	5,3	4,4	5,2
- män	3,1	1,6	2,3
Korttidsfrånvaro 1–14 dagar, sjukdagar per anställd	4,4	3,3	3,8
- kvinnor	5,3	4,4	4,6
- män	3,1	1,6	2,5
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex	58	64	70

För att öka servicen och tillgängligheten samt locka nya besökare, infördes söndagsöppet på Stadsbiblioteket i augusti.

Kulturskolans samarbete med fritidsgårdarna har utvecklats med ämneskurser och fritidsgårdsaktiviteter som bild, dans, teater och rockgrupper.

Fritid ungdom har under året fokuserat på att engagera det civila samhället i fritidsgårdarnas drift. Fritidsgårdarna har samverkat med cirka 65 föreningar under 2009 jämfört med 25 föreningar 2008.

Även 2009 arrangerades Open Art. Genom att förlänga projektet fram till den 20 september har även skolklasser kunnat besöka utställningen.

Antalet besök har ökat på Eyrabadet medan Hagabadet och Brickebackens bad har ungefär lika många besökare som tidigare år.

Våra turistanläggningar lockar fler besökare än tidigare. Antalet besökare på Svampen och våra museer i Wadköping och Karlslund har ökat med över 20 000.

Eyrafältet är inne i ett expansivt skede. Östra läktaren på fotbollsarenan invigdes i september och bandyhallen stod klar för spel i oktober. I Wadköping invigdes en ny friluftsscen och i Kilsbergen ett infocenter och ett friluftsrum.

Brukarundersökningar gjorda inom fritids- och kultursektorn visar på ett förbättrat resultat jämfört med 2008. Nöjdhetsgraden är god i jämförelse med andra kommuner.

Brukarundersökningar om Kulturskolans verksamhet visar en stor nöjdhetsgrad för alla mätta värden. Även fritidsgårdsverksamheten visar höga nöjdhetsvärden i undersökningarna.

Medborgaren i centrum – fastighetsverksamhet

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer	2007	2008	2009
Kommunala anläggningar			
Andel ägda lokaler som hyrs ut till annan verksamhet, %	5,0	5,0	5,0
Andel verksamhetslokaler som ägs av Öbo, %	11,5	12,5	11,0
Andel verksamhetslokaler som ägs av Örebroporten, %	12,7	13,1	12
Antal driftentreprenader utlagda i konkurrens, m ² , %	18	18	18
Energianvändningen			
Fjärrvärmeförbrukning kWh/m ²	145,3	134,6	127,9
Olja, m ³	581,0	389,0	350,0
Elförbrukning, kWh/m ²	80,4	77,7	70,5
Biobränsle, GWh	4,5	5,1	5,7
Solenergi, installerad yta, m ²	366	366	366
Övrig förnyelsebar energiproduktion MWh (vind-el)	28,5	27,7	6,0
Klimat och miljö			
Minskad mängd, CO ² ton	297	1 499	3 320
Minskad mängd, SO ² kg	29	947	2 554
Minskad mängd, NOX kg	208	869	2 593
Minskad oljeförbrukning m ³	173	192	59
Andel miljöbilar inom förvaltningen, %	43	44	44
Klagomålshantering			
Antal klagomål	-	-	49
Antal klagomål besvarade inom 5 dagar	-	-	12
Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
Värmekostnad, kr/m ²	76,8	73,4	77,7
Elkostnad, kr/m ²	75,2	81,0	80,9
Planerat underhåll, kr/m ²	72,4	82,5	66,6
Fastighetsskötsel, kr/m ²	53,2	53,0	57,7
Felavhjälpande underhåll, kr/m ²	43,2	48,9	51,3
Glaskross, tkr	2 371	2 974	2 944
Klotter, tkr	217	228	215
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2008	2009
Bemötande*	6,82	7,1/6,9	7,3/7,1
Inflytande och påverkan	5,24	4,5/5,7	6,0/5,7
Tillgänglighet, socialt och fysiskt	4,85	4,5/5,6	5,7/5,3
Felanmälningsprocessen	4,53	4,7/4,6	5,9/5,5
Uppfattning och total index	5,34	5,1/5,6	6,0/5,9
Uppfattning hela mätningen (alla frågor)	5,47	5,2/-	6,2/-
IT-support			
Tillgänglighet – medelsvarstid, sekunder	80	65	45
Antal ärenden som löses direkt i telefon, %	74	77	85
Kundnöjdhetsindex	96	97	98
Medarbetarnas utveckling	2007	2008	2009
Anställda Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	154	143	141
- kvinnor	38	31	32
- män	116	112	109
Arbetsmiljö Sjukfrånvaron totalt, %	4,9	4,9	4,2
- kvinnor	4,8	4,9	3,9
- män	5,0	4,8	4,3
Korttidsfrånvaro 1–14 dagar, sjukdagar per anställd	4,05	4,70	4,90
- kvinnor	5,09	5,05	6,18
- män	3,69	4,61	4,15
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex	60	62	61

Energieffektiviseringsarbetet har fortsatt med en del kompletteringar. Resultatet visar på en mindre energianvändning än budgeterat både för värme och el, trots att 2009 var 12 procent kallare än 2008. Arbetet med att minska energianvändningen kommer att fortsätta med bland annat flera konverteringar både från direktverkande el och olja.

Ett problem under 2009 har varit de låga underhållsnivåerna för kommunens fastigheter. Konsekvensen blev att många planerade åtgärder prioriterades bort och det felavhjälpande underhållet ökade.

Trots många förebyggande och förhindrande åtgärder är skadegörelsen fortsatt på en hög nivå. Kostnaderna för glaskross på 2,9 mnkr och sanering av klotter på 0,2 mnkr, ligger kvar på samma nivå som förra året.

* Årets kundattitydmätning riktade sig till omsorgsverksamheten och så kallade övriga lokaler (brandstationer, idrottsanläggningar och kulturlokaler). Resultatet blev bättre än mätningen på förskolor 2008 och bättre än för skolor 2007.

Medborgaren i centrum – samhällsplanering

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer	2007	2008	2009
Kollektivtrafiken, resandeutveckling, %			
Stadstrafik	1,8	3,7	-2,4
Regiontrafik	1,2	1,6	-7,8
Färdtjänst	-3,0	0,0	2,0
Andel rabattkortresor, %	43	44	44
Andel periodkort, %	20	19	20
Fysisk planering			
Antal lagakraftvunna detaljplaner	53	52	63
Antal antagna detaljplaner	48	51	6
Naturvård			
Antal kommunala naturreservat	5	6	6
Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
Kollektivtrafik			
Stadstrafikkostnad, tkr	58 588	65 092	81 312
Regiontrafikkostnad, ägartillskott, tkr	28 914	33 336	32 963
Färdtjänstkostnad, tkr	37 479	39 907	39 315
Kollektivtrafik, kostnad per resa			
Stadstrafik	12,00	12,73	11,15
Regiontrafik	45,37	48,22	53,25
Färdtjänst	190,00	163,04	158,59
Stadstrafik			
Kilometerproduktion	2 511 257	2 515 496	2 567 351
Ersättning entreprenör, tkr	89 500	95 137	101 711
Biljettintäkt, tkr	51 194	53 194	54 794
Kilometerproduktionskostnad, kr	35,42	36,88	35,88
Biljettintäkt per resa, kr	7	7,17	7,52
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2008	2009
SCB, medborgarundersökning			
Nöjd Region-Index (NRI)	68	67	68
Kommunikationer	63	61	63
SBA-undersökning (närliv)			
Nöjd Kund-Index (NKI)	63	-	64
Bygglov	60	-	53
Markupplåtelse	60	-	59
Medarbetarnas utveckling	2007	2008	2009
Här redovisas medarbetarna inom Byggnadsnämnden			
Anställda	Antal tillsvidareanställda, årsarbetare		
	81	70	73
	- kvinnor	46	39
	- män	35	32
Arbetsmiljö	Sjukfrånvaron totalt, %		
	3,9	2,8	4,2
	- kvinnor	5,6	4,4
	- män	1,9	0,8
	Korttidsfrånvaro 1–14 dagar, sjukdagar per anställd		
	2,37	3,01	2,20
	- kvinnor	3,07	3,42
	- män	1,46	2,39
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex	64	59	63

Arbetet med att få Svartån badbar har fortgått med inventeringar för att finna bakteriekällor. Hästhagsbadet, en avskärmad "bassäng" i Svartån, har invigts och använts.

Utredningen och analysen för att hitta lämpliga platser för vindkraftverk har slutförts och infogats i översiktsplanen.

Utveckling av vattenreningskärr och skyddszoner utmed Svartån har pågått. Under året har även fisktrappan vid Kanslibron gjorts klar och utvecklingen av Kvismarenområdet fortsatt. Nya gång- och cykelvägar anlades under våren. Ett nytt vattenlandskap med gångstigar skapades i södra delen av Rynningevikens naturreservat för att få en ny entré till området från Rynningeåsen.

Ett samarbete med Lekebergs kommun har inletts om utvecklingen i Lanna-Vintrosaområdet. Cykelbana och ridväg från Örebro till Latorp har invigts.

Förändringsarbetet med torgen och i innerstaden innebär att ombyggnad av Köpmangatan är klar och Våghustorget är invigt, medan arbetet med Stortorget pågår. Förslag för ombyggnad av Järntorget är klart och program för utformning Kungsgatan har påbörjats. Gustavsviksbron över järnvägen byggs.

De nya biogasbussarna togs i drift inom stadstrafiken. Senare under året uppstod driftstörningar på grund av utbildning i bussarna. Tekniska problem i samband med installationen av biljettmaskiner innebar svårigheter att registrera antalet resenärer.

Medborgarundersökningen visar att nöjdheten med kommunikationerna och med Örebro kommun som en plats att leva och bo på har ökat. Däremot är företagarna mindre nöjda än tidigare med kommunens bygglovshantering och markupplåtelse.

Vuxenutbildning och arbetsmarknad

Verksamhetsområdets resultat

Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden redovisar överskott med totalt 12,9 mnkr. Överskottet beror till stora delar på färre instegsjobb än planerat samt ökade statsbidrag för Yrkesvux. Intraprenaderna Komvux 1 och Komvux 2 redovisar överskott med totalt 2,1 mnkr.

Verksamhet, nettokostnader i mnkr	2008	2009
Arbetsmarknadsåtgärder	65,6	67,4
Flyktingmottagning	40,2	38,6
Kommunal vuxenutbildning	88,9	99,1
Totalt	194,7	205,1

År 2009 har präglats av den ekonomiska krisen och den allt svagare arbetsmarknaden. Nämnden har haft ett uppdrag att snabbt ställa om sin verksamhet och utöka insatserna för att motverka arbetslöshet och utanförskap.

Graden av måluppfyllelse i förhållande till kommunfullmäktiges uppdrag är god och de effekter som uppnåtts för att motverka effekterna av arbetslösheten måste också bedömas som goda. Trots det drastiskt försämrade arbetsmarknadsläget är det fortfarande 32 procent som efter avslutad insats går vidare till arbete eller studier. Totalt var 2 177 personer inskrivna i någon arbetsmarknadsåtgärd, vilket är en ökning med 66 personer jämfört med 2008.

Den genomsnittliga introduktionstiden har ökat med en månad vilket troligen har sin förklaring i det försäm-

	2008	2009
Antal helårsstudieplatser på grundläggande vuxenutbildning	367	278*
Antal årsstudieplatser på gymnasial vuxenutbildning	864	559*
Antal deltagare i sfi-undervisning	1 619	1 685
Antal mottagna flyktingar	488	335
Antal personer i kommunala arbetsmarknadsåtgärder	2 111	2 177

*Byte av verksamhetssystem gör att siffrorna är inte är jämförbara mellan åren

Viktiga händelser

Året har präglats av den ökade öppna arbetslösheten som i december var 5,1 procent och behoven av fler och utökade insatser för att motverka utanförskap. De insatser som tillkommit under året är instegsjobb, Kom-jobb, utökning av samverkansavtal med Arbetsförmedlingen inom ramen för jobb- och utvecklingsgarantins fas 2 och 3 samt rehabilitering, utökning av feriepraktik, yrkestränee, Yrkesvux och start av hälsospår.

Under hösten tillkom förberedelser för att föra över försörjningsstöd från socialtjänsten till Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen. Uppdraget är dels att bidra till att den enskilde medborgaren med behov av bistånd till sin försörjning ges adekvat stöd för att så snabbt som möjligt nå en högre grad av egen försörjning, dels att utreda och bedöma rätten till bistånd i enlighet med gällande lagar och riktlinjer. Kostnaderna för försörjningsstöd riskerar att fortsätta öka de kommande åren. Nämnden ska genom ökade satsningar på bland annat anställningar med stöd, bidra till att dämpa en eventuell fortsatt ökning av försörjningsstöd.

rade arbetsmarknadsrådet men också i många mottagna flyktingar under de senaste åren med kort utbildningsbakgrund och svåra trauman. Ett allt större inslag av arbetsmarknadsinsatser kan initialt öka introduktionstidens längd, men på sikt ökar möjligheterna till arbete och egen försörjning.

Andelen elever i kommunal vuxenutbildning med betyget godkänd ligger kvar på 85 procent, ett bra resultat mot bakgrund av ett ökat elevantal och fler elever med behov av särskilt stöd i sina studier.

Under 2009 har i stort sett ingen behövt vänta mer än åtta veckor på att få börja på sfi, en förbättring jämfört med ett redan gott resultat 2008.

Brukarnas uppfattning om tjänsterna ligger på en fortsatt hög nivå, trots något försämrade värden jämfört med 2008. Det försämrade arbetsmarknadsrådet samt, i vissa fall, låg svarsfrekvens kan vara förklaringar till lägre värden. Mest nöjda är brukarna med bemötandet och tillgängligheten.

Sjukfrånvaron bland anställda har minskat från 6,1 till 4,5 procent. Därmed är målet för god ekonomisk hushållning i fråga om sjukfrånvaron uppfyllt.

Det sammanvägda medarbetarindexet på 61 i 2009 års medarbetarenkät ligger på samma nivå som 2007, något under kommungenomsnittet (63). Något försämrade värden kan utläsas för områden handlingskraft, organisationsklimat och inflytande. Värdet för arbetsorganisation har blivit bättre.

Kostnaderna per helårsstudieplats i kommunal vuxenutbildning och gymnasieutbildning samt helårsstudieplats för sfi med arbetsmarknadsåtgärd, har ökat.

Nämnden behöver fortsätta arbeta med kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag samt utveckla uppföljningsarbetet för att säkerställa kvalitet, volym och målpåfyllelse.

Medborgaren i centrum – vuxenutbildning och arbetsmarknad

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden "Medborgaren i centrum" ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer	2007	2008	2009
Andel personer som har gått vidare till arbete respektive studier efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd, %, GEH	38	32	32
- kvinnor	53	68	48
- män	47	32	52
Genomsnittlig introduktionstid för flyktingar, månader, GEH	32	28	29
- kvinnor	32	27	
- män	24	31	
Andel kursdeltagare inom kommunal vuxenutbildning som erhållit lägst betyg G efter avslutad gymnasial kurs, %	84	85	85
Antal personer som väntat mer än 8 veckor på Sfi-studier (genomsnitt/månad)	7	12	0,5
- kvinnor	6	0,3	
- män	6	0,2	
Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
Kostnad per helårsstudieplats inom Kommunal grundvux, gymnasievux utb. tkr	25,9	37,4	39,0
Kostnad per helårsstudieplats för sfi med arbetsmarknadsinsats, tkr	51,6	45,6	47,0
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2008	2009
Bemötande, brukarenkät, totalt, %	97	97	95
Tillgänglighet, brukarenkät, totalt, %	92	93	89
Inflytande och påverkan, brukarenkät, totalt, %	92	92	88
Brukare som anser att de förbättrat sina möjligheter till arbete och studier efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd, %	91	89	85
Andel besvarade klagomål inom fem dagar, %	–	–	100
Medarbetarnas utveckling	2007	2008	2009
Anställda			
Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	255	245	247
- kvinnor	163	156	157
- män	92	89	90
Arbetsmiljö			
Sjukfrånvaron totalt, %	6,74	6,11	4,54
- kvinnor	8,04	6,26	4,40
- män	5,28	5,94	4,55
Korttidsfrånvaro 1–14 dagar, sjukdagar per anställd	6,88	5,75	6,06
- kvinnor	5,80	4,54	5,19
- män	8,14	7,17	7,11
Antal intraprenader	–	0	2
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Makt- och befogenhetsindex	64	63	63
Medarbetarindex	63	61	61

Övriga nämnder

Stadsrevisionen

Revisionsnämnden redovisar ett resultat i balans med budget. Stadsrevisionens ansvarsområde är att på fullmäktiges uppdrag årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Den övergripande revisionsuppgiften är att granska om nämnderna fullgör sina uppdrag från kommunfullmäktige.

Valnämnden

Valnämnden redovisar ett överskott på 0,8 mnkr. Valnämnden ansvarar för organisation och genomförande av allmänna val till riksdag, landsting och kommun, val till Europaparlamentet, kyrkoval samt eventuella folkomröstningar. Under 2009 genomfördes val till Europaparlamentet och kyrkoval.

Verksamhet, nettokostnader i mnkr

	2008	2009
Revisionsnämnden	2,3	2,5
Valnämnden	0,1	0,7
Totalt	2,4	3,2

Kommunstyrelsen

Verksamhetsrådets resultat

Kommunledningen redovisar ett överskott med totalt 2,7 mnkr. För kommungemensamma verksamheter redovisas ett underskott på 45,1 mnkr som dels beror på kostnader som har uppstått i samband med omställningsarbetet inom kommunen, dels på minskade statsbidrag. Kommunledningskontoret redovisar ett överskott med 2,6 mnkr.

För att möta kravet på ett långsiktigt strategiskt arbete med att minska riskerna för negativ klimatpåverkan i alla avseenden, inrättades ett klimatkontor under 2008. Klimatkontoret utgör ett strategiskt viktigt verktyg i vårt miljö- och klimatarbete.

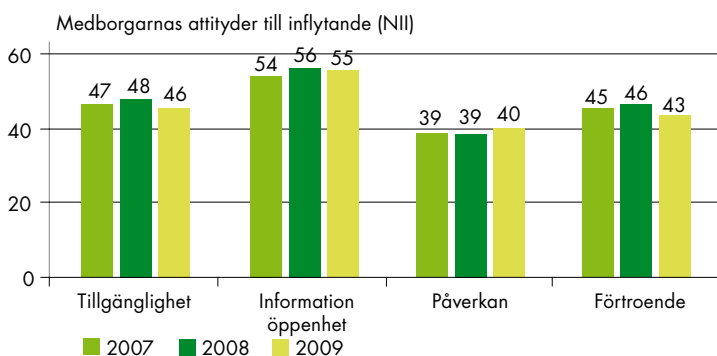
Örebro kommun, i samarbete med övriga kommuner i länet, påverkar leverantörer och producenter i en mer miljöanpassad och hållbar riktning genom att ställa miljökrav vid alla upphandlingar. Det ger oss möjlighet att minska vår egen miljöpåverkan samtidigt som det ger en tydlig signal till medborgarna att miljön är viktig, inte bara idag utan för framtida generationer. Exempel på upphandlingar med miljökrav är ett utökad sortiment av ekologiska livsmedel till kommunens kök. Andelen ekologiska livsmedel har ökat och uppgår i dagsläget till 19,5 procent av den totala inköpsvolymen. Målsättningen på sikt för Örebro kommun, och även nationellt, är 25 procent.

Samverkan med andra aktörer i regionen är ett annat strategiskt utvecklingsområde. Örebro ska förbli motor i regionens tillväxt, med målet att etablera Örebro som en växande och expansiv region vid sidan av storstadsregionerna och med en snabbare tillväxt än landet i genomsnitt. Här behöver kommunen gå in som en ännu starkare aktör i det regionala arbetet.

Kommunen har förbättrat sin placering i Svenskt näringslivs ranking med tre placeringar. Ett långsiktigt mål är att få en placering bland topp 50.

Genom fortsatta satsningar på ledarutveckling ger vi förutsättningar för ett utvecklat medarbetarskap. I vårt arbete med att förnya chefs- och ledarskapsprogrammet har vi tydligt fokus på att utveckla chefs- och ledarskapet inom området ”förbättring – resultatorientering” kopplat till ledning och styrning, samt att arbeta med samsyn kring ledarskapet i vår organisation.

Under hösten genomfördes medarbetarenkäten för tredje gången och

Verksamhet, nettokostnader i mnkr	2008	2009
Kommunledningen	31,3	31,4
Kommunledningskontoret	143,5	223,2
Kommungemensamma verksamheter	75,7	105,7
Kommungemensamma statsbidrag	-147,2	-134,8
Nerikes Brandkår	61,2	62,7
Till kommunstyrelsens förfogande	0,4	
Totalt	164,9	288,2

resultatet presenterades för verksamheterna i november och december. På övergripande nivå har det skett små förändringar i resultatet. Medarbetarindex för hela kommunen ligger kvar på 63. Medarbetarindex är ett genomsnitt av andelen nöjda medarbetare inom frågeområdena arbetsorganisation, stress, organisationsklimat, brukarorientering, handlingskraft och ledarskap. Ökade värden för handlingskraft, delaktighet, ansvarstagande och engagemang är den tydligaste styrkan i resultatet.

Sjukfrånvaron mätt i procent av arbetstiden har glädjande nog fortsatt att minska och ligger nu på 5,5 procent.

Medborgarfokus har fortsatt varit vägledande i kommunens verksamhetsutveckling. De servicegarantier som är beslutade ska följas upp och alla arbetsplatser har haft i uppdrag att arbeta sig igenom Serviceboken i syfte att fundera över grundläggande värderingar och om det finns fungerande rutiner i verksamheten.

Helhetsbetyget i 2009 års medborgarundersökning om Örebro kommun som en plats att bo och leva på visar en ökning mot året innan och ligger på den övre tredjedelen av skalan. Helhetsbetyget för hur medborgarna bland annat ser på möjligheterna till inflytande på kommunens verksamheter och beslut blev för Örebros del lite högre än medelbetyget för de kommuner som ingår i undersökningen. Medborgarnas syn på Örebro kommuns verksamheter har förbättrats mot 2008 och Örebro har därmed också något högre värde än genomsnittet för samtliga kommuner i undersökningen.

Utvecklingen av orebro.se till en webbplats med fokus på medborgarnas behov har fortsatt. Mätningar visar att det nu tar kortare tid för besökare att hitta den information de behöver.

Vi har arbetat med att öka tillgängligheten till publika lokaler och allmänna platser enligt planen ”En stad för alla 2010”. Ett flertal platser och byggnader har blivit mer tillgängliga.

Medborgaren i centrum – kommunstyrelsen

En redovisning av hur nämnderna har klarat sina verksamhetsuppdrag, de uppdrag varje nämnd har fått av kommunfullmäktige via reglementen. Med hjälp av bilden ”Medborgaren i centrum” ska läsaren kunna få svar på om medborgarna är nöjda med nämndens tjänster, om förvaltningen jobbar på rätt sätt, om medarbetarna är nöjda och om anslagna resurser har använts på optimalt sätt.

Verksamhetens processer	2007	2008	2009
Andel inköpta ekologiska livsmedel av totalkostnaden, %		10	13
Andel e-fakturor av totala antalet fakturor, %			23
Svenskt Näringslivs rankning	169	161	158
Trygghetsindex	78,5	80,2	79,6
Sjukfrånvaro i % av arbetstiden, hela kommunen	7,5	6,5	5,5
- kvinnor	8,6	7,4	6,1
- män	4,5	3,7	3,5
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex, hela kommunen	58	63	63
Ekonomiska nyckeltal	2007	2008	2009
Effektiviseringsvinst, elektroniskt hanterade fakturor, mnkr	2,8	3,8	4,0
Omslutning av ramavtal, mnkr	500	600	900
Försäkringspremier – omfattning, mnkr	11,7	10,4	9,0
Kostnad för sjuklön, andel av totala personalkostnaden, %	1,41	1,34	1,50
Brukarnas och medborgarnas uppfattning om tjänsterna	2007	2008	2009
Nöjd Region-Index (NRI)	68	67	68
Rekommendation	74	75	
Arbetsmöjligheter	51	53	
Nöjd Medborgar-Index (NMI)	55	57	57
Bemötande/tillgänglighet	61	62	
Nöjd Inflytande-Index (NII)	43	42	42
Tillgänglighet	47	48	46
Information/öppenhet	54	56	55
Påverkan	39	39	40
Förtroende	45	46	43
Företagarnas uppfattning om Örebro kommuns service	63		64
Medarbetarnas utveckling	2007	2008	2009
Anställda Antal tillsvidareanställda, årsarbetare	129	250	259
- kvinnor	96	192	197
- män	33	58	62
Arbetsmiljö Sjukfrånvaro i % av arbetstiden	2,39	2,55	3,06
- kvinnor	2,91	2,90	3,40
- män	0,94	1,49	1,80
Korttidsfrånvaro 1–14 dagar, sjukdagar per anställd	3,4	2,5	3,9
- kvinnor	3,0	1,9	4,4
- män	1,0	0,7	2,3
Organisationsutveckling	2005	2007	2009
Medarbetarindex	58	70	64

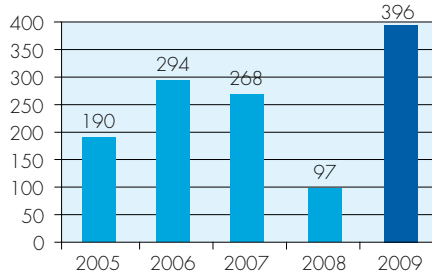
Kommunens samlade verksamhet

Utvecklingen av kommunens ekonomiska resultat och finansiella ställning framgår av följande analys.

Årets resultat

Trots att lågkonjunkturen och den minskade sysselsättningen kraftigt påverkat skatteunderlagets utveckling, kan kommunen redovisa en fortsatt stark ekonomi. Årets resultat uppgår till 396 mnkr. I beloppet ingår så kallade jämförelsestörande poster med 176 mnkr. Det egentliga resultatet är därför 220 mnkr. Det budgeterade resultatet var 100 mnkr. Den positiva budgetavvikelsen på 120 mnkr beror dels på lägre verksamhetskostnader inom nämnderna, dels ökade finansiella intäkter och outnyttjade centrala reserver.

Resultat före extraordinära poster, mnkr

De jämförelsestörande posterna uppgår till sammanlagt 176 mnkr:

- Vinster vid tomträttsförsäljning 106 mnkr
- Realisationsvinster för anläggningstillgångar 39 mnkr
- Återföring av orealiserade kursförluster 64 mnkr
- Omställningskostnader 33 mnkr.

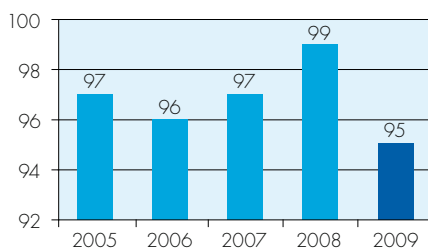
Relateras årets resultat exkl. jämförelsestörande poster till skatteintäkter, redovisade kommunen ett resultat 2009 på 3,8 procent. Resultatet ligger således över den nivå på cirka 2 procent som brukar betraktas som god ekonomisk hushållning.

Resultatet för 2009, justerat enligt kommunallagens krav, visar att kommunen uppfyller kravet på en ekonomi i balans. Nämnderna har följt budget och redovisar överskott med några få undantag.

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 5 563,5 mnkr, vilket är en ökning med 14,8 mnkr eller 0,3 procent. Exkluderas jämförelsestörande poster blir ökningen 194,8 mnkr eller 3,6 procent.

Verksamhetens nettokostnaders andel av skatteintäkter och statsbidrag, procent

Genom att ställa verksamhetens nettokostnader i relation till kommunens skatteintäkter och statsbidrag ges en bild av hur kommunen finansierat sin verksamhet. Som mål för nyckeltalet verksamhetens nettokostnaders andel av skatteintäkter och utjämningsbidrag, brukar 95–98 procent vara vanlig i kommunsektorn, beroende på vilket finansnetto kommunen har. Är andelen högre än 100 procent betyder det att skatteintäkter och statsbidrag inte räcker till att finansiera den verksamhet som bedrivs.

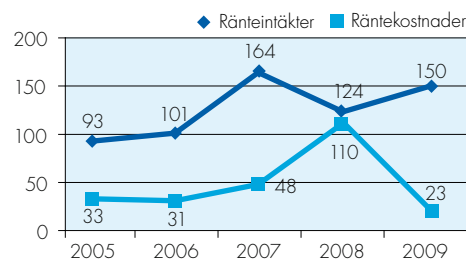
Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna år 2009 uppgår till 95,4 procent, en minskning med 3,1 procentenheter jämfört med 2008. Om de jämförelsestörande posterna exkluderas togs 97,3 procent av skatteintäkterna och utjämningsbidragen i anspråk för kommunens verksamhet under 2009, vilket är samma andel som 2008.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Skatteintäkter och generella statsbidrag uppgår till 5 832,7 mnkr, vilket är en ökning med 200,7 mnkr eller 3,6 procent. Den preliminära slutavräkningen för år 2009 är beräknad enligt SKL:s prognos, vilket är i enlighet med rekommendationen från Rådet för kommunal redovisning.

Finansnettot

Finansnetto, mnkr

Kommunens nettointäkter från finansverksamheten 2009 är 127 mnkr. Detta är 107 mnkr högre än budget och 113 mnkr högre än bokslut 2008.

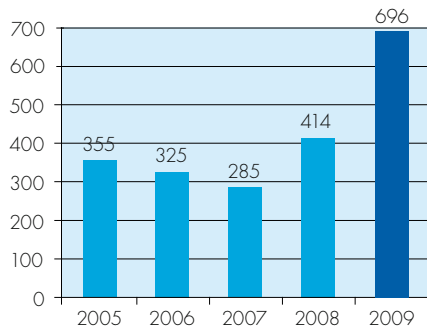
Resultatförbättringen mot budget beror i första hand på följande faktorer:

- Ökad avkastning från Örebro Rådhus AB på 14 mnkr på grund av högre vinstnivå inom bolagskoncernen.
- Engångsutdelning till Örebro kommun från Sveriges kommuner och landsting på 7 mnkr.
- Återföring av orealiserade kursförluster för aktier på 64 mnkr utifrån de aktiekurser som gällde 2009-12-31.
- Ökad ränta och utdelning på placerade pensionsmedel på 12 mnkr.

Finansiering

Likviditet

Koncernens likviditet, mnkr

Örebro kommun samordnar in- och utbetalningar samt rörelsekrediter för kommunen och dess majoritetsägda bolag i ett gemensamt koncernkonto-system för bankgiro och bank.

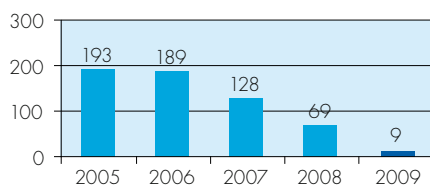
Koncernlikviditeten var 696 mnkr per 31 december 2009 (414 mnkr år 2008). Den förbättrade likviditeten beror på att kommunens och koncernbolagens ekonomiska resultat har varit fortsatt gott och stabilt under år 2009. Nettoutlåningen från kommunen till koncernbolagen var 36 mnkr vid årsskiftet jämfört med en nettoinlåning på 109 mnkr år 2008. Kommunens rörelselikviditet beräknas vara fortsatt god under hela år 2010.

Utöver den redovisade koncernlikviditeten har kommunen en rörelsekredit hos Swedbank på 150 mnkr för att kunna hantera kortsiktiga likviditetsförändringar.

Under år 2009 har kommunen placerat likviditetsöverskott på penningmarknaden. Vid årsskiftet uppgår kortsiktigt placerade medel till 271 mnkr (118 mnkr år 2008) med en ränta på 0,5 procent och en löptid på 136 dagar.

Låneskuld

Långfristig låneskuld, mnkr

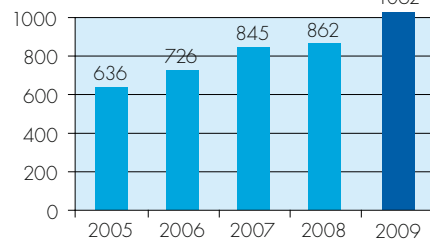

Kommunens långfristiga låneskuld är 9 mnkr i bokslut 2009 (69 mnkr år 2008). Låneskulden består av ett lån på 4 mnkr från landstinget utan ränta, samt finansiell leasing med rörlig ränta på 5 mnkr. Till låneskulden hänförs också ett lån på 60 mnkr från Kommuninvest som ska återbetalas i augusti 2010. Detta lån redovisas som en kortfristig skuld i bokslutet.

Kommunens majoritetsägda bolag har en samlad låneskuld på 5 922 mnkr i bokslut 2009 (5 707 mnkr år 2008). Av bolagens låneskuld har lån på 5 342 mnkr säkerhet i form av kommunal borgen. Från och med maj 2010 kommer kommunen att samordna kreditanskaffningen för samtliga bolag utom Örebrobostäder AB.

Förvaltning av pensionsmedel

Placerade pensionsmedel, mnkr

Kommunen har avtal med fyra externa kapitalförvaltare om förvaltning av kommunens pensionsmedel. Förvaltningsuppdragen med Nordea och SEB avser placeringar i räntebärande värdepapper, medan uppdraget med Swedbank Robur avser svensk aktie-

fond och uppdraget med Carlson (DnB NOR) avser europeisk aktiefond och global aktiefond.

Kommunens externa placeringar av pensionsmedel har ett bokfört värde på 1 062 mnkr vid årsskiftet. (862 mnkr år 2008). Ökningen av bokfört värde beror främst på nya avsättningar på 93 mnkr under våren 2009 och återföring av tidigare års orealiserade kursförluster med 64 mnkr i bokslutet.

Pensionsmedlen är vid årsskiftet placerade med 74 procent i räntebärande värdepapper, 25 procent i aktier och 1 procent i likvida medel. Detta överensstämmer med den normalfördelning som anges i kommunens placeringspolicy.

Marknadsvärdet för kommunens placeringar är 8 mnkr högre än bokfört värde i bokslutet. Detta beror på orealiserade kursvinster på räntebärande värdepapper den 31 december 2009 som inte redovisas i bokslutsresultatet, i enlighet med försiktighetsprincipen.

Avkastningen på placerade medel var 4,1 procent under år 2009 (5,1 procent år 2008) om hänsyn inte tas till orealiserade kursförluster och kursvinster. Detta är 0,5 procentenheter högre än kommunens långsiktiga avkastningsmål (statslåneränta plus 0,5 procentenheter).

Ränta och utdelning på placerade medel var 40 mnkr (38 mnkr år 2008). Försäljning av obligationer och aktier har under året lett till realiserade kursvinster på 7 mnkr (15 mnkr år 2008) och realiserade kursförluster på 3 mnkr (6 mnkr år 2008).

Kommunens pensionsåtagande (inkl. löneskatt) för avtalspensioner uppgår till 233 mnkr i bokslut 2009 (203 mnkr år 2008). Detta pensionsåtagande motsvaras helt av långsiktiga externa placeringar.

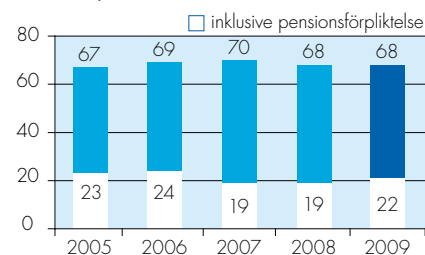
Kommunens ansvarsförbindelser för pensioner intjänade före 1998 uppgår till 3 127 mnkr inklusive löneskatt i bokslutet (3 040 mnkr år 2008). För denna del av kommunens pensionså-

tagande redovisas långsiktiga externa placeringar på 829 mnkr (659 mnkr år 2008). Dessa externa placeringar motsvarar 26,5 procent av kommunens ansvarsförbindelse (21,7 procent år 2008).

Den del av kommunens pensionsåtaganden som inte motsvaras av externt placerade medel uppgår till 2 298 mnkr i bokslut 2009 (2 381 mnkr år 2008). Dessa medel har kommunen använt för finansiering av egna anläggningstillgångar.

Soliditet

Soliditet, procent

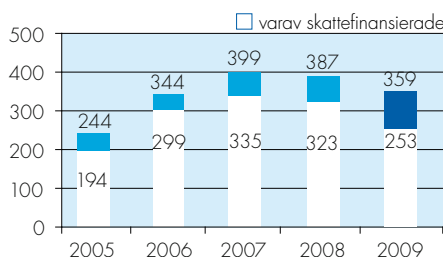

Soliditet är ett mått som används för att mäta den finansiella styrkan i ett långsiktigt perspektiv. Nyckeltalet anger hur mycket av de totala tillgångarna som fi-

nansierats med eget kapital. Soliditeten uttrycks i procent och anger andelen eget kapital av de totala tillgångarna. Soliditeten uppgår 2009 till 68 procent vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Inkluderar man pensionsförpliktelser som redovisas som en ansvarsförbindelse i balansräkningen, så har soliditeten ökat till 22 procent (19 procent 2008).

Investeringar

Nettoinvesteringar, mnkr

Nettoinvesteringarna uppgår till 359 mnkr (387 mnkr 2008) och investeringsbudgeten var 546 mnkr. De skattefinansierade investeringarna uppgår till 253 mnkr (323 mnkr 2008). Här ingår inbetalningar av statsbidrag och slutreglering av investeringsprojekt

med 40 mnkr för investeringar som genomförts under åren 2007–2008 och som avser minskat oljeberoende/alternativa energilösningar (EPC-projektet). Exklusive de posterna uppgår de skattefinansierade investeringarna till 293 mnkr. 2009 års budget för skattefinansierade investeringar inklusive överförda medel från tidigare år uppgår till 440 mnkr, vilket ger en budgetavvikelse på 187 mnkr. Större investeringar 2009 var nybyggnad av förskola i Näsby, ombyggnad Sörbyskolan, lokalanpassning Almby södra skola, gruppbestäderna Tallkronan och Hangaren, raststuga vid Ännabosjön, ombyggnad av stadens torg och Gustavsviksbron.

I 2009 års bokslut finns investeringar som inte är slutförda. Budgetanslaget för pågående investeringar kommer att prövas i samband med ombudgeteringar till innevarande år.

De taxefinansierade investeringarna uppgår till 107 mnkr (63 mnkr 2008). Investeringsbudgeten för taxefinansierade investeringar inklusive överförda medel från tidigare år uppgår till 106 mnkr vilket ger en budgetavvikelse på 1 mnkr.

Transparensdirektivet

Lagen om insyn i vissa finansiella förbindelser m.m. (2005:590) den så kallade transparenslagen ställer krav på öppen och separat redovisning för vissa verksamheter i offentliga företag. För att en verksamhet ska redovisas ska nettoomsättningen uppgå till 40 miljoner euro (cirka 415 mnkr). Vatten och avlopp, avfallshantering, kollektivtrafik, omfattande lokaluthyrning och uppdragsutbildning, är några verksamheter i en kommun som ska bedömas enligt transparenslagen. Örebro kommun behöver inte göra någon redovisning enligt transparenslagen för år 2009 eftersom nettoomsättningen understiger lagens tröskelvärde.

Tillämpade redovisningsprinciper – kommunens samlade verksamhet

Kommunen

I Örebro kommuns redovisning och bokslut för 2009 har den kommunala redovisningslagen tillämpats. Kommunen följer de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning (RKR) eller dess företrädare. Följande beskrivning kan göras av de viktigaste redovisningsprinciperna som har tillämpats under 2009.

Pensionsskulden

Kommunen redovisar pensionerna i enlighet med RKR:s rek. nr 2.1. Pensionsskulden är den beräknade framtida skuld som kommunen har till arbetstagar och pensionstagare. Den samlade pensionsskulden återfinns under raderna "avsättningar för pensioner, kortfristiga skulder" och under raden "pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder och avsättningar". Denna rad ligger under ansvarsförbindelser utanför balansräkningen. Kommunen har gjort ett undantag från RKR:s rek. nr 2.1. Ansvarsförbindelsen omfattar inte pensionsförpliktelse till förtroendevald enligt pensionsreglemente, som inte har börjat utbetalas. Det berör 13 personer 2009.

Örebro kommun tillämpar den blandade modellen för redovisning av pensionsåtaganden fr.o.m. år 1998. Avsättning till pensioner redovisar avtalspensioner som intjänats fr.o.m. 1 januari 1998 samt samtliga garanti- och visstidspensioner. Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Beloppen värderas med tillämpning av riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS07) och redovisas i not till balansräkningen i enlighet med RKR:s rek. nr 17.

Pensionsskultsberäkning på utfästelser enligt KPA-planen är gjord enligt föreskrifter om försäkringstekniska grunder som finansinspektionen har föreskrivit (FFFS 2007:24) och beräkningen är gjord enligt tryggandelagens bestämmelser.

Periodisering av löneskatt

Den särskilda löneskatten på pensionskostnaden har periodiserats. 2009 års löneskatt belastar resultatet.

Periodisering av skatteintäkterna

I enlighet med RKR:s rek. nr 4.2 har kommunalskatten periodiserats. Det innebär att kommunen i bokslutet för 2009 har bokfört den definitiva slutavräkningen för 2008 och en preliminär slutavräkning för 2009. Redovisad skatteintäkt redovisas i not till resultaträkningen. Beräkningen bygger på SKL:s prognos i december.

Lånekostnader

Lånekostnader belastar resultatet för den period de härrör från, med undantag för de lånekostnader som är direkt knutna till köp, konstruktion eller produktion av en tillgång. För att beräkna värdet av de lånekostnader som inkluderas i en tillgångs anskaffningsvärde, används generella lånearrangemang där kostnaden beräknas utifrån kommunens korta upplåning under motsvarande tid, Stibor 90 dagar +0,5.

Finansiella tillgångar

I enlighet med RKR:s rek. nr 9 har finansiella tillgångar avsedda att täcka framtida pensionsutbetalningar klassificerats som kortfristiga placeringar eftersom de kontinuerligt är föremål för köp och försäljning.

Avsättning av medel för återställning av deponi

I enlighet med RKR:s rek. nr 10.1 sker avsättning av medel för återställning av deponi årligen från och med år 2002.

Avsättning av medel för medfinansiering av Citybanan

I enlighet med RKR:s rek. nr 6.2 redovisades denna infrastrukturella investering som kostnad i resultaträkningen 2007 och 2008 och redovisades som jämförelsestörande post i resultat-

räkningen. Avsättningen räknas årligen upp med för Citybanan utvalda parametrar inom entreprenadindex E84 för husbyggnad och anläggning.

Förutbetalda intäkter

Enligt RKR:s rek. nr 18 ska den förutbetalda intäkten delas upp proportionellt i förhållande till nedlagda utgifter och beräknad nyttjandeperiod för de olika investeringsobjekten. Denna rekommendation gäller från räkenskapsåret 2010. Anslutningsavgifter periodiseras från och med bokslut 2002 och redovisas som en långfristig skuld. För övriga ändras redovisningsprincip fr.o.m. 2010.

Redovisning av leasingavtal

I enlighet med RKR:s rek. nr 13.1 redovisas finansiellt leasade objekt (nya avtal fr.o.m. 2003) som anläggningstillgångar och skulder i balansräkningen, i Örebro endast fordon. Tillgångsslagen maskiner, inventarier och modulbyggnader är prövade och redovisas som operationell leasing. Mark och övriga fastigheter har inte klassats som leasing.

Anläggningstillgångar

I balansräkningen är anläggningstillgångarna upptagna till anskaffningsvärdet minskat med investeringsbidrag och avskrivningar. Med anläggningstillgång avses ett objekt som har en ekonomisk livslängd på minst tre år och en total kostnad på minst ett prisbasbelopp (42 800 kronor) exklusive mervärdesskatt. Tillgångarna skrivs av linjärt från den tidpunkt de tas i bruk efter en bedömning av nyttjandetiden. Avskrivningstiden utgår från RKR:s idéskrift. Anpassningar har gjorts efter anläggningarnas speciella förutsättningar. Anskaffningsvärdet, årets avskrivningar och ackumulerade avskrivningar redovisas sammanlagt för mark, byggnader och tekniska anläggningar samt maskiner, fordon och inventarier.

Investeringar VA

Av lagen om allmänna vattentjänster framgår att medel får avsättas för framtida investeringar. För att göra en sådan avsättning ska det finnas en särskild investeringsplan där en bestämd åtgärd anges, vilka kostnaderna bedöms bli samt när i tiden åtgärden ska genomföras. Kommunen avser att investera 25 mnkr i kväverening i avloppsverket med start 2009. Denna investering finansieras via ackumulerat överskott i VA-verksamheten och redovisas som en del av eget kapital i kommunens balansräkning.

Semesterlöneskulden

Personalens sparade semesterdagar och okompenserade övertid har bokförts som en kortfristig skuld i balansräkningen. I skulden ingår upplupen arbetsgivaravgift.

Exploateringsstillgångar

Exploateringsobjekt som är avsedda

att avyttras redovisas fr.o.m. 1997 som omsättningstillgång. Exploateringsområden som inte ska avyttras redovisas däremot som anläggningstillgång. En praxis kring hur exploateringsredovisningen kan förtydligas håller på att utvecklas bland Sveriges kommuner. Målsättningen är att ändra redovisningsprincip inför 2011.

Tomträttsfastigheter för småhus

Som en följd av tidigare beslut om erbjudande till tomträttsinnehavare att friköpa sin tomträtt, är tomträttsfastigheterna med småhus klassificerade som omsättningstillgång fr.o.m. bokslut 2005.

Transparensdirektivet

I samband med bokslut 2009 gjordes en genomgång av de verksamheter som finns i kommunen och bedömningen är att ingen verksamhet i Örebro kommun behöver redovisa i enlighet med transparenslagens regler.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt den kommunala redovisningslagen kap. 8 och utformas enligt god redovisningssed. Den baseras på kommunens redovisningsprinciper och inte på de regler som gäller aktiebolagen enligt årsredovisningslagen. Några undantag presenteras nedan.

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden menas att vid förvärvstillfället förvärvat eget kapital i kommunala bolag eliminerats, varefter intjänat kapital har räknats in i eget kapital i den sammanställda redovisningen. Den proportionella konsolideringen betyder att om de kommunala bolagen inte är helägda tas endast ägda andelar av räkenskapsposterna in i den sammanställda redovisningen.

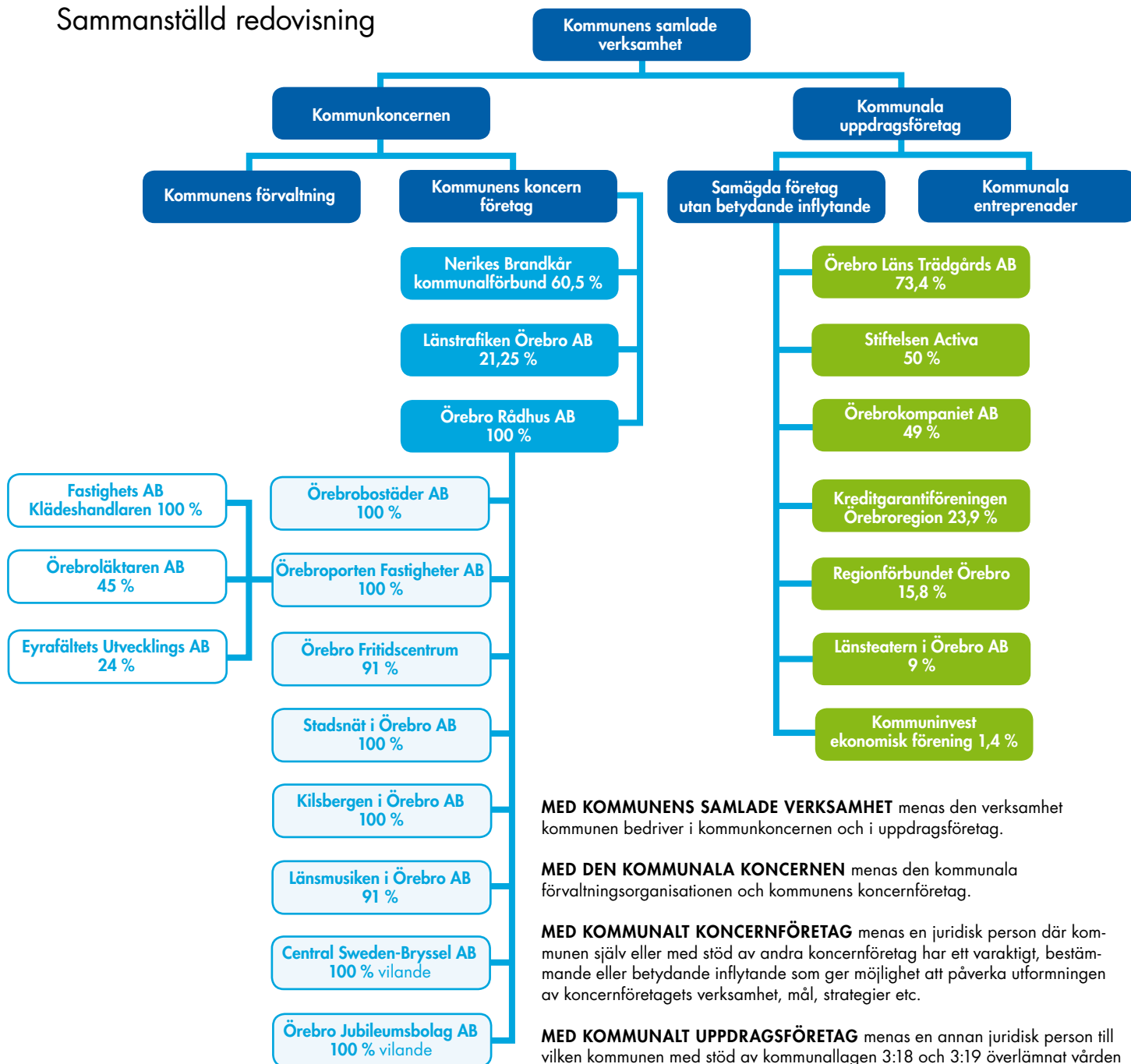
Örebro kommuns värderings- och avskrivningsprinciper gäller i princip för tillgångar och skulder i den sammanställda redovisningen. Någon justering för redovisningsprinciper mellan kommunen och företagen har inte gjorts. Obeskattade reserver i företagen har efter avdrag för uppskjuten skatt hänförs till eget kapital.

Örebrobostäder har i bokslut 2009 gjort en reversering (återföring) av tidigare nedskrivningar på fastigheter med totalt 16,2 mnkr (4 mnkr 2008). Dessa uppskrivningar av bokförda värden på fastigheterna har inte eliminerats i den sammanställda redovisningen, eftersom motsvarande nedskrivning på dessa fastigheter gjordes i den sammanställda redovisningen för år 1995.

Det förekommer omfattande ekonomiska transaktioner mellan företagen och kommunen under ett verksamhetsår. Alla transaktioner av väsentlig karaktär mellan dessa interna parter har eliminerats i den sammanställda redovisningen för att ge en rättvisande bild av kommunens totala ekonomi.

Sammanställd redovisning

MED KOMMUNENS SAMLADE VERKSAMHET menas den verksamhet kommunen bedriver i kommunkoncernen och i uppdragsföretag.

MED DEN KOMMUNALA KONCERNEN menas den kommunala förvaltningsorganisationen och kommunens koncernföretag.

MED KOMMUNALT KONCERNFÖRETAG menas en juridisk person där kommunen själv eller med stöd av andra koncernföretag har ett varaktigt, bestämmande eller betydande inflytande som ger möjlighet att påverka utformningen av koncernföretagets verksamhet, mål, strategier etc.

MED KOMMUNALT UPPDRAGSFÖRETAG menas en annan juridisk person till vilken kommunen med stöd av kommunallagen 3:18 och 3:19 överlämnat värderna av en kommunal angelägenhet, men där överlämnandet skett på ett sätt så att ett betydande inflytande inte erhållits. Överlämnandet kan ske genom upphandling enligt lag om offentlig upphandling, lag om valfrihetssystem eller på annat sätt.

Förutom kommunen omfattar den sammanställda redovisningen för Örebro kommun år 2009 de kommunala koncernföretag i vilka kommunen har ett bestämmande inflytande (mer än 50 procents röstinnehav i företagets beslutande organ), ett så kallat dotterföretag, eller ett betydande inflytande (mer än

20 och upp till 50 procents röstinnehav i företagets beslutande organ), ett så kallat intresseföretag.

Kommunala koncernföretag vars verksamhet är av obetydlig omfattning, där kommunens andel av omsättning och omslutning är mindre än 2 procent av skatteintäkter och generella

statsbidrag men mindre än 5 procent, tillsammans med andra små företag, behöver inte tas med i de sammanställda räkenskaperna. Örebrokompaniet har därför undantagits.

Resultaträkning för kommunens samlade verksamhet (mnkr)

	Not	Kommunen			Kommunkoncernen		
		Bokslut 2008	Bokslut 2009	Budget 2009	Avvikelse	Bokslut 2008	Bokslut 2009
Verksamhetens intäkter	1	1 683,4	1 831,5	*	*	3 145,1	3 261,2
Verksamhetens kostnader	2	-7 030,4	-7 179,2	*	*	-7 956,5	-8 190,5
- varav jämförelsestörande poster	3	-67,6	111,9	0,0	111,9		
Avskrivningar och nedskrivningar	4	-201,6	-215,8	-220,0	4,2	-413,9	-407,6
Verksamhetens nettokostnader		-5 548,6	-5 563,5	-5 820,4	256,9	-5 225,3	-5 336,9
Skatteintäkter	5	4 537,4	4 590,1	4 656,2	-66,1	4 537,4	4 590,1
Generella statsbidrag och utjämning	6	1 094,6	1 242,6	1 244,2	-1,6	1 099,2	1 246,1
Finansiella intäkter	7	123,9	149,6	43,2	106,4	73,6	125,1
Finansiella kostnader	8	-110,3	-22,8	-23,2	0,4	-356,1	-193,2
- varav jämförelsestörande poster	9	0,0	64,0	0,0	64,0		
Resultat före extraordinära poster		97,0	396,0	100,0	296,0	128,8	431,2
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatt på årets resultat	10					11,8	-21,5
Årets resultat	11	97,0	396,0	100,0	296,0	140,6	409,7

* Relevanta värden saknas till följd av nettobudgetering.

Finansieringsanalys för kommunens samlade verksamhet (mnkr)

	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		Bokslut 2008	Bokslut 2009	Bokslut 2008	Bokslut 2009
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		97,0	396,0	140,6	409,7
Justering för av- och nedskrivningar	4	201,6	215,8	413,9	407,6
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	12	94,5	-138,2	35,4	-31,1
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		393,1	437,6	589,9	786,2
Ökning (-)/minskning (+) förråd, lager, exploateringsfastigheter	16	-3,6	35,4	185,7	35,5
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	17	14,2	-328,1	44,4	-328,7
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga placeringar	18	-49,5	-346,8	-49,5	-345,9
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder		126,0	222,6	65,2	658,4
Medel från den löpande verksamheten		480,2	56,7	835,7	805,5
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar (-)	13	-405,3	-402,5	-699,8	-1 013,7
Investeringsbidrag	13	18,6	43,2	18,6	43,2
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)	13	49,2	208,5	147,7	248,6
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar (-)	15	0,0	-0,1	-30,5	-27,8
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar (+)	15	0,2	0,2	0,2	0,2
Medel från investeringsverksamheten		-337,3	-150,7	-563,8	-749,5
Finansieringsverksamheten					
Nyupptagna lån, leasing (+)	24	5,1	4,1	5,1	4,1
Ökning (+)/minskning (-) av långfristiga skulder	25	13,5	6,3	13,5	5,8
Amortering av skuld (-)	24	-64,1	-64,1	-184,6	-216,0
Ökning långfristiga fordringar (-)	15	-12,0	-0,4	-10,1	-0,4
Minskning av långfristiga fordringar (+)	15	10,9	284,3	9,2	284,3
Medel från finansieringsverksamheten		-46,6	230,2	-166,9	77,8
Årets kassaflöde		96,3	136,2	105,0	133,8
Likvida medel vid årets början	19	206,4	302,7	227,2	328,5
Likvida medel vid årets slut	19	302,7	438,9	332,2	462,3

Balansräkning för kommunens samlade verksamhet (mnkr)

TILLGÅNGAR	Not	Kommunen		Kommunkoncernen	
		Bokslut 2008	Bokslut 2009	Bokslut 2008	Bokslut 2009
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar		3 222,4	3 328,8	10 929,3	11 414,6
- mark, byggnader och tekniska anläggningar	13	2 896,1	2 973,5	10 225,7	10 492,7
- fordon, maskiner och inventarier	14	228,0	243,4	530,4	571,6
- pågående nyanläggningar	13	98,3	111,9	173,2	350,3
Finansiella anläggningstillgångar	15	942,7	658,7	136,9	126,5
Summa anläggningstillgångar		4 165,1	3 987,5	11 066,2	11 541,1
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	16	58,8	23,4	63,2	27,4
Kortfristiga fordringar	17	674,5	1 002,6	530,5	472,6
Kortfristiga placeringar	18	973,0	1 319,8	974,8	1 323,1
Kassa och bank	19	302,7	438,9	332,3	462,1
Summa omsättningstillgångar		2 009,0	2 784,7	1 900,8	2 285,2
Summa tillgångar		6 174,1	6 772,2	12 967,0	13 826,3
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Eget kapital,	20	4 198,4	4 594,5	4 739,0	5 148,7
därav årets resultat		97,0	396,0	140,6	409,7
Summa eget kapital		4 198,4	4 594,5	4 739,0	5 148,7
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner	21	202,7	233,5	227,5	257,6
Avsättning för återställande av deponi	22	74,4	75,4	74,4	75,4
Avsättning för Citybanan	23	97,5	98,8	97,5	98,8
Avsättning för uppskjuten skatt				301,5	318,5
Övriga avsättningar				43,7	37,9
Summa avsättningar		374,6	407,7	744,6	788,2
Skulder					
Långfristiga skulder					
Långfristiga lån	24	69,2	9,2	5 813,1	5 886,2
Övriga långfristiga skulder	25	95,1	101,4	97,1	103,4
Summa långfristiga skulder		164,3	110,6	5 910,2	5 989,6
Kortfristiga skulder					
Leverantörsskulder		287,3	253,0	449,4	423,1
Kortfristiga lån, koncernen	26	241,6	184,1		
Övriga kortfristiga lån	27	64,1	64,1	64,2	64,2
Interimsskulder	28	742,3	1 037,4	973,8	1 285,3
Övriga kortfristiga skulder	29	101,5	120,8	85,8	127,2
Summa kortfristiga skulder		1 436,8	1 659,4	1 573,2	1 899,8
Summa skulder		1 601,1	1 770,0	7 483,4	7 889,4
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		6 174,1	6 772,2	12 967,0	13 826,3
ANSVARSFÖRBINDELSER					
Ställda säkerheter	31	0,0	0,0	1 329,3	696,1
Pensionsförpliktelser	21	3 040,0	3 126,5	3 040,0	3 126,5
Övriga ansvarsförbindelser					
Borgensåtaganden	30	5 191,5	5 405,4	64,7	63,3
Övrigt	31	0,1	0,2	61,0	27,7

Noter till resultaträkning, finansieringsanalys och balansräkning för kommunens samlade verksamhet (mnkr)

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2008	2009	2008	2009
Not 1: Verksamhetens intäkter				
Konsumtionsavgifter VA/Avfall	212,0	208,5		
Avgifter, barnomsorg	72,5	75,1		
Avgifter, äldre och funktionshindrade	19,9	18,2		
Övriga avgiftsintäkter	147,8	153,0		
Hyror och arrenden	217,5	224,4		
Försäljning	410,5	394,1		
Bidrag	560,3	580,5		
Övriga intäkter	42,9	177,7		
Summa	1 683,4	1 831,5	3 145,1	3 261,2
Not 2: Verksamhetens kostnader				
Löner	3 094,8	3 209,4		
Arbetsmarknadsavgifter och pensioner	1 329,6	1 280,8		
Energi- och vattenavgifter	133,8	134,6		
Material och tjänster	2 015,7	2 011,9		
Bidrag och transfereringar	454,6	514,0		
Övriga kostnader	1,9	28,5		
Summa	7 030,4	7 179,2	7 956,5	8 190,5
Not 3: Jämförelsestörande poster i verksamhetens nettokostnader				
Vinster vid tomträttsförsäljning	-4,3	-105,9		
Realisationsvinster för anläggningstillgångar	-4,6	-42,3		
Realisationsförluster för anläggningstillgångar		3,3		
Omställningskostnader	19,0	33,0		
Citybanan	57,5			
Summa	67,6	-111,9		
Not 4: Avskrivningar och nedskrivningar				
Årets avskrivningar	201,6	215,8	396,9	416,9
Återföring av tidigare nedskrivna anläggningstillgångar			-8,3	-16,2
Nedskrivningar materiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	25,3	6,9
Summa	201,6	215,8	413,9	407,6
Not 5: Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	4 577,5	4 745,5	4 577,5	4 745,5
Slutavräkning ¹⁾	-8,6	4,6	-8,6	4,6
Preliminär slutavräkning ²⁾	-31,5	-160,0	-31,5	-160,0
Summa	4 537,4	4 590,1	4 537,4	4 590,1
¹⁾ Mellanskillnaden för 2008 mellan prognosticerade -242 kr/inv. och slutligt redovisade -206 kr/inv. ²⁾ Den preliminära slutavräkningen för 2009 uppgår till -1 212 kr/inv.				
Not 6: Generella statsbidrag och utjämning				
Inkomstutjämning	911,3	993,3	911,3	993,3
Kostnadsutjämning	-8,5	21,1	-8,5	21,1
Införandetillägg	0,0	0,0	0,0	0,0
Nivåjustering	-59,6	-64,6	-59,6	-64,6
Utjämningsbidrag LSS	80,2	105,4	80,2	105,4
Kommunal fastighetsavgift	171,2	187,4	171,2	187,4
Övriga	0,0	0,0	4,6	3,5
Summa	1 094,6	1 242,6	1 099,2	1 246,1

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2008	2009	2008	2009
Not 7: Finansiella intäkter				
Placerade medel på penningmarknaden	6,9	2,9	6,9	2,9
Aktier och obligationer	0,0	0,0	0,0	0,0
Bankmedel	8,2	1,6	8,2	1,6
Koncernbolag, kortfristig utlåning	6,8	1,4		
Borgensavgifter	0,7	0,7		
Utlämnade lån, Örebro Rådhus AB	46,7	24,3		
Utlämnade lån, övriga	0,8	0,3	0,8	0,3
Övriga	0,8	8,1	4,7	10,0
Summa	70,9	39,3	20,6	14,8
Finansiella intäkter pensionsförvaltning				
Placerade medel på penningmarknaden	38,0	39,7	38,0	39,7
Återföring av orealiserade förluster	0,0	64,0	0,0	64,0
Realiserad kursvinst, aktier och obligationer	15,0	6,6	15,0	6,6
Summa	53,0	110,3	53,0	110,3
Summa	123,9	149,6	73,6	125,1
Not 8: Finansiella kostnader				
Koncernbolag, kortfristig inlåning	9,2	1,3		
Bankkrediter	0,0	0,0		
Utlandslån	0,0	0,0		
Övriga långfristiga lån	6,7	3,7	6,7	3,7
Ränta under byggnadstid	-3,8	-0,4	-3,8	-0,4
5,3 %, år 2008, 0,84 % år 2009				
Ränta avsättning anslutningsavgifter	3,5	0,7	3,5	0,7
Ränta på pensionsavsättning	6,3	13,2	6,3	13,2
Leasing	1,3	0,5	1,3	0,5
Övriga	0,0	0,1	255,0	171,8
Summa	23,2	19,1	269,0	189,5
Finansiella kostnader pensionsförvaltning				
Realiserad kursförlust, aktier och obligationer	5,6	3,2	5,6	3,2
Orealiserad kursförlust, aktier och obligationer	81,1	0,0	81,1	0,0
Avgifter externa förvaltare	0,4	0,5	0,4	0,5
Summa	87,1	3,7	87,1	3,7
Summa	110,3	22,8	356,1	193,2
Not 9: Jämförelsestörande poster i finansnettot				
Återförd nedskrivning av värdepapper	0,0	64,0		
Summa	0,0	64,0		
Not 10: Skatt på årets resultat				
Aktuell skatt			-9,9	-12,3
Uppskjuten skatt enligt företags årsredovisning			24,4	-9,2
Uppskjuten skatt obeskattad reserv			-2,6	0,0
Summa			11,9	-21,5
Not 11: Årets resultat i förhållande till balanskravet				
Årets resultat enligt resultaträkningen	97,0	396,0		
Avgår: samtliga realisationsvinster	-19,6	-49,4		
Resultat enligt balanskravet	77,4	349,6		
Synnerliga skäl enligt KL 8 kap. 5 §				
Tillägg: större omstruktureringkostnad	19,0	33,0		
Justerat resultat +/- X	96,4	379,6		

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2008	2009	2008	2009
Not 12: Justeringar för övriga ej likviditetspåverkande poster				
Förändring pensionsavsättning inklusive löneskatt	43,9	30,8		
Avsättning för återställande av deponi	2,8	1,0		
Avsättning Citybanan	57,5	1,3		
Vinster vid tomträttsförsäljning	-4,3	-105,9		
Reaförluster anläggningstillgångar	0,0	3,3		
Reavinster anläggningstillgångar	-4,6	-42,3		
Reavinster finansiella tillgångar	-0,5	-0,5		
Planmässig avskrivning, vid försäljning		35,8		
Återförd nedskrivning av värdepapper		-64,0		
Övriga justeringar, ej utredd differens	-0,3	2,3		
Summa	94,5	-138,2	35,4	-31,1
Not 13: Materiella anläggningstillgångar				
Bruttoinvesteringar	405,3	402,5		
varav fastighetsförvärv	15,4	33,0		
Investeringsbidrag	-18,6	-43,2		
Summa	386,7	359,3		
Försäljningspris anläggningstillgångar	49,2	208,5		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Ingående bokfört värde	2 783,5	2 896,1	10 266,6	10 225,7
Investeringar under året	291,4	263,3	646,4	664,2
Årets avskrivningar	-135,7	-111,6	-611,7	-324,8
Försäljningar/utrangeringar	-38,7	-74,3	-63,6	-67,9
Överföringar från/till annat tillgångsslag	-0,8	0,0	-8,4	-7,4
Övriga förändringar	-3,6	0,0	-3,6	3,1
Utgående bokfört värde	2 896,1	2 973,5	10 225,7	10 492,9
Pågående arbeten				
Ingående bokfört värde	77,3	98,3	250,3	173,2
Investeringar under året, ej aktiverade	88,4	96,7	169,9	372,1
Utrangeringar	-67,4	-83,1	-247,0	-195,0
Utgående bokfört värde	98,3	111,9	173,2	350,3
Bokfört värde totalt mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Anskaffningsvärde	4 806,7	5 009,3	14 316,6	15 033,9
Ackumulerade avskrivningar	-1 676,6	-1 812,3	-3 586,3	-3 906,0
Årets avskrivning	-135,7	-111,6	-331,4	-284,9
Summa	2 994,4	3 085,4	10 398,9	10 843,0

Tillämpad avskrivningsmetod är linjär avskrivning. Tillämpad tid för avskrivning är 10–50 år. Mark skrivs inte av. Med pågående arbete avses investeringar som ännu inte färdigställts och därmed inte aktiverats.

Not 14: Bokfört värde totalt, maskiner, fordon, inventarier och konst

Ingående bokfört värde	216,3	227,9	530,8	530,4
Investeringar under året	78,1	84,4	120,2	151,1
Årets avskrivningar	-65,8	-68,4	-117,8	-106,6
Försäljningar/utrangeringar	-1,3	-0,4	-3,5	-3,1
Överföringar från/till annat tillgångsslag	0,8	0,0	0,8	-0,1
Övriga förändringar	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Utgående bokfört värde	228,0	243,4	530,4	571,6
Bokfört värde totalt, maskiner, fordon, inventarier och konst				
Anskaffningsvärde	1 029,3	1 113,0	1 556,8	1 683,2
Ackumulerade avskrivningar	-735,6	-801,2	-928,9	-1 026,2
Årets avskrivningar	-65,7	-68,4	-97,5	-85,4
Summa	228,0	243,4	530,4	571,6

Tillämpad avskrivningsmetod är linjär avskrivning. Tillämpad tid för avskrivning är 3–20 år. Konst skrivs inte av.

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2008	2009	2008	2009
Not 15: Finansiella anläggningstillgångar				
Värdepapper, andelar och bostadsrätter				
Aktier	5,2	5,2	0,9	0,9
Andelar och grundfondskapital	3,5	3,5	11,6	11,9
Bostadsrätter	15,1	15,0	15,1	15,0
Summa	23,8	23,7	27,6	27,8
Utlämnade anslagstäckta lån				
Ingående fordran	910,8	912,9	21,6	23,7
Ny utlåning under året	12,0	0,4	12,0	0,4
Inlösen av lån	-8,6	3,4	-8,6	3,5
Amorteringar	-1,3	-286,7	-1,3	-1,4
Summa	912,9	630,0	23,7	26,2
varav				
Kommunala bolag	889,2	603,8		
Landsting	0,3	0,3	0,3	0,3
Föreningar och stiftelser	10,3	13,8	10,3	13,8
Företag	13,1	12,1	13,1	12,1
Privatpersoner	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	912,9	630,0	23,7	26,2
Övriga långfristiga fordringar				
Ingående fordran	7,0	6,0	56,3	85,6
Namn rättigheten Behrn arena	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Övriga	0,0	0,0	30,3	-12,1
Summa	6,0	5,0	85,6	72,5
Summa finansiella anläggningstillgångar	942,7	658,7	136,9	126,5

Örebro kommuns borgensåtagande för Kommuninvests skulder uppgår till 2 242,0 mnkr per 2008-12-31. Detta borgensåtagande kan inte preciseras med belopp i Örebro kommuns årsredovisning, eftersom Kommuninvest offentliggör dessa uppgifter först vid årsstämman i månadsskiftet mars/april. Örebro kommuns borgensåtagande i bokslut 2008 var totalt 7 433,5 mnkr (dvs. 5 191,5 plus 2 242,0) och 7 647,4 mnkr 2009.

Not 16: Förråd m.m.

Förråd	5,3	5,0	9,7	9,0
Exploateringsfastigheter	-22,0	-26,7	-22,0	-26,7
Tomträttsfastigheter småhus	75,5	45,1	75,5	45,1
Summa	58,8	23,4	63,2	27,4

Not 17: Kortfristiga fordringar

Statsbidragsfordringar				
Flyktingar	5,2	24,7		
Fordran avseende särskild momskompensation	55,7	52,4		
Summa	60,9	77,1		
Övriga omsättningstillgångar				
Interimsfordringar	187,5	190,8		
Upplupna ränteintäkter	63,9	40,5		
Upplupna skatteintäkter, inbetald preliminär skatt	111,5	52,7		
Nästkommande års amorteringar	2,3	287,7		
Övriga fordringar	2,7	36,0		
Summa	367,9	607,7		
Kortfristig fordran inom koncernkontot				
Örebro Rådhus AB	125,5	219,3		
Stadsnät i Örebro AB	2,3	0,0		
Kilsbergen Örebro AB	5,0	0,6		
Summa	132,8	219,9		
Summa kundfordringar	112,9	97,9		
Summa kortfristiga fordringar	674,5	1 002,6	530,5	472,6

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2008	2009	2008	2009
Not 18: Kortfristiga placeringar, marknadsvärde 2009 inom parentes				
Placerade medel kommunen	118,3	270,5	118,3	270,5
Pensionsförvaltning, SSV och certifikat (40,0)	0,0	40,0	0,0	40,0
Pensionsförvaltning, obligationer (754,0)	713,9	745,8	713,9	745,8
Pensionsförvaltning, aktier (263,5)	140,8	263,5	140,8	263,5
Placerade medel Nerikes brandkår	0,0	0,0	1,8	3,3
Summa	973,0	1 319,8	974,8	1 323,1
Orealiserade kursförluster redovisas inom varje tillgångsslag. Uppgår totalt till:	-98,0	-34,1	-98,0	-34,1
Not 19: Kassa och bank				
Bank- och plusgiro	295,7	425,9	325,4	449,1
Bank- och plusgiro, pensionsförvaltning	6,9	13,0	6,9	13,0
Summa	302,6	438,9	332,3	462,1
Not 20: Eget kapital				
Eget kapital, ingående balans	4 101,5	4 198,5	4 597,5	4 739,0
Direktbokning mot eget kapital	0,0	0,0	0,9	
Årets resultat	97,0	396,0	140,6	409,7
varav konjunktur- och strukturbuffert	200,0	200,0		
varav investering VA-kväverening avloppsverket	25,0	24,2		
Eget kapital, utgående balans	4 198,5	4 594,5	4 739,0	5 148,7

Not 21: Avsättning till pensioner

Örebro kommun tillämpar den blandade modellen för redovisning av pensionsåtaganden fr.o.m. år 1998 enligt KPA:s beräkningar med RIPS07 som grund. Avsättning till pensioner redovisar avtalspensioner som intjänats fr.o.m. 1998-01-01 samt samtliga garanti- och visstidspensioner. Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Denna del av pensionsåtagandet har ökat med 86,5 mnkr mellan åren 2008 och 2009. Örebro kommun har beslutat att betala ut maximalt belopp av den avgiftbestämda ålderspensionen. För 2009 sker det i mars 2010 och beräknas till 134,1 mnkr och är bokförd som en kortfristig skuld. Beräkningarna baseras på uppgifter per 2009-12-18. Aktualiseringsgraden är 89 % (88,2 %).

Avtalspensioner	127,5	146,3		
KPA-plan	14,6	18,1		
Garanti- och visstidspensioner	21,0	23,5		
Löneskatt	39,6	45,6		
Summa	202,7	233,5	227,5	257,6
Ingående avsättning	127,8	148,5		
Reglering Lekebergs kommun	-0,1	0,0		
Pensionsutbetalningar	-8,6	-12,8		
Nyintjänad pension	9,0	15,2		
Ränte- och beloppsuppräkringar	6,3	11,3		
Löneskatt	39,6	45,6		
Arbetsstagare som pensionerats	11,1	7,8		
KPA-plan	14,6	18,1		
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0,3	1,9		
Övrigt	2,7	-2,1		
Utgående avsättning	202,7	233,5		

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2008	2009	2008	2009
Avtalspensioner som intjänats före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse				
Avtalspensioner	2 446,5	2 516,1		
Löneskatt	593,5	610,4		
Summa	3 040,0	3 126,5		
Ingående avsättning				
Reglering Lekebergs kommun	-11,1	-10,4		
Pensionsutbetalningar	-87,0	-95,0		
Ränte- och beloppsuppräknings	111,7	167,5		
Löneskatt	593,5	610,4		
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0		
Övrigt	8,6	-3,6		
Utgående avsättning	3 040,0	3 126,5		
Not 22: Avsättning för återställande av deponi				
Ingående bokfört värde	71,6	74,4		
Årets avsättning	2,8	2,5		
Uttag		-1,5		
Utgående bokfört värde	74,4	75,4		

För återställandet av deponier rekommenderas att en avsättning görs motsvarande uppskattade kostnader för återställandet. Atleverket fick sin ansökantill miljöödomstolen om att få fortsätta att deponera till år 2025 på nuvarande deponi beviljad 2007-12-06. Enligt den senaste fonderingskalkylen uppgår kostnaderna för sluttäckning till 85,9 mnkr vid en diskonteringsränta på 3 %. Det innebär att det återstår 10,5 mnkr att fondera t.o.m. 2025. Arbetet med sluttäckningen pågår mellan 2008 och 2025.

Not 23: Avsättning för Citybanan

Ingående bokfört värde	40,0	97,5		
Årets avsättning	52,7	0,0		
Årets avsättning, indexuppräknings	4,8	1,3		
Utgående bokfört värde	97,5	98,8		

För medfinansiering av Citybanan avsattes den andel som Örebro kommun har i Länsstrafiken i Örebro AB (21,25 %) 2007. Länsstrafiken i Örebro AB:s andel i medfinansieringen är 185,4 mnkr under tidsperioden 2013–2017. Förhandlingar har sedan 2007 pågått mellan länets kommuner om fördelningen av primärkommunernas del av medfinansieringen, 92,7 mnkr. Under förhandlingarna har det framkommit att länets övriga primärkommuner inte har för avsikt att medverka i medfinansieringen av Citybanan. Med kommunfullmäktiges beslut om avsiktsförklaring §59 år 2007, kompletterades i samband med årsredovisningen 2008 tidigare beslut om avsättning med resterade avsättning för primärkommunernas del av medfinansieringen av Citybanan med 52,7 mnkr samt uppräknings enligt fastställt index med 4,8 mnkr. Årets uppräknings i bokslut är 1,3 mnkr.

Not 24: Långfristiga lån

Låneskuld				
Ingående låneskuld	128,2	69,2		
Nyupplåning under året	0,0	0,0		
Nyupplåning under året, leasing	5,1	4,1		
Inlösen av lån under året	0,0	0,0		
Amorteringar nästkommande år	-60,0	-60,0		
Amorteringar nästkommande år på leasingskuld	-4,1	-4,1		
Summa långfristiga skulder	69,2	9,2	5 813,1	5 886,2
Kommunens framtida åtaganden för finansiell leasing, mnkr				
inom ett år	4,1	4,1		
1-5 år	5,2	5,2		
senare än 5 år	0,0	0,0		
Kreditgivare				
Långfristig leasingskuld	5,2	5,2		
Kommuninvest	60,0	0,0		
Landsting	4,0	4,0		
Summa	69,2	9,2		

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2008	2009	2008	2009
Låneskuldens struktur				
Andel lån med rörlig ränta	7,5 %	56,5 %		
Låneskuldens struktur – förfalldatum				
Andel lån på 1–3 år	94,2 %	94,2 %		
Andel lån på 4–6 år	0,0 %	0,0 %		
Andel lån på 7 år eller längre	5,8 %	5,8 %		
Summa	100,0 %	100,0 %		
Övriga uppgifter kring låneskulden				
Genomsnittsränta	4,8 %	4,8 %		
Lån i utländsk valuta, mnkr	0,0	0,0		
Not 25: Övriga långfristiga skulder				
Periodiserade anslutningsavgifter	89,1	96,3	89,1	96,3
ÖSK (Örebro Sportklubb)	4,0	3,5	4,0	3,5
Övriga långfristiga skulder	2,0	1,6	4,0	3,6
Summa	95,1	101,4	97,1	103,4

Anslutningsavgiften ska främst täcka investeringskostnaden för VA-ledningen. I samband med en anslutning finns vissa mindre driftskostnader, som administrationskostnader, men dessa har bedömts vara av mindre omfattning, varför hela anslutningsavgiften periodiseras.

Summa långfristiga skulder	164,3	110,6	5 910,2	5 989,6
Not 26: Kortfristig skuld inom koncernkontot				
Örebrobostäder AB	97,4	50,6		
Örebroporten Fastigheter AB	131,7	122,4		
Örebro Fritidscenter AB	8,2	2,9		
Stadsnät AB	0,0	3,3		
Länsmusiken Örebro AB	4,2	4,7		
Övriga	0,1	0,2		
Summa	241,6	184,1	0,0	0,0
Not 27: Övriga kortfristiga lån				
Nästkommande års amorteringar	60,0	60,0	60,1	60,2
Nästkommande års amorteringar på leasingkulld	4,1	4,1	4,1	4,1
Summa	64,1	64,1	64,2	64,3

Not 28: Interimsskulder

Den del av de nyintjänade pensionsförmånerna för år 2009 som Örebro kommun har beslutat att betala ut som avgiftsbestämd ålderspension i mars 2010 beräknas till 134,9 mnkr och är bokförd som en kortfristig skuld.

Semesterlöneskuld	294,5	293,7		
Nyintjänade pensionsförmåner, avgiftsbestämd ålderspension	124,3	134,9		
Upplupna löner	2,4	8,8		
Upplupna sociala avgifter	162,5	166,0		
Upplupna räntekostnader	1,6	1,1		
Förutbetalda hyresintäkter	17,5	16,1		
Övriga interimsskulder	139,5	416,8		
Summa	742,3	1 037,4	973,8	1 285,3

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2008	2009	2008	2009
Not 29: Övriga kortfristiga skulder				
Momsskuld	0,0	13,4		
Avfallsskatt	2,8	3,5		
Personalens källskatt	64,4	62,4		
Fastighetskatt	1,7	1,6		
Avräkning gemensamma hushållskassor för boende i gruppboestad	0,0	0,2		
Övriga kortfristiga skulder	32,6	39,7		
Summa	101,5	120,8	85,8	127,2
Not 30: Borgensåtaganden				
Majoritetsägda bolag	5 126,8	5 342,1		
- varav Örebrobostäder AB	3 193,4	3 116,9		
- varav Örebro Rådhus AB	385,0	335,0		
- varav Örebroporten Fastigheter AB	1 261,8	1 601,1		
- varav Stadsnät i Örebro AB	170,0	170,0		
- varav Örebro Fritidscenter AB	108,3	108,3		
- varav Kilsbergen i Örebro AB	8,3	10,8		
Delägda bolag och stiftelser	4,0	4,0	4,0	4,0
Förlustansvar, egna hem	3,8	3,2	3,8	3,2
Övriga bostadslån	37,7	37,4	37,7	37,4
Föreningar och andra organisationer	19,2	18,7	19,2	18,7
Summa	5 191,5	5 405,4	64,7	63,3
<p>Medlemmarna i Kommuninvest i Sverige AB har ett ansvar gentemot Kommuninvests motparter för samtliga bolagets åtaganden. Detta borgensåtagande är begränsat till den enskilde medlemmens andel av Kommuninvests samtliga åtaganden. Detta belopp bestäms utifrån medlems insatskapital i förhållande till det totala andelskapitalet. Örebro kommuns borgensåtagande för Kommuninvests skulder uppgår till 2 242,0 mnkr per 2008-12-31. Detta borgensåtagande kan inte preciseras med belopp i Örebro kommuns årsredovisning, eftersom Kommuninvest offentliggör dessa uppgifter först vid årsstämman i månadskiftet mars/april. Örebro kommuns borgensåtagande i bokslut 2008 var totalt 7 433,5 mnkr (dvs. 5 191,5 plus 2 242,0), och 7 647,4 mnkr 2009.</p>				
Not 31: Övriga ansvarsförbindelser				
<p>Örebro kommun förvaltar egna medel åt privatpersoner motsvarande 0,2 mnkr. Kommunen förvaltar hushållskassor för boende i gruppboestad, finns inom övriga kortfristiga skulder.</p>				
Ställda säkerheter				
Fastighetsinteckningar	0,0	0,0	1 325,7	692,5
Företagsinteckningar	0,0	0,0	3,3	3,3
Övrigt	0,0	0,0	0,3	0,3
Summa övriga tilläggsupplysningar	0,0	0,0	1 329,3	696,1
Villkorat kapitaltillskott, mnkr				
Örebro Rådhus AB	4,3	4,3		
ÖSK (Örebro Sportklubb)	4,2	4,2		
Kommunens framtida åtaganden för operationell leasing				
Maskiner, fordon och inventarier, mnkr	2008	2009		
Redovisade kostnader innevarande år	23,9	19,1		
Beräknade kostnader kommande 12 mån.	15,9	9,2		
Beräknade kostnader kommande 13–60 mån.	11,4	6,2		
Beräknade kostnader kommande 61– mån.	2,3	0,0		

Verksamheten i Örebro kommuns företag

Örebro kommun har valt att bedriva en del av sin verksamhet i företagsform och har därför ägarintressen i ett antal olika aktieföretag, ekonomiska föreningar och stiftelser.

Företagsstruktur

Örebro kommun har en koncern för de majoritetsägda aktieföretagen med det helägda Örebro Rådhus AB som moderbolag. Kommunfullmäktige har fastställt särskilda ägardirektiv för dessa bolag. I koncernen ingår de sex rörelse-drivande bolagen:

- Örebrobostäder AB
- Örebroporten Fastigheter AB
- Örebro Fritidscenter AB
- Stadsnät i Örebro AB
- Kilsbergen i Örebro AB
- Länsmusiken i Örebro AB.

Kommunen har ekonomiska intressen i delägda företag som svarar för regional samverkan inom en viss verksamhet. Dessa företag är Länstrafiken Örebro AB, Länsteatern i Örebro AB, kommunalförbundet Nerikes Brandkår och Regionförbundet Örebro. Kommunen har även ekonomiska intressen i företag som bedriver en verksamhet som är av särskild betydelse för kommunen, till exempel Kommuninvest ekonomisk förening och Örebrokompaniet AB.

Örebro Rådhuskoncernen

Örebro Rådhus AB

Kommunens ägardirektiv anger att Örebro Rådhus AB ska utöva och samordna kommunens ägarroll för de majoritetsägda bolagen så att resurserna inom bolagskoncernen utnyttjas på ett optimalt sätt. Vi bedömer att årets resultat och verksamhet för Örebro Rådhus AB uppfyller de ändamål som anges i kommunens ägardirektiv och det ekonomiska mål som anges i kommunens budget.

Örebro Rådhus AB redovisar ett överskott på 5 mnkr år 2009 före

bokslutsdispositioner. I samband med bokslutet får moderbolaget avkastning på totalt 47 mnkr från Örebrobostäder, Örebroporten och Stadsnät. Samtidigt lämnar moderbolaget koncernbidrag till Länsmusiken på 2 mnkr och till Kilsbergen på 1 mnkr i syfte att återställa den finansiella ställningen i dessa två dotterbolag.

Efter dessa bokslutsdispositioner redovisar Örebro Rådhus AB en vinst före skatt på 34 mnkr, en inkomstskatt på 15 mnkr och ett resultat efter skatt på 19 mnkr. Denna vinstnivå ger utrymme för en avkastning i form av ränta till kommunen på 24 mnkr år 2009. Detta är 14 mnkr högre än budgeterat.

Räntan är inte skattemässigt avdragsgill för Örebro Rådhus AB på grund av ny lagstiftning för koncerninterna lån som gäller från och med år 2009.

I samband med bokslutet ger moderbolaget villkorade aktieägartillskott på totalt 26 mnkr till Örebrobostäder och Stadsnät. Dessa aktieägartillskott påverkar inte årets resultat för moderbolaget, utan redovisas som en ökning av bokförda värden på dotterbolagens aktier. Aktieägartillskotten finansieras i huvudsak med moderbolagets vinstmedel.

Resultatet för hela Örebro Rådhuskoncernen är en vinst på 31 mnkr efter skatt (38 mnkr år 2008).

Örebrobostäder AB

Kommunens ägardirektiv anger att Örebrobostäder ska stödja kommunens bostadspolitiska intentioner, främja tillgången på goda bostäder, verka för reellt hyresgästinflytande samt verka för god miljö och god ekonomisk hushållning.

Örebrobostäder förvaltade vid årsskiftet 484 fastigheter med 23 148 lägenheter. Antalet outhyrda lägenheter var vid årsskiftet 77 eller 0,4 procent. Årets investeringar uppgick till 188 mnkr, varav 170 mnkr avsåg ny- och ombyggnadsåtgärder. Under året har inga fastigheter sålts.

Bolagets fastigheter har ett bokfört värde på 5 941 mnkr i bokslut 2009. Marknadsvärdet på fastigheterna har internt beräknats till 12 785 mnkr. Utifrån denna värdering har nedskrivning gjorts med 5 mnkr och reversering av tidigare nedskrivning gjorts med 16 mnkr. Bolaget har under året genomfört fastighetsunderhåll för 310 mnkr.

Örebrobostäder har under 2009 fortsatt att arbeta aktivt för att minska koldioxidutsläppen inom bolagets verksamhet, i första hand genom att sänka den totala förbrukningen av el och fjärrvärme. Koloxidutsläppen har minskat med 8 procent jämfört med basåret 2005.

Vi bedömer att årets ekonomiska resultat och verksamhet för Örebrobostäder överensstämmer med kommunens mål för bolagets verksamhet.

Örebroporten Fastigheter AB

Kommunens ägardirektiv anger att Örebroporten ska förvärva, utveckla, överlåta eller upplåta fastigheter för att komplettera marknadens utbud av lokaler för näringsverksamhet. Bolaget ska även förvärva, utveckla och upplåta fastigheter för kommunens egen verksamhet. Vidare ska bolaget verka för god miljö och god ekonomisk hushållning. Örebroportens verksamhet ska bedrivas så att försäljning av fastigheter underlättas.

Örebroporten förvaltade vid årsskiftet 31 fastigheter med en uthyrningsbar area på 281 200 m². Den vakanta uthyrbara arean uppgick till 2,6 procent.

Årets investeringar uppgick till 389 mnkr, varav 357 mnkr avsåg nybyggnad och förvärv av fastigheter. Örebroporten har under året förvärvat Rudbecksskolan från Örebro kommun samt färdigställt bussdepån i Bettorp och bandyhallen vid Behrn arena. Bolaget har sålt sex fastigheter för totalt 40 mnkr med en realisationsvinst på totalt 18 mnkr.

Örebroportens fastigheter har ett bokfört värde på 1 582 mnkr i bokslut 2009. Marknadsvärdet på fastigheterna

har bedömts till 1 953 mnkr utifrån en extern värdering som i huvudsak gjordes i slutet av 2008. Bolaget har under året genomfört fastighetsunderhåll för 59 mnkr.

Örebroporten har under år 2009 fortsatt att arbeta aktivt för att minska koldioxidutsläppen inom bolagets verksamhet i första hand genom justering av värme- och ventilationssystemen i fastigheterna.

Vi bedömer att årets ekonomiska resultat och verksamhet för Örebroporten överensstämmer med kommunens mål för bolagets verksamhet.

Örebro Fritidscenter AB

Kommunens ägardirektiv anger att Örebro Fritidscenter ska driva och utveckla fritids- och turistanläggningar med hög attraktionskraft för såväl örebroare som turister. Bolaget ska verka för god miljö och god ekonomisk hushållning.

Örebro Fritidscenter äger och förvaltar Gustavsviksanläggningen med bl.a. upplevelsebad, motionsbad, campingplats och stugby. Badanläggningen hade 370 800 besök år 2009 (350 400 besök år 2008). Antal gästnätter vid campingplats och stugby var 114 300 år 2009 (101 300 år 2008).

Bolaget har gjort investeringar på 12 mnkr under år 2009. Huvuddelen av investeringarna avser campingplats och stugby.

Vi bedömer att årets resultat och verksamhet för Örebro Fritidscenter överensstämmer med kommunens mål för bolagets verksamhet.

Stadsnät i Örebro AB

Kommunens ägardirektiv anger att Stadsnät ska bygga, äga och förvalta ett operatörsberoende bredbandsnät inom Örebro kommun för såväl kommunens förvaltningar som för företag och hushåll. Bolaget ska verka för god miljö och god ekonomisk hushållning. Verksamheten ska bedrivas så att försäljning av hela eller delar av bolaget underlättas.

Stadsnät äger och förvaltar vid årsskiftet ett bredbandsnät på totalt 495 km med 389 kommunala anslutningar. Utbyggnaden under året har inriktats på att ansluta ett antal av Örebrobostädernas fastigheter väster om järnvägen, att skaffa nya svartfiberkunder samt att ansluta villor och flerbostadshus i nya exploateringsområden. Totalt redovisar Stadsnät investeringar på 15 mnkr under år 2009.

Stadsnät har samarbets- och nyttjanderättsavtal med stadsnätsbolagen i Kumla och Lindsberg. Sedan oktober 2007 har Stadsnät ett avtal med OpenNet som kommunikationsoperatör.

Vi bedömer att årets resultat och verksamhet för Stadsnät i Örebro AB överensstämmer med kommunens mål för bolagets verksamhet.

Kilsbergen i Örebro AB

Kommunens ägardirektiv anger att Kilsbergen i Örebro AB ska driva och utveckla konferens- och turistanläggningar i Kilsbergen för såväl örebroare som turister. Bolaget ska samverka med

övrig fritids- och turistverksamhet i Örebro kommun genom information och marknadsföring. Vidare ska bolaget verka för god miljö och god ekonomisk hushållning. Verksamheten ska bedrivas så att försäljning av bolaget underlättas.

Rörelseintäkterna (exklusive camping) för Kilsbergen i Örebro AB år 2009 är 4 procent lägre än föregående år. Bolaget har inte gjort några större investeringar under året.

Vi bedömer att årets resultat och verksamhet för Kilsbergen i Örebro AB överensstämmer med kommunens mål för bolagets verksamhet.

Länsmusiken i Örebro AB

Länsmusiken i Örebro AB har till uppgift att erbjuda invånare i Örebro kommun och i Örebro län professionell konsertverksamhet av hög konstnärlig kvalitet samt vara en resurs för övrig musikverksamhet inom kommunen och länet.

Under år 2009 arrangerades 196 musikevenemang med en samlad publik på 78 437 personer. Av publiken var

en tredjedel, eller 26 940, barn och ungdomar.

Kommunägda regionala företag

Länstrafiken Örebro AB

Länstrafiken Örebro AB har till ändamål att skapa attraktiv kollektivtrafik så att människorna i länet får en enklare och bättre vardag. Trafiken ska utmärkas av att den är enkel, trygg och miljövänlig.

Bolaget utgör en koncern med fyra helägda dotterbolag, nämligen Scantec AB, Örebro Läns Flygplats AB, Transam AB och Länstrafiken i T-län Förvaltnings AB.

Under år 2009 gjordes totalt 11,6 miljoner resor med bussarna i länet. Detta är en minskning med 4,4 procent jämfört med år 2008. Antal tågresor inom länet med länstrafikens färdbevis har ökat med 7 procent. Antal resande i stadstrafiken i Örebro har minskat med 2,4 procent. Vidare har antalet sjuk- och färdtjänstresor ökat med 1,5 procent.

Årets investeringar uppgår till 9 mnkr. Av dessa avser 3 mnkr fastigheter

medan 5 mnkr avser fordon och inventarier.

Utifrån Länstrafikens miljöpolicy har ett flertal aktiviteter genomförts under året för att minska verksamhetens miljöpåverkan. Den största enskilda åtgärden var övergång från dieseldrivna till biogasdrivna fordon för stadstrafiken i Örebro.

Länsteatern i Örebro AB

Länsteatern i Örebro AB har till uppgift att erbjuda invånare i Örebro kommun och i Örebro län professionell teater av hög konstnärlig kvalitet, samt att vara en resurs inom kommunen och länet för såväl professionella teateraktörer och amatörteater som för skolorna.

Under år 2009 gav Länsteatern 246 teaterföreställningar med en samlad publik på 20 139 personer. Av publiken var drygt hälften, eller 10 838, barn och ungdomar.

Nerikes Brandkår

Nerikes Brandkår är ett kommunalförbund som har till uppgift att svara för räddningstjänsten för de sex kommunerna Askersund, Hallsberg, Kumla, Lekeberg, Laxå och Örebro. Från och med 2010 kommer kommunalförbundet även att omfatta Lindesbergs och Nora kommuner.

Antalet utryckningar inom Nerikes Brandkår var 2 049 under år 2009. Detta är en minskning med 108 utryckningar, eller med 5 procent jämfört med föregående år.

Nerikes Brandkår har år 2009 gjort investeringar på totalt 9 mnkr. Av dessa investeringar avser 7 mnkr fordon samt 2 mnkr maskiner och inventarier.

Regionförbundet Örebro

Regionförbundet är ett samverkansorgan för kommunerna i länet och landstinget. Förbundet har till uppgift att gemensamt öka förutsättningarna för hållbar tillväxt i regionen och att bidra till en så god livskvalitet som möjligt i hela länet.

Kreditgarantiföreningen Örebro Region

Kreditgarantiföreningen Örebro Region är en ekonomisk förening med uppgift att tillhandahålla kreditgarantier för små och medelstora företag i Örebroregionen vid nystart eller vid utveckling av företagets verksamhet.

Övriga delägda företag

Kommuninvest

Kommuninvest ekonomisk förening ägs av 248 kommuner och landsting. Föreningen har till uppgift att organisera ett finansiellt samarbete mellan medlemmarna. Den operativa verksamheten sköts av det helägda kreditmarknadsbolaget Kommuninvest i Sverige AB. Detta bolag ska genom utlåning och rådgivning uppnå långfristigt goda villkor för medlemmarnas lånefinansiering av investeringar.

Stiftelsen Activa

Stiftelsen Activa har till uppgift att stödja arbetslösa funktionshindrade personer i Örebro län genom att förbereda dem för varaktigt arbete, sysselsättning eller vidare studier.

Örebrokompaniet AB

Örebrokompaniet AB har till uppgift att bedriva marknadsföring av Örebro kommun och Örebroregionen samt svara för turistbyrå och biljettbutik. Mål och inriktning på marknadsföringen ska ske i samverkan med näringsliv och kommun. Därför är ägandet av Örebrokompaniet uppdelat mellan Örebro Promotion med 51 procent av aktierna och Örebro kommun med 49 procent av aktierna.

Örebro Läns Trädgårds AB

Örebro Läns Trädgårds AB har enligt kommunens ägardirektiv till uppgift att förvärva, äga och underhålla konstverk i Stadsparken, Skytteparken och Stora Holmen i Örebro.

Kommunens företag i siffror (mnr)

Företag	Ägarandel %	Rörelseintäkter	Resultat före bokslutsdisp.	Årets resultat	Balansomslutning	Eget kapital	Soliditet %
Örebro Rådhuskoncernen							
Örebro Rådhus AB	100	18,4	-18,6	19,3	2 004,9	514,2	25,6
Kilsbergen i Örebro AB	100	12,8	-1,0	-0,2	17,8	4,8	27,0
Länsmusiken i Örebro AB	91	45,1	-2,0	-0,1	11,7	3,1	26,5
Stadsnät i Örebro AB	100	29,1	3,0	2,2	196,3	11,9	6,1
Örebrobostäder AB	100	1 343,9	42,2	31,7	6 186,2	1 452,1	23,5
Örebroporten Fastigheter AB	100	199,6	29,9	6,5	2 003,5	191,4	9,6
Fastighets AB Klädeshandlaren	100	5,0	2,1	0,7	47,4	4,4	9,3
Örebroläktaren AB	45	2,3		0,2	3,2	0,3	9,4
Eyrafältets Utvecklings AB	24	0,0		0,0	1,0	0,5	50,0
Örebro Fritidscenter AB	100	48,5	0,4	0,0	136,2	16,1	11,8
Central Sweden-Bryssel AB	100	Vilande			0,3	0,3	
Örebro Jubileumsbolag AB	100	Vilande			0,1	0,1	
Regionala företag							
Länsteatern i Örebro AB	9,0	32,2	-4,5	0,0	11,3	5,3	46,9
Länstrafiken Örebro AB	21,3	693,7		9,4	225,9	61,8	27,4
Nerikes Brandkår (kommunalförbund)	60,5	116,1		5,5	63,0	9,7	15,4
Regionförbundet Örebro	15,8	133,1		1,7	78,6	9,4	11,9
Kreditgarantiföreningen Örebro	23,9	0,2		0,0		0,9	
Övriga företag							
Kommuninvest	1,4		193,7	66,5	183 000,0	586,0	0,3
Stiftelsen Activa	50,0	22,0		0,4	13,0	1,3	10,0
Örebrokompaniet AB	49,0	17,1		0,0	7,8	0,1	1,6
Örebro läns Trädgårds AB	74,3	0,1		0,1	1,6	1,5	91,8

Revisionsberättelse för år 2009

Stadsrevisionen har under år 2009 granskat den verksamhet som bedrivits av kommunstyrelsen och nämnderna och genom de utsedda lekmannarevisorerna verksamheterna i Örebro Rådhus AB, ÖrebroBostäder AB, Örebroporten Fastigheter AB, Fastighets AB Klädeshandlaren, Örebro Fritidscenter AB, Stadsnät i Örebro AB, Kilsbergen i Örebro AB, Länsmusiken i Örebro AB, Örebro Läns Trädgårds AB och Läns-teatern i Örebro AB.

Vi har också, genom revisorerna i Örebro läns landsting, granskat verksamheten i den gemensamma företags-hälsovårdsnämnden.

Kommunstyrelsen och nämnderna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och för återredovisningen till fullmäktige av hur de fullgjort uppdraget.

Stadsrevisionens ansvar är att granska verksamhet, redovisning, intern kontroll och att pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har såvitt avser kommunen utförts enligt kommunallag, enligt av kommunfullmäktige fastställt revisionsreglemente och god revisions-sed i kommunal verksamhet.

Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som krävs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Granskningsinsatserna har prioriterats utifrån en bedömning av väsentlighet och risk.

Utifrån genomförda granskningsinsatser bedömer vi sammantaget att kommunstyrelsen och nämnderna har bedrivit verksamheten på ett ändamåls-enligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Som en del i vår årliga granskning av all verksamhet och i syfte att granska nämndernas övergripande ansvarsutövande har vi under året sammanträffat

med samtliga programnämnder och samtliga driftnämnder. Vid våra sammanträffanden har synpunkter på otydlighet i organisationen med avseende på ansvar, befogenheter eller tillräcklig kommunikation ofta framförts.

Av förvaltningsberättelsen framgår sammanfattande resultat och utveckling inom de tio strategiska utvecklingsområden som fullmäktige prioriterade i "Övergripande strategier och budget för år 2009". Programnämnderna fick i uppdrag att följa upp, utvärdera och återkoppla samtliga uppföljningsuppdrag utifrån fullmäktiges prioriterade frågeställningar. Ansatsen i några av uppdragen till programnämnderna är mycket bred och djup. Den struktur som utarbetats för kommunledningskontorets värdering och återrapportering av utvecklingen inom de olika uppföljningsuppdragen har på ett påtagligt sätt förbättrat möjligheterna att utläsa resultaten i förhållande till de politiska uppdragen för programområdena. Enligt rapporteringen visar sex av de tio uppdragen en önskad utveckling. Av förvaltningsberättelsen framgår därutöver sammanfattande resultat och utveckling av verksamhetsmål av särskild betydelse för god ekonomisk hushållning och de finansiella mål som legat till grund för nämndernas verksamhet. Enligt kommunstyrelsens redovisning nås, på kommuntotal nivå, de verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning helt för fyra av de elva målen år 2009. Målen som avser att andelen elever som lämnar grundskolan med behörighet till gymnasiestudier på nationella program ska öka, att antalet hushåll med försörjningsstöd ska minska och att den genomsnittliga introduktionstiden för flyktingar inte ska vara längre än två år har inte nåtts. Även om mål nås eller inte på kommuntotal nivå finns skillnader i måluppfyllelsen mellan enskilda nämnder/enheter. Att målet är uppfyllt innebär heller inte alltid att nämnden nått ett tillfredsställande resultat. Tydligheten kan öka om den målnivå som eftersträvas framgår av

kommunens "Övergripande strategier och budget" och av årsredovisningen. Årsredovisningen har i år kompletterats med en bilaga, "Resultatbedömning för driftnämnderna", med en redovisning av ett sammanfattande resultat utifrån de för år 2009 beslutade verksamhetsstyrande faktorerna. Redovisningen ger en översiktlig bild över de olika nämndernas resultat och förbättringsområden.

Fullmäktige har beslutat om finansiella mål för årets resultat, för den långfristiga låneskulden och för nettoinvesteringsnivån för den skattefinansierade verksamheten. Årets resultat uppgår till 396 mnkr (inkl. jämförelsestörande kostnader med närmare 176 mnkr). Resultatet för kommunens ordinarie verksamhet (exkl. de jämförelsestörande posterna) uppgår till ca 220 mnkr.

Kommunen uppfyller kommunallagens krav på en ekonomi i balans. Den redovisade långfristiga låneskulden uppgår till drygt 9 mnkr.

Målen för årets resultat och nivån för den långfristiga låneskulden har nåtts under året.

För den skattefinansierade verksamheten uppgick nettoinvesteringarna till ca 253 mnkr. Bedömningen av detta måls påverkan på en god ekonomisk hushållning måste ske utifrån en längre tid än bara ett enskilt år där även de senaste årens starka driftresultat vägs in i värdering och bedömning. De högre investeringsnivåerna har kunnat finansieras genom de senaste årens goda driftresultat.

Det finansiella målet för den skattefinansierade investeringsnivån har således inte nåtts under året.

God ekonomisk hushållning innebär bl.a. att kommunen ska vårda fastigheter och andra tillgångar väl. Vid våra sammanträffanden med fastighetsnämnden och tekniska nämnden har nämndföreträdare uttryckt oro för de begränsade resurserna för fastighetsunderhåll respektive gatuunderhåll. Konsekvenserna av knappheten på resurser

har blivit att planerade underhållsåtgärder främst på fastigheterna inte kunnat genomföras. Samtidigt har kostnaderna för de felavhjälpande åtgärderna fortsatt att öka. En noggrann översyn bör göras under år 2010 för att undvika fortsatt kapitalförstöring, bedöma behovet av långsiktigt nödvändiga resurser samt för att genomföra de underhållsåtgärder som följer av kravet på god ekonomisk hushållning.

Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

Under året har vi fortsatt att översiktligt granska nämndernas arbete med att åstadkomma en tillräcklig intern kontroll. De av nämnderna genomförda internkontrollåtgärderna har, efter beslut av kommunstyrelsen, under år 2009 förbättrats bl.a. med ett ökat beaktande av det verksamhetsmässiga perspektivet. Flera av de enskilda nämnderna bör utöka internkontrollåtgärderna i den verksamhet som bedrivs. En tydlig bedömning av väsentliga risker som kan få en negativ inverkan för en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet bör göras, varvid också bisysslor som kan medföra negativa konsekvenser beaktas.

Programnämnd Samhällsbyggnad har inom sitt verksamhetsområde rätt att besluta om avskrivning av fordring-

ar. Till följd av bristfälliga rutiner har färdtjänstresor till daglig verksamhet inte fakturerats i rätt tid under stor del av år 2008 och hela året 2009. Enligt brev, som sänts till berörda resenärer, har avskrivning skett av fordringar som inte fakturerats för perioden april-december 2008. Det sammanlagda beloppet som därför inte fakturerats uppgår till drygt en halv miljon kronor. Beslut om avskrivningen har fattats av programnämndens ordförande. I programnämndens delegationsordning framgår inte att beslut om avskrivning av fordringar delegerats till ordföranden varför ärendet måste föreläggas programnämnden för ställningstagande. Nämndens ordförande har i frågan således överskridit sina befogenheter. Även om beslutet i sak inte blivit anorlunda om ärendet behandlats av programnämnden är det inte tillfredsställande att tillämpningen av rutinerna varit otillförlitlig och att beslut har fattats på ett felaktigt sätt. Till detta är vi kritiska.

Vi har under året följt upp en tidigare genomförd översiktlig granskning av rutinen för hantering av inventarieförteckningar. Vi kan konstatera att förekomsten av aktuella och fullständiga inventarieförteckningar, trots vårt påtalande i revisionsberättelsen 2008,

fortfarande varierar liksom aktualitet och fullständighet. Även till detta är vi kritiska.

Utifrån resultatet av den granskning som genomförts av lekmannevisörerna, vill vi särskilt uppmärksamma kommunfullmäktige på behovet av ett tydligt uppdrag för Länsmusiken i Örebro AB.

Ansvarsfrihet

Vi tillstyrker att kommunens årsredovisning för år 2009 godkänns.

Mot bakgrund av vår samlade bedömning och trots vår framförda kritik tillstyrker vi också att fullmäktige beviljar ledamöterna i kommunstyrelsen och nämnderna ansvarsfrihet för 2009 års verksamhet.

Undantag på grund av valbarhetshinder och jäv

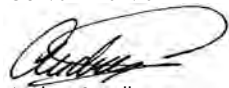
Leif Lewin är vald med undantag av kommunstyrelsen och nämnderna inom programområde Social välfärd och har inte deltagit i granskningar som berör deras verksamhet.

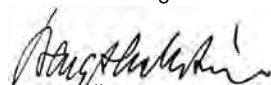
Undertecknad Göran Öhlin valdes av fullmäktige till revisor den 27 januari 2010 vilket påverkat min granskningsinsats för verksamhetsåret 2009.

Örebro 2010-04-12

Ingemar Karlsson

Gunvor Lindkvist

Anders Sandberg

Bengt Hallström

Mandoh Gaber

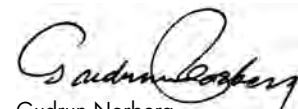

Erik Johansson

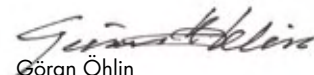

Eva Johansson

Anna-Bella Eklund

Arne Christianson

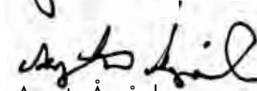

Leif Lewin

Gudrun Norberg

Göran Öhlin

Lena Tolander

Jan Rohlén

Agneta Åsgård

Bilaga 1 – Driftsredovisning per verksamhetsområde (tkr)

VERKSAMHETSBLOCK	Intäkt	Kostnad totalt	Kostnad personal	Lokaler kapitalkostnad	Lokaler övrigt	Netto-kostnader	Netto kr/invånare 2008	Netto kr/invånare 2009
Politisk verksamhet	1 822	67 835	47 722	195	19 919	66 013	492	493
Infrastruktur och skydd	154 226	416 284	158 695	65 451	192 137	262 058	1 930	1 956
Fysisk och teknisk planering	70 770	77 609	37 067	17 372	23 170	6 839	236	51
Gator, vägar och parkering	65 146	172 539	62 249	40 796	69 494	107 393	653	801
Miljö- och hälsoskydd	9 734	27 653	21 294	953	5 406	17 919	113	134
Räddningstjänst	0	62 708	0	0	62 708	62 708	463	468
Parker, näringsliv och övrigt	8 576	75 775	38 085	6 331	31 359	67 199	465	501
Fritid och kultur	46 255	336 291	115 925	85 682	134 684	290 036	2 030	2 164
Bibliotek	5 491	51 518	27 990	11 882	11 646	46 027	339	343
Kulturskola	3 850	39 228	29 603	6 192	3 433	35 378	262	264
Idrotts- och fritidsanläggningar	25 069	114 857	20 122	55 646	39 089	89 788	542	670
Övrig fritid och kultur	11 845	130 688	38 210	11 963	80 516	118 843	887	887
Pedagogisk verksamhet	584 885	3 129 905	1 875 256	411 692	842 957	2 545 020	18 719	18 992
Förskola m m; 1–5 år	110 669	754 240	536 042	75 526	142 672	643 571	4 503	4 803
F-klass, grundskola, fritidshem	72 832	1 311 702	737 004	190 773	383 925	1 238 870	9 394	9 245
Obligatorisk särskola	4 122	78 574	55 723	4 430	18 422	74 452	523	556
Gymnasieskola	337 987	790 264	433 874	122 640	233 750	452 277	3 362	3 375
Gymnasiesärskola	27 969	52 392	35 074	6 454	10 864	24 423	190	182
Vuxenutbildning	30 173	86 334	48 756	8 779	28 799	56 161	446	419
Uppdragsutbildning	1 097	1 859	1 011	364	484	762	4	6
Svenska för invandrare	36	54 539	27 772	2 726	24 041	54 503	298	407
Vård och omsorg	292 199	2 729 278	1 722 393	127 237	879 648	2 437 079	17 529	18 186
Äldre och funktionshindrade	258 287	2 111 368	1 513 030	100 850	497 489	1 853 082	13 463	13 828
- Hemtj. och hemsjukv. (SoL/HSL)	58 222	673 135	537 499	27 461	108 176	614 913	4 617	4 589
- Särskilt boende (SoL/HSL)	50 217	602 308	443 556	36 009	122 743	552 092	4 015	4 120
- Funktionshindrade (LASS/LSS)	134 003	732 887	510 221	34 001	188 665	598 884	4 190	4 469
varav psyk. (SoL/HSL)	1 006	33 127	27 781	1 364	3 982	32 121	223	240
- Färdtjänst	1 316	40 896	0	0	40 896	39 580	314	295
- Övriga insatser	14 529	62 141	21 753	3 379	37 009	47 613	327	355
Socialtjänst	33 913	617 910	209 363	26 388	382 159	583 997	4 066	4 358
- Vård, råd och behandling	26 726	412 796	170 921	22 511	219 365	386 070	2 763	2 881
- Bistånd (ej flyktingar)	7 187	205 114	38 442	3 877	162 795	197 927	1 304	1 477
Arbetsmarknad, flyktingar	148 287	187 321	104 000	10 523	72 798	39 034	332	291
Arbetsmarknadsåtgärder	51 408	116 977	89 032	8 592	19 353	65 569	575	489
Flyktingmottagning inkl. bistånd	96 879	70 344	14 968	1 931	53 445	-26 535	-243	-198
Affärsverksamhet	294 683	439 000	72 670	62 903	303 427	144 317	682	1 077
Näringsliv och bostäder	28 843	49 396	18 795	19 499	11 102	20 553	-83	153
Kommunikationer	0	124 808	379	2 816	121 613	124 808	796	931
Vatten och avlopp	141 377	144 473	35 095	28 147	81 231	3 096	85	23
Avfall	121 325	115 140	18 401	10 644	86 095	-6 185	-124	-46
Fordonsgas	3 138	5 183	0	1 797	3 386	2 045	8	15
Nämndernas kostnader	1 522 357	7 305 914	4 096 660	763 685	2 445 569	5 783 557	41 715	43 159
Gemensamt fördelat, internt m.m.	309 180	-126 655	387 738	-763 685	249 291	-435 835	-1 292	-3 252
Summa kostnader och intäkter	1 831 537	7 179 259	4 484 399	0	2 694 860	5 347 721	40 423	39 907

Bilaga 2 – Slutredovisning av större investeringsobjekt

– som färdigställts under 2009 (tkr)

OBJEKT	ÅTGÄRD	Totalt anslag	Total kostnad	Avvikelse
Skolor				
Tegnérskolan	Ombyggnad av köket	7 000	6 978	22
Hagaskolan	Tillbyggnad	2 000	1 381	619
Norrbyskolan	Byte av ventilationsanläggning	5 800	5 736	64
Förskolor				
Sörbyskolan	Tillbyggnad och anpassning till förskola	11 645	11 141	504
Prosagatan 25	Grundläggning av paviljong till förskola	2 000	1 161	839
Rinkaby daghem	Ombyggnad av tillagningskök	850	745	105
Almby södra	Anpassning till förskola	3 400	3 331	69
Näsby förskola	Nybyggnad av förskola	22 000	20 842	1 158
Gruppbestäder				
Tallkronan	Nybyggnad av gruppbestad	12 000	11 664	336
Hangaren	Nybyggnad av gruppbestad	11 000	10 703	297
Åbylundsg 1/Ånstag 27	Ombyggnad till gruppbestad – etapp 2	8 630	8 348	282
Övriga fastighetsobjekt				
Karlsunds motionscentral	Ombyggnad	1 000	787	213
Ekeby-Almby	Anläggning av fotbollsplan	2 000	2 227	-227
Wadköping	Ny läktare och scen	1 550	1 510	40
Miljö- och naturvårdsåtgärder				
Mosåsvägen gång- och cykelväg	Förbindelse Örebro–Kumla	2 000	1 999	1
Parkeringsledningssystem	Hänvisningssystem som informerar om antalet lediga platser i 6 st parkeringshus i centrala Örebro.	3 300	2 650	650
Köpmangatan	Del av ombyggnationen av torg och gator i city	6 300	6 173	127
Trafiklösning CV-området	Byggnation av rondell och del av Grenadjärgatan	5 600	5 687	-87
Fiskkanal vid kanslibron	Byggnation av fiskkanal som medverkar till ett mer livskraftigt fiskbestånd i Svartån	2 520	2 690	-170
Gör Svartån badbar	Bad vid Hästhagen	1 500	1 416	84
Övrigt				
Slussportar	Ombyggnation av slussportarna	2 305	3 154	-849
Trädplanteringar		1 000	775	225
Parkanläggningar		1 542	1 259	283
Lekplatser		2 500	2 458	42

Bilaga 3 – Indikatorer för kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag

1. Öka sysselsättningen i kommunen

■ Värdering: Mer måste ske

Indikatorer 2009	Senaste mätning	Tidigare värde	Förändring	Riktning
Öppen arbetslöshet*, procent	5,1	4,0	1,1	Ner
Öppen arbetslöshet inkl. alla i program*, procent	8,3	6,0	2,3	Ner
Antal personer i kommunala arbetsmarknadsåtgärder*	2 790	1 599	1 191	Upp
Andel personer som har gått vidare till arbete respektive studier efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd, procent	32	34	-2,0	Oförändrat
Andel elever med behörighet till högskolestudier**, procent	91	88	3	Upp

KÄLLA: *Arbetsförmedlingens officiella statistik. **Betygsstatistik från gymnasienämnden.

2. Förbättra klimatet för företagande och näringsliv

■ Värdering: Fortsätt så

Indikatorer 2009	Senaste mätning	Tidigare värde	Förändring	Riktning
Örebro's plats i näringslivsranking av 290 kommuner*	158	161	-3	Upp
SBA-undersökning (näringsliv) Nöjd Kund-Index (NKI)	64	63	1	Upp
- miljötillsyn	62	62	0	Oförändrat
- bygglov	53	60	-7	Ner
- markkupplåtelse	59	60	-1	Ner
- serveringstillstånd	72	57	15	Upp
- brandtillsyn	83	76	7	Upp
Informationsgivning (max 72 p)	64			
Tillgänglighet (max 10 p)***				
- via telefon	8			
- via e-post	8			

KÄLLA: *Svenskt Näringslivs kommunranking. **Stockholm Business Alliance (SBA-undersökning). ***SKL:s jämförelseprojekt "Väl mätt".

3. Förbättra miljön i Örebro city och öka cityhandelns attraktionskraft

■ Värdering: Mer måste ske

SCB:s medborgarundersöknings NRI, enligt skala 1–10, där 10 är bäst	Senaste mätning	Tidigare värde	Förändring	Riktning
- möjligheten att förflytta dig inom centrum (gång- och cykel)	7,0	6,9	0,1	Upp
- hur säkert det känns att vistas där	6,1	6,1	0,0	Oförändrat
- hur attraktivt det är	6,8	6,7	0,1	Upp
Handelsindex totalt	115	119	-4	Ner
Dagligvaror	94	97	-3	Ner
Sällanköpsvaror	133	137	-4	Ner
Handelsområden (handelsomsättning totalt i miljarder kronor)				
City	1,89		-4 %	Ner
Boglundsängen	0,73		19 %	Upp
Aspholmen	0,65		8 %	Upp
Marieberg	2,68		0 %	Upp

KÄLLA: Uppgifterna är inhämtade av HUI, Handelns utredningsinstitut.

4. Öka möjligheten för fler elever att lämna skolan med godkända betyg

■ Värdering: Mer måste ske

Betygsstatistik: Andelen elever som lämnar grundskolan med godkända betyg i alla ämnen	Antal elever feb-09	Senaste mätning Vt 2009	Tidigare värde Vt 2008	Förändring	Riktning	Behörighet 2009	Behörighet 2008
Alla skolor inklusive friskolor	1 662	72,4	74,9	-2,5	Ner	81,8	84,4
- flickor	766	74,8	-	-	-		
- pojkar	896	70,3	-	-	-		
Kommunala skolor totalt	1 397	69,7	72,2	-2,5		79	82,4
- flickor	622	71,9	72,3	-0,4	Ner		
- pojkar	775	68	72,2	-4,2	Ner		
Skolnämnd nordost							
Engelbrektskolan	159	67,3	72,2	-4,9	Ner	83,6	84,3
Olaus Petriskolan	58	74,1	80,7	-6,6	Ner	79,3	89,8
Glanshammars skola	38	71,1	73,3	-2,2	Ner	81,6	84,4
Skolnämnd nordväst							
Lillåns skola 7-9	157	78,3	80,6	-2,3	Ner	88,5	89,6
Mellringeskolan	153	62,7	65,7	-3	Ner	71,2	75,7
Vivallaskolan	111	40,5	50,5	-10	Ner	50,5	66,4
Skolnämnd sydost							
Adolfsbergsskolan	126	91,3	86,2	5,1	Upp	92,9	94,6
Almbyskolan	83	79,5	70,9	8,6	Upp	90,4	88,6
Brickebackens skola	49	34,6	38,9	-4,3	Ner	48,1	51,9
Navets skola	82	80,5	77,4	7,5	Upp	90,2	90,3
Skolnämnd sydväst							
Gumaeliuskolan	135	79,6	79,5	0,1	Oförändrat	87,6	84,6
Mikaelskolan	126	67,7	46,7	21	Upp	79,5	61,7
Östernärke områdesnämnd							
Odenskolan	88	79,8	79,8	0	Oförändrat	85,4	88,6

KÄLLA: Örebro kommuns interna betygsstatistik.

5. Öka förståelsen för behovet av en gemensam värdegrund, syftande till ökad tolerans, ökad förståelse för mångfald och ökad trygghet

■ Värdering: Fortsätt så

Örebro kommun	Senaste mätning	Tidigare värde	Förändring	Riktning	
Segregationsindex (boende)*	40,6	39,9	0,7	Ner	
Ohälsotal – antal dagar/månad med sjukpenning eller motsvarande för sjukdom **	32,8	35,2	-2,4	Upp	
	- kvinnor	45,7	49,5	-3,8	Upp
	- män	30,1	31,9	-1,8	Upp
Andel befolkning 18-84 år som mår bra/mycket bra**, %	73	72	1	Upp	
	- kvinnor	71	72	-1	Ner
	- män	75	72	3	Upp
Likabehandlingsplaner ***	Finns	Finns	0	Oförändrat	
Självskattad hälsa årskurs 9, mår bra/mycket bra**, %	82	84	-2	Ner	
	- flickor	75	81	-6	Ner
	- pojkar	90	88	2	Upp
Självskattning: påverka det som görs i skolan årskurs 9**, %	22	20	2	Upp	
	- flickor	24	21	3	Upp
	- pojkar	20	20	0	Oförändrat
Självskattning:** kränkta/illa behandlade av någon vuxen	16	19	-3	Upp	
	- flickor	16	19	-3	Upp
	- pojkar	17	20	-3	Upp

KÄLLA: *Index för Örebro kommun enligt SCB:s kommunstatistik. **Självskattning. Befolkningsenkät Örebro läns landsting. ***Rapportering från förvaltningarna, manuell mätning.

6. Öka örebroarnas aktiva deltagande i det civila samhället

Värdering: Fortsätt så

Indikator	Senaste mätning	Tidigare värde	Förändring	Riktning
Valdeltagande, procent*	81,3	80,6	1,7	Upp
Nöjd Inflytande-Index**	42	42	0	Oförändrat
Information/öppenhet**	55	56	1	Ner
Förtroende**	43	46	3	Ner

KÄLLA: *Valmyndigheten. **SCB medborgarundersökning 2009 och 2008. Index av 100 där 40 är lägsta acceptabla nivå.

7. Flytta makt, ansvar och befogenheter så långt ut i organisationen som möjligt

Värdering: Fortsätt så

Indikator	Senaste mätning		Totalt	Tidigare värde	Förändring	Riktning
	Kvinnor	Män				
Medarbetarindex*	64	60	63	63	0	Oförändrat
Makt, ansvar och befogenhetsindex*	68	63	67	67	0	Oförändrat
- barn och utbildning	69	61	67	66	1	Upp
- samhällsbyggnad	70	68	68	65	3	Upp
- social välfärd	68	64	67	68	-1	Ner
Antal intraprenader			13	5	8	Upp
- barn och utbildning			5	2	3	Upp
- samhällsbyggnad			0	0	0	Oförändrat
- social välfärd			6	3	3	Upp
- vuxenutbildning och arbetsmarknad			2	0	2	Upp

*Indexet är hämtat från kommunens medarbetarenkät 2009 i jämförelse med 2007. Index av 100 där 40 är lägsta acceptabla nivå.

8. Öka medborgarnas inflytande över sin egen vardag och inflytandet över kommunala verksamheter och beslutsprocesser

Värdering: Fortsätt så

SCB:s medborgarundersökning	Senaste mätning	Tidigare värde	Förändring	Riktning
Nöjd Inflytande-Index (NII)	42	42	0	Oförändrat
- tillgänglighet	46	48	-2	Ner
- information/öppenhet	55	56	1	Upp
- påverkan	40	39	1	Oförändrat
Nöjd Medborgar-Index (NMI)	57	57	0	Oförändrat
- bemötande/tillgänglighet	62	62	0	Oförändrat
Servicemätning JSM Telefront				
Svarstider, %: Hur många av medborgarna som skickar in en enkel e-postfråga får svar inom två arbetsdagar?	83	88	-5	Ner
Tillgänglighet, %: Hur stor andel av medborgarna som tar kontakt med kommunen via telefon för att få svar på en enkel fråga får kontakt med en handläggare?	63	38	25	Upp
Information, %: God information från handläggare	63	33	30	Upp
Bemötande, %: Hur många av medborgarna uppfattar att de fått ett gott bemötande när de via telefon ställt en enkel fråga till kommunen?	83	56	27	Upp
Din delaktighet och kommunens information				
Hur god är kommunens webbinformation till medborgarna	80	81	-1	Oförändrat

KÄLLA: SKL:s Kommunens kvalitet i korthet.

9. Minska klimatpåverkan

■ Värdering: Fortsätt så

	Senaste mätning	Tidigare värde	Förändring	Riktning
Fossil koldioxid från kommunala fordon*, mätning i ton CO ²	2 580	2 514	66	Ner
Uppvärmning av kommunens fastigheter**				
- oljeförbrukning m ³	366	389	-23	Upp
- minskad mängd CO ² kg, mätning i ton	3 320	1 499	1 821	Upp
Användning av el i kommunens verksamheter				
- i GWh*	28,5	28,9	-0,4	Upp
- i kWh/kvm**	70,5	77,7	-7,2	Upp

KÄLLA: *Tekniska nämndens årsberättelse 2009. **Fastighetsnämndens årsberättelse 2009.

10. Skapa en trygg kommun för alla medborgare, oavsett bakgrund, ålder, kön, etnisk identitet och så vidare

■ Värdering: Mer måste ske

Antal brott per 100 000 invånare*	Senaste mätning	Tidigare värde	Förändring	Riktning
Sexualbrott	183	183	0	Oförändrat
Grov kvinnofridskränkning	17	9	8	Ner
Ofredande mot kvinna 18 år eller äldre	332	326	6	Ner
Olaga diskriminering	3	5	-2	Upp
Hets mot folkgrupp	4	-	-	-
Öbo:s trygghetsmätning**				
Trygghetsindex utifrån nio frågor, andel som upplever trygghet i boendemiljön, %	79,6	80,2	-0,6	Ner
Andelen som uppger att de avstår att gå ut av rädsla att bli ofredade, överfallna.***, %	23	21	2	Ner
- kvinnor	34	32	2	Ner
- män	12	10	2	Ner

KÄLLA: *BRÅ, officiell kriminalstatistik prel. för 2009. **Öbo:s kundundersökning 2008.

***Liv och Hälsa. Örebro läns landstings befolkningsenkät 2008 och 2004.

Bilaga – 4 Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)

I denna bilaga redovisas värderingen av måluppfyllelse av kommunfullmäktiges angivna mål i budget 2009. Värderingen anger om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts och om kommunen utfört sin verksamhet väl, kunnat betala för den och inte skjutit över betalningsansvaret på framtiden. För Örebro kommun innebär god ekonomisk hushållning att verksamheten bedrivs effektivt. Medborgaren ska sättas i centrum, den kommunala servicen ska infria kommuninvånarnas behov och förväntningar och bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

Måluppfyllelsen anges i färger

Rött innebär att målet inte är uppfyllt.

Gult innebär att målet till viss del är uppfyllt.

Grönt innebär att målet är uppfyllt.

Riktningen visar trenden i utvecklingen under året

Upp innebär en positiv trend, måluppfyllelsen förbättras.

Oförändrad innebär en oförändrad trend, måluppfyllelsen är oförändrad.

Ner innebär en negativ trend, måluppfyllelsen har försämrats.

1) Sjukfrånvaron för anställda kvinnor och män ska minska årligen, mätning i procent av arbetstiden 2009

	Önskat läge	Senaste mätning			Förändring totalt	Riktning	Måluppfyllelse
		kvinnor	män	totalt			
Kommunen totalt	Minska	6,1	3,5	5,5	-1,0	Upp	Grönt
Kommunstyrelsens verksamheter	Minska	3,4	1,8	3,1	0,5	Oförändrat	Gult
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	Minska	4,4	4,6	4,5	-1,6	Upp	Grönt
Barn och utbildning totalt	Minska	5,4	2,8	4,8	-1,0	Upp	Grönt
Skolnämnd nordost	Minska	5,5	2,8	5,0	-1,5	Upp	Grönt
Skolnämnd nordväst	Minska	5,8	3,4	5,4	-1,3	Upp	Grönt
Skolnämnd sydost	Minska	5,5	3,7	5,2	-1,1	Upp	Grönt
Skolnämnd sydväst	Minska	6,0	3,7	5,6	-1,2	Upp	Grönt
Gymnasienämnden	Minska	4,1	1,9	3,2	-0,8	Upp	Grönt
Östernärke områdesnämnd	Minska	6,2	4,2	5,8	0,4	Oförändrat	Gult
Social välfärd totalt	Minska	7,4	4,4	6,9	-1,3	Upp	Grönt
Socialnämnd väster	Minska	6,0	2,9	5,3	-1,5	Upp	Grönt
Socialnämnd öster	Minska	7,0	3,3	6,0	-0,5	Oförändrat	Grönt
Vård- och omsorgsnämnd väster	Minska	8,4	5,9	8,1	-1,6	Upp	Grönt
Vård- och omsorgsnämnd öster	Minska	7,5	6,9	7,4	-1,5	Upp	Grönt
Nämnd för funktionshindrade	Minska	6,6	3,6	5,9	-0,9	Upp	Grönt
Överförmyndarnämnden	Minska	-	-	6,9	4,3	Ner	Gult
Samhällsbyggnad totalt	Minska	4,4	3,3	3,7	0	Oförändrat	Grönt
Fastighetsnämnden	Minska	3,9	4,3	4,2	-0,7	Upp	Grönt
Miljönämnden	Minska	2,3	2,9	2,5	0,1	Oförändrat	Grönt
Tekniska nämnden exkl. VA/avfall	Minska	4,6	3,8	4,0	-0,2	Oförändrat	Grönt
Byggnadsnämnden	Minska	5,5	2,3	4,2	1,4	Ner	Gult
Kultur- och medborgarnämnden	Minska	5,5	2,3	4,2	0,8	Ner	Gult
Fritids- och turistnämnden	Minska	2,0	2,0	2,0	-0,4	Upp	Grönt
Glanshammars lokala nämnd	Minska	-	-	-	-		
Tysslinge lokala nämnd	Minska	-	-	-	-		
Östernärke områdesnämnd	Minska	Ingår som försumbar del i redovisningen för skolområdet					

KOMMENTARER

Övergripande: Sjukfrånvaron har minskat både för män och kvinnor inom de personalitäta programområdena Social välfärd samt Barn och Utbildning. Social Välfärd är det programområde som har den högsta sjukfrånvaron men som även står för den största minskningen. Riktade åtgärder och nya sjukförsäkringsregler har bidragit till den positiva utvecklingen.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Övergripande: Antalet långa sjukfall bedöms fortsätta att minska framöver. Trenden att korttidsfrånvaron ökar samt medarbetarenkätens signaler bland annat om stress måste tas på allvar. Ett nytt arbetsmarknadspolitiskt introduktionsprogram införs 2010 med syftet att den tidigare sjukskrivne så snart som möjligt ska kunna ta del av arbetsförmedlingens ordinarie insatser. Introduktionen pågår tre månader. Kommunen fortsätter det förebyggande arbetet för att motverka främst korttidsfrånvaron samt riktade åtgärder och tidiga insatser för att minska sjukfrånvaron.

Kommunstyrelsens verksamhet: Sjukfrånvaron kan anses vara låg trots en ökning med 0,55 procent jämfört med året innan. En förklaring till ökningen kan vara att kommunledningskontoret har mer än fördubblat antalet medarbetare i samband med omorganisationen av administrationen.

Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden: Sjukfrånvaron har minskat i jämförelse med 2008. Den minskade sjukfrånvaro gäller både män och kvinnor.

Barn och utbildning: Sjukfrånvaron har fortsatt att minska inom i stort sett hela programområdet. Undantaget är Östernärke som haft en liten ökning, troligen orsakad av omorganisation.

Samhällsbyggnad: Den totala sjukfrånvaron inom programområde Samhällsbyggnad har sjunkit sedan 2007 men visar för 2009 samma nivå som året före.

Social välfärd: Programområdet har den högsta sjukfrånvaron i kommunen men minskar med över en procentenhet för andra året i rad.

Kommunstyrelsens verksamhet: Med anledning av att många medarbetare har fått en ny arbetsplats i samband med FRAM-projektet, genomfördes en ergonomirond på kommunledningskontoret av företagshälsovården som också höll en kort föreläsning om ergonomi för varje avdelning. De förbättringsområden som identifierades kommer att prioriteras och utifrån det tas en handlingsplan fram för 2010.

Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden: Fortsätta arbetet med ytterligare förebyggande insatser och friskvårdsaktiviteter.

Barn och utbildning: Sjuktalet ska minska genom förebyggande arbete med tidiga insatser mot ohälsa, uppföljning av korttidsfrånvaro samt tidiga rehabiliteringsinsatser.

Samhällsbyggnad: Flera förvaltningar fortsätter sitt aktiva arbete tillsammans med företagshälsovården för att minska sjukfrånvaron. De lokala nämnderna i Glanshammar och Tysslinge redovisar inga värden då personalunderlaget är för litet.

Social välfärd: Utvecklingen påverkas av försäkringskassans ändrade regler samt förändrad arbetsmarknad. Förvaltningarna kommer att fortsätta med ett aktivt arbete för att fortsätta minska sjukfrånvaron.

2) Andelen anställda män ska öka inom programområdena Barn och utbildning och Social välfärd

	Önskat läge	Senaste mätning			Förändring totalt	Riktning	Måluppfyllelse
		kvinnor	män	totalt			
Barn och utbildning totalt	Öka	78,5	21,5	100	-0,4	Ner	Rött
Skolnämnd nordost	Öka	84,0	16,0	100	-0,2	Ner	Gult
Skolnämnd nordväst	Öka	83,2	16,8	100	0,5	Upp	Grönt
Skolnämnd sydost	Öka	84,6	15,4	100	-0,1	Ner	Gult
Skolnämnd sydväst	Öka	86,0	14,0	100	-0,5	Ner	Rött
Gymnasienämnden	Öka	59,9	40,1	100	-0,2	Ner	Gult
Östernärke områdesnämnd	Öka	83,0	17,0	100	2,2	Upp	Grönt
Social välfärd totalt	Öka	85,5	14,5	100	0,2	Oförändrat	Grönt
Socialnämnd väster	Öka	77,0	23,0	100	0,8	Upp	Grönt
Socialnämnd öster	Öka	73,8	26,2	100	1,5	Upp	Grönt
Vård- och omsorgsnämnd väster	Öka	91,2	8,8	100	1,2	Upp	Grönt
Vård- och omsorgsnämnd öster	Öka	93,5	6,5	100	-0,9	Ner	Rött
Nämnden för funktionshindrade	Öka	76,6	23,4	100	0,3	Upp	Grönt
Överförmyndarnämnden	Öka	80,0	20,0	100	20,0	Upp	Grönt

KOMMENTARER

Barn och utbildning: Andelen män av de tillvidareanställda inom programområdet har minskat sedan 2008. Orsakerna är dels anpassning av organisationen utifrån minskat elevunderlag och minskat ekonomiskt ytrymme, dels s.k. konverteringar av tjänster utifrån LAS.

Social välfärd: En ökning har skett inom programområdet under 2009 och i stort sett alla nämnderna bidrar. Inom vård och omsorg har kostverksamheten, där männen utgör en högre andel, flyttat mellan nämnderna. Hälften av minskningen för öster avser detta.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Åtgärdsförslag Barn och utbildning: Förvaltningarna måste arbeta mer aktivt i samband med nyrekrytering för att på sikt få en utveckling mot målet.

Åtgärdsförslag Social välfärd: Förvaltningarna kommer att fortsätta arbeta aktivt för att på sikt få en utveckling mot målet, bland annat i samband med nyrekryteringar.

3) Andelen elever som lämnar grundskolan med kunskaper som ger behörighet till gymnasiestudier på nationella program ska öka

Mätningen avser vt -09	Önskat läge	Senaste mätning			Förändring totalt	Riktning	Måluppfyllelse
		flickor	pojkar	totalt			
Barn och utbildning totalt	Öka	80,2	78,1	79,0	-3,4	Ner	Rött
Skolnämnd nordost							
Engelbrektskolan	Öka	90,9	74,6	83,6	-0,7	Ner	Rött
Olaus Petriskolan	Öka	83,3	77,5	79,3	-10,5	Ner	Rött
Glanshammars skola	Öka	83,3	80,0	81,6	-2,8	Ner	Rött
Skolnämnd nordväst							
Lillåns skola 7-9	Öka	93,2	84,3	88,5	-1,1	Ner	Rött
Mellringeskolan	Öka	71,2	71,3	71,2	-4,5	Ner	Rött
Vivallaskolan	Öka	50,0	50,8	50,5	-15,9	Ner	Rött
Skolnämnd sydost							
Adolfsbergsskolan	Öka	94,2	92,0	92,9	-1,7	Ner	Rött
Almbyskolan	Öka	91,7	89,4	90,4	1,8	Upp	Grönt
Brickebackens skola	Öka	63,6	21,3	48,1	-3,8	Ner	Rött
Navets skola	Öka	84,6	95,3	90,2	-0,1	Oförändrat	Gult
Skolnämnd sydväst							
Gumaeliuskolan	Öka	82,7	90,6	87,6	3,0	Upp	Grönt
Mikaelskolan	Öka	81,6	78,2	79,5	17,8	Upp	Grönt
Östernärke områdesnämnd							
Odenskolan	Öka	82,9	87,0	85,4	-3,2	Ner	Rött
Andel elever som lämnar grundskolan med godkända betyg i alla ämnen, för spec. per skola se KF-uppdrag 4	Öka	71,9	68,0	69,7	-2,5	Ner	Rött
SALSA*-resultat för kommunala skolor i Örebro	Öka	-	-	-3	0	Oförändrat	Rött

*Statistisk modell där andel elever som uppnått målen i alla ämnen i årskurs 9 sätts i relation till olika bakgrundsfaktorer.

KOMMENTARER

Andelen elever med behörighet har minskat med 3,4 procentenheter från år 2008. Det innebär att 293 elever var hänvisade till individuella programmet när slutbetygen skrevs. Efter sommarskolan har 15 av dessa elever lyckats uppnå behörighet.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Satsningen på att få ämnesbehöriga lärare i samtliga ämnen fortgår. De elever som inte når målen i de lägre årskurserna måste uppmärksammas tidigare och ett kartläggningsarbete har påbörjats för hela kommunen. De elever i årskurs 8 som ej fick godkänt i svenska, matematik och engelska vid vårterminens slut 2009 ska följas under läsåret och de åtgärder som vidtas för att de ska nå måluppfyllelse ska redovisas 2010.

4) Andelen elever med behörighet till högskolestudier ska öka.

Mätningen avser vt -09	Önskat läge	Senaste mätning			Förändring totalt	Riktning	Måluppfyllelse
		flickor	pojkar	totalt			
Gymnasienämnd	Öka	94	87	91	3	Upp	Grönt

KOMMENTARER

Gymnasieskolans måluppfyllelse har ökat mot 2008 och ligger på en hög nivå totalt sett.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Fortsatt satsning på att fler elever kan genomföra nationellt eller special-utformat program med godkända betyg.

5) Av den totala tiden i hemvården ska andelen tid hos brukarna öka

Anges i procent	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Social välfärd totalt	Öka till 60,34	45	Nytt mått	Upp	Gul
Vård- och omsorgsnämnd väster	Öka	46		Upp	Gul
Vård- och omsorgsnämnd öster	Öka	45		Upp	Gul

KOMMENTARER

Den angivna tiden för önskat läge utgör brukartid enligt resursfördelningsmodellen. Med införandet av TES-verktyget visar mätningarna att brukartiden ökat under 2009. Flera områden visar klart över 50 %.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Arbetet med TES-verktyget fortsätter. Arbetssätten utvecklas, förfinade mätningar och analyser görs kontinuerligt som sedan används i resultatuppföljningen.

6) Genomsnittlig väntetid till bostad med särskild service ska minska

	Önskat läge	Senaste mätning			Förändring totalt	Riktning	Måluppfyllelse
		kvinnor	män	totalt			
Nämnden för funktionshindrade	Minska	12	18	16	-2 mån	Upp	Grönt

KOMMENTARER

Avser väntetiden i genomsnitt för de som fått bostad under 2009. Antal personer som väntade på bostad sista december var 26,6 färre än 2008.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Arbetet pågår med en bostadsplan 2010–2012 samt en framtidsplan 2015 som ska ange hur förvaltningen ska rusta sig för att klara framtida behov.

7) Antal hushåll med försörjningsstöd ska minska

Anges i antal unika hushåll, 2009	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Social välfärd totalt	Minska	4 120	319	Ner	Rött
Socialnämnd väster	Minska	2 663	143	Ner	Rött
Socialnämnd öster	Minska	1 457	176	Ner	Rött

KOMMENTARER

Ökningen av antalet hushåll med försörjningsstöd under 2009 beror nästan enbart på den försämrade arbetsmarknaden. Med den lågkonjunktur som rått under året fanns inte förutsättningar att klara målet.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Överföringen av verksamheten till Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen ger bättre förutsättningar att hitta helhetslösningar så att resultaten kan närma sig målet.

8) Andel personer som har gått vidare till studier resp arbete efter avslutade arbetsmarknadsåtgärder ska öka

Mätning 2009, %	Önskat läge	Senaste mätning			Förändring totalt	Riktning	Måluppfyllelse
		kvinnor	män	totalt			
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	Öka	48	52	32	0	Oförändrat	Gult

KOMMENTARER

Arbetsmarknadsläget under 2009 har påverkat möjligheterna till arbete väsentligt i negativ riktning.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Sviterna från den internationella finanskrisen fortsätter 2010 och troligen några år till. Satsningarna inom arbetsmarknadsområdet som påbörjats kommer att fortsätta 2010.

9) Den genomsnittliga introduktionstiden för flyktingar ska inte vara längre än 2 år

Mätning 2009, månader	Önskat läge	Senaste mätning			Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
		Kvinnor	Män	totalt			
Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	<24 mån	27	31	29	-1	Ner	Rött

KOMMENTARER

Högt flyktingmottagande under åren 2006–2008, där många personer har kort utbildningsbakgrund och svåra trauman som påverkar introduktionstiden. Det försämrade arbetsmarknadsläget har också försvårat möjligheten att nå målet 2009.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Insatser behöver göras för att nyanlända snabbt ska komma igång i sfi och annan arbetsmarknadsinriktad verksamhet och för att på olika sätt minska vissa typer av avbrott under introduktionstiden. Exempel är "Hälsospåret" och "Språk och framtid".

10) Energianvändningen i kommunens fastigheter/lokaler ska minska genom aktiva åtgärder

Mätning 2009	Önskat läge	Senaste mätning*	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Fastighetsnämnd	Minska	70,45	-7,25	Upp	Grönt

* anger elförbrukningen i kWh/m²

KOMMENTARER

Förutom elförbrukningen har fjärrvärmeanvändningen minskat med ca 5 % och oljeförbrukningen med ca 10 %.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Beslut har tagits om EPC del 3. Denna del omfattar ca 75 000 m² som kommer att installeras under 2010.

11) Halterna av kemikalier ska minska i råvattnet vid kommunens råvattenintag

	Önskat läge	Senaste mätning	Förändring	Riktning	Måluppfyllelse
Tekniska nämnden	Minska				
Bekämpningsmedelsanalys		ub	p till ub*	Oförändrat	Gult
Läkemedelsanalys		p	ub till p*		

*ub = under bestämningsgräns, p = påvisat.

KOMMENTARER

Mätning av bekämpningsmedel görs en gång per år genom stickprov i Svartån. Ett stickprov ger ingen beskrivning av tillståndet. Bekämpningsmedel påvisat vid mätningar varje år 2003–2006 samt 2008 men inte vid mätningar 2007 och 2009. Läkemedelsrester: Av 30 parametrar är fyra ämnen påvisade, glykossänka, cellgift och beta-blockerare. Provtagningen genomförd under 4 år, i år är första gången som ämnen påvisats.

ÅTGÄRDSFÖRSLAG

Under 2009 har ett tjänstemannaförslag tagits fram för ett vattenskyddsområde kring Svartån med syftet att säkra Örebro's råvattentäkt och örebroarnas dricksvatten.

Bilaga 5 – Resultatbedömning för driftsnämnderna

Nämndernas resultat sammanfattas och redovisas utifrån de styrande faktorer som gäller för verksamheten under 2009. Matrisen visar bedömningen av nämndens resultat utifrån kommunens resultat som helhet.

Ramavvikelse anger bedömning av det ekonomiska utfallet. Verksamhet i intraprenadform bedöms separat. Mål för god ekonomisk hushållning anger bedömning av de mål som nämnden omfattas av. Medborgaren i centrum anger bedömning av nämndens utveckling för de strategiska delarna i varje del av styrmodellen. Bidrag till kommunfullmäktige uppföljningsuppdrag anger bedömning av nämndens bidrag till utvecklingen av kommunfullmäktiges tio uppföljningsuppdrag.

Programområde Social välfärd

Socialnämnd öster

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män	7 Hushåll med f-stöd	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
Grön	Grön	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Gul	Grön

Nämnden redovisar en god ekonomi, servicegarantierna uppfylls och brukarna/medborgarna är nöjda med verksamheten. Personalen är friskare och andelen män har ökat. Verksamheten bidrar till utvecklingen av kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Nämndens utvecklingsområde är ökad tillgänglighet i enlighet med servicegarantin samt att arbeta för att öka medarbetarnas nöjdhet. Verksamheten försörjningsstöd (f-stöd) med sina mål övergår till Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden fr.o.m. 2010.

Socialnämnd väster

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män	7 Hushåll med f-stöd	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
–	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön	Röd	Grön	Grön

Servicegarantierna klaras och brukarna/medborgarna är nöjda med verksamheten. Medarbetarna är friska, nöjdare och andelen män har ökat. Verksamheten bidrar till utvecklingen av kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Det viktigaste utvecklingsområdet för nämnden är att anpassa verksamheten till den ekonomiska ramen som överskrider även efter reducering av kostnaderna för försörjningsstöd (f-stöd). Verksamheten försörjningsstöd med sina mål övergår till Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden fr.o.m. 2010.

Vård- och omsorgsnämnd öster

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män	5 Brukartiden i hemvård	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
Grön	Grön	Grön	Röd	Gul	Gul	Gul	Grön	Gul	Grön

Det ekonomiska målet har klarats och verksamheten bidrar till utvecklingen av kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Medarbetarna är friskare. Nämndens utvecklingsområde är att öka andelen män bland medarbetarna, fortsätta arbetet med att öka brukartiden inom hemvården, utveckla arbetet med att uppnå samtliga servicegarantier samt öka nöjdheten hos brukarna och medarbetarna.

När målen nås och utvecklingen bidrar till kommunens helhetsresultat är markeringen **Grön**.

När utveckling skett men målet inte har uppnåtts är markeringen **Gul**.

När mer behöver göras för utveckling i önskad riktning är markeringen **Röd**.

Vård- och omsorgsnämnd väster

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män	5 Brukartiden i hemvård	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
Grön	Grön	Grön	Grön	Gul	Gul	Gul	Grön	Gul	Grön

Nämnden har klarat det ekonomiska målet. Personalen är friskare och andelen män har ökat. Verksamheten bidrar till utvecklingen av kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Utvecklingsområdena är att fortsätta arbetet med att öka brukartiden inom hemvården, utveckla arbetet med att uppnå samtliga servicegarantier samt öka nöjdheten hos brukarna och medarbetarna.

Nämnden för funktionshindrade

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män	6 Väntetid bostad med särskild service	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Gul	Grön	Gul	Gul	Grön

Nämndens resultat visar att ekonomin är god, personalen är friskare och andelen män ökar. Väntetiden till bostad med särskild service minskar och brukarna är nöjda. Verksamheten bidrar till utvecklingen av kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Utvecklingsområden är att utveckla arbetet med att nå servicegarantierna fullt ut, att öka medarbetarnas nöjdhet och förbättra utvecklingen av de ekonomiska nyckeltalen.

Överförmyndarnämnden

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män		Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
-	Gul	Röd	Grön		Gul	Gul	Gul	Gul	Gul

Nämnden redovisar en positiv resultatutveckling men har inte nått helt i mål. Undantaget är andelen män som ökat i personalgruppen under 2009. Nämndens utvecklingsområden rör nästan hela uppdraget. De viktigaste delarna är att hålla den ekonomiska ramen, utveckla arbetet med att klara servicegarantierna samt att mäta brukarnöjdhet.

Programområde Barn och utbildning

Gymnasienämnden

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män	4 Andel behöriga elever	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
-	Grön	Grön	Gul	Grön	Gul	Grön	Gul	Gul	Grön

Gymnasienämnden har klarat det ekonomiska resultatet. Kunskapsuppdraget har uppnåtts, gjorda insatser har räckt till för att nå målet för andelen elever som uppnår grundläggande behörighet till högskolestudier. Brukarna är nöjda med verksamheten. Nämnden har aktivt bidragit till kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Personalen är friskare men inte fullt så nöjda som kommunens personal i övrigt. Nämndens utvecklingsområden är att öka andelen män i personalen, arbeta vidare med servicegarantierna, öka nöjdhetsgraden hos personalen samt utveckla de ekonomiska nyckeltalen.

Skolnämnd nordost

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män	3 Andel behöriga elever	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
Grön	Grön	Grön	Gul	Röd	Gul	Grön	Gul	Grön	Grön

Nämnden har klarat det ekonomiska resultatet samt målet att minska sjukfrånvaron. Verksamheten bidrar aktivt till kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Brukarundersökningar visar goda resultat och personalen är nöjda. De ekonomiska nyckeltalen för förskoleverksamhet och grundskoleverksamhet visar på både positiva och negativa tendenser för kostnadsutveckling och ekonomiskt utfall. Ingen av de tre skolorna har klarat kunskapsuppdraget*, gjorda insatser har inte räckt till för att nå målen. Ett utvecklingsområde för nämnden är att intensifiera arbetet med kunskapsuppdraget. Andra utvecklingsområden är att öka andelen män i personalen och arbeta vidare med servicegarantierna.

Skolnämnd sydost

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män	3 Andel behöriga elever	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
-	Grön	Grön	Gul	Röd	Gul	Grön	Gul	Gul	Grön

Nämnden har klarat det ekonomiska resultatet. Sjukfrånvaron minskar och andelen män är i princip oförändrad. Nämnden bidrar aktivt till kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Kunskapsuppdragen* inom målen för god ekonomisk hushållning har inte uppnåtts, gjorda insatser har inte räckt till för att nå målen fullt ut. Utvecklingsområden är därför insatser för att klara kunskapsuppdraget samt arbeta vidare med servicegarantierna och att öka nöjdheten hos personalen.

* Kunskapsuppdragen syftar dels på andel elever som i årskurs 9 uppnår behörighet till nationella program i gymnasieskolan dels andel elever som erhåller godkända betyg i alla ämnen när de går ut årskurs 9.

Skolnämnd nordväst

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män	3 Andel behöriga elever	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
Grön	Grön	Grön	Grön	Röd	Gul	Grön	Röd	Grön	Grön

Nämnden har klarat det ekonomiska resultatet och två av målen inom god ekonomisk hushållning, personalen mår bra och andelen män har ökat. Brukarundersökningarna visar att brukarna är nöjda och så är även personalen. Nämnden bidrar aktivt till kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Gjorda insatser har inte räckt till för att nå målen för kunskapsuppdraget* som därmed fortsätter att vara ett utvecklingsområde för nämnden. Kostnadssidan för förskoleverksamhet och grundskoleverksamhet är också ett utvecklingsområde liksom insatser för att arbeta vidare med servicegarantierna.

Skolnämnd sydväst

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män	3 Andel behöriga elever	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
Grön	Grön	Grön	Röd	Grön	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön

Nämnden har uppfyllt det ekonomiska resultatet. Kunskapsuppdraget* har uppnåtts, gjorda insatser har räckt till för att nå målen. Brukarundersökningarna visar att brukarna är nöjda. De ekonomiska nyckeltalen har en positiv utveckling och utfall. Medarbetarna är också nöjda. Nämnden bidrar aktivt till kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Utvecklingsområden för nämnden är att öka andelen män samt arbeta vidare med servicegarantierna.

Östernärkes områdesnämnd

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	2 Andel män	3 Andel behöriga elever	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
Grön	Gul	Gul	Grön	Gul	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön

Nämnden har som helhet klarat det ekonomiska resultatet. Andelen män i personalgruppen har ökat och medarbetarenkäten visar på hög nöjdhet. Brukarna är nöjda med verksamheten. Nämnden bidrar aktivt till kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Kunskapsuppdragen* inom målen för god ekonomisk hushållning har inte uppnåtts fullt ut, området är därför ett utvecklingsområde för nämnden. Andra utvecklingsområden är att ta fram rutiner för att följa upp tjänstegarantier i förskola och skola och arbeta för att sänka sjukfrånvaron.

* Kunskapsuppdragen syftar dels på andel elever som i årskurs 9 uppnår behörighet till nationella program i gymnasieskolan och dels andel elever som erhåller godkända betyg i alla ämnen när de går ut årskurs 9.

Programområde Samhällsbyggnad

Byggnadsnämnden

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)	Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
-	Grön	Grön	Gul	Gul	Grön	Grön	Grön

Nämndens resultat visar en god ekonomi och nöjd personal. Verksamheten bidrar till utvecklingen av de strategiska utvecklingsområdena. Utvecklingsbehov finns för att kunna svara på klagomål, mäta resultaten av tjänstegarantierna samt arbeta med att vända trenden för personalens sjukfrånvaro. Dessutom måste arbetet runt bygglov utvecklas i syfte att öka företagets nöjdhet.

Fritids- och turistnämnden

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)	Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
-	Grön	Grön	Grön	Grön	Gul	Gul	Gul

Nämnden har klarat verksamhetsuppdraget. Efter avdrag av de specifika kostnaderna för Storstenshöjden klarar nämnden både målen för god ekonomisk hushållning vad gäller sjukfrånvaro och ekonomiskt resultat. Tillgängligheten är god och brukare/medborgare är nöjda med verksamheten. Nämndens utvecklingsområden finns i en minskad nöjdhet hos personalen samt utveckling av de ekonomiska nyckeltalen. Dessutom bör verksamhetens bidrag till uppföljningsuppdragen från kommunfullmäktige öka.

Kultur- och medborgarnämnden

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)	Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
-	Grön	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön	Gul

Nämnden har klarat det ekonomiska resultatet. Tillgängligheten utifrån servicegarantierna är god och medborgarundersökningen visar en hög nöjdhet med kulturverksamheten. Även Kulturskolans brukarundersökning visar ett gott resultat. Utvecklingsområden är att behålla nivån eller minska personalens sjukfrånvaro samt att verksamheten i högre grad bidrar till uppföljningsuppdragen.

Fastighetsnämnden

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)	Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.	
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	10 Energianvändningen i kommunens lokaler	Verksamhetens processer	Brukare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
Grön	Grön	Grön	Grön	Gul	Grön	Grön	Gul	Gul

Nämnden har klarat ekonomiskt resultat och målen för god ekonomisk hushållning som bland annat innebär lägre energiförbrukning i kommunens lokaler. Personalen är friskare men inte fullt så nöjda som tidigare. Förbättringsområden för nämnden är ökad tillgänglighet enligt servicepolicy och att verksamhetens bidrag till kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag ökar.

Miljönämnden

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro			Verksamhetens processer	Brokare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
–	Grön	Grön			Grön	Grön	Gul	Grön	Grön

Nämnden klarar verksamhetsuppdraget, målen för god ekonomisk hushållning avseende sjukfrånvaro och det ekonomiska resultatet. Alla tjänstegarantier är uppfyllda och tillgängligheten enligt servicegarantierna är hög. Brukare liksom medborgare är nöjda med verksamheten. Personalens nöjdhet har ökat och verksamheten bidrar till samtliga av kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Det utvecklingsområde som finns är utveckling av de ekonomiska nyckeltalen.

Tekniska nämnden

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	11 Halterna av kemikalier i råvattenintag		Verksamhetens processer	Brokare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
Grön	Grön	Grön	Gul		Grön	Grön	Grön	Grön	Grön

Nämnden har klarat verksamhetsuppdraget, målen för god ekonomisk hushållning avseende sjukfrånvaro, samt det ekonomiska resultatet för både den skattefinansierade och den avgiftsfinansierade delen. Medarbetarna är oförändrat nöjda. Även brukare och medborgare är nöjda. Verksamheten bidrar till samtliga uppföljningsuppdrag från kommunfullmäktige. Förbättringsområden är ökad tillgänglighet enligt servicegarantin, arbete med kemikaliehaltererna i kommunens råvattenintag samt tjänstegarantierna för VA och snöröjning.

De lokala nämnderna Glanshammar, Tysslinge samt Östernärke områdesnämnd

Nämnderna klarar sina verksamhetsuppdrag och de ekonomiska resultaten. Östernärke områdesnämnd visar ett marginellt underskott för 2009 men har arbetat väl med verksamhetsuppdraget.

Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Ramavvikelse		Mål för god ekonomisk hushållning (GEH)			Medborgaren i centrum (MIC)				Bidrag till KF-uppdr.
Intraprenad	Övrig verksamhet	1 Sjukfrånvaro	8 Gått vidare till stud/arb.	9 Genomsnittlig introtid	Verksamhetens processer	Brokare och medborgare	Ekonomiska nyckeltal	Medarbetare	
Grön	Grön	Grön	Gul	Röd	Gul	Grön	Gul	Gul	Grön

Nämnden klarar det ekonomiska resultatet och målet att minska personalens sjukfrånvaro. Brukare och medborgare är nöjda med verksamheten och nämnden bidrar till samtliga av kommunfullmäktiges uppföljningsuppdrag. Utvecklingsområden är ökat arbete med att få fler att gå vidare till studier eller arbete, arbeta vidare för att mäta resultaten utifrån servicegarantierna, öka nöjdhetsgraden hos personalen samt utveckla de ekonomiska nyckeltalen. Målet om att minska introduktionstiden för flyktingar är också ett fortsatt utvecklingsområde, men utgår inom ramen för god ekonomisk hushållning 2010.

Bilaga 6 – Särredovisning av VA- och avfallsverksamheterna

Tekniska nämnden ansvarar för kommunens vatten- och avloppsverk samt avfallsverk. Dessa verksamheter regleras av VA-lagen respektive miljöbalkens avfallsförordning.

Huvudprincipen är att dessa två verksamheter helt ska finansieras med avgifter för utförda tjänster till sina abonnenter, dvs. medborgare och företag i kommunen. Avgifterna för VA- och avfallsverksamheterna ska baseras på självkostnadsprincipen. Verksamheterna ska därför normalt redovisa ett nollresultat.

VA- och avfallsverksamheterna ska normalt ha ett eget kapital som motsvarar 10 % av verksamhetens intäkter. Denna finansiella reserv behövs för att kunna hantera oförutsedda händelser under året med stora ekonomiska effekter för verksamheterna.

Om det egna kapitalet vid bokslutet är markant högre eller lägre än denna normalnivå, ska det egna kapitalet återställas till normalnivå genom en planerad anpassning av framtida taxenivåer. Denna återställning av eget kapital ska ske så snart som möjligt och längst inom en treårsperiod.

Resultaträkning VA-verksamhet (tkr)	Not	2008	2009
Verksamhetens intäkter	1	148 800	151 753
Verksamhetens kostnader	2	-133 300	-126 685
Varav ianspråktagande av medel för kväverening			814
Avskrivningar		-11 048	-11 960
Verksamhetens nettokostnader		4 452	13 108
Finansiella intäkter		777	57
Finansiella kostnader	3	-13 509	-13 016
Årets resultat		-8 280	149

Balansräkning VA-verksamhet (tkr)	Not	2008	2009
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	4–6	316 360	387 630
Omsättningstillgångar	7	8 588	44 732
Summa tillgångar		324 948	432 362
Skulder och eget kapital			
Eget kapital			
Eget kapital	8	43 429	35 149
- varav kväverening Avloppsverket 25 000 tkr, återstående del		25 000	24 186
Årets resultat		-8 280	149
Summa eget kapital		35 149	35 298
Skulder			
Långfristiga skulder	9,10	273 748	380 516
Kortfristiga skulder		16 051	16 548
Summa skulder		289 799	397 064
Summa skulder och eget kapital		324 948	432 362

Resultaträkning Avfallsverksamhet (tkr)	Not	2008	2009
Verksamhetens intäkter	11	143 692	131 190
Verksamhetens kostnader	12	-120 288	-115 751
Varav avsatt till deponi		2 864	2 515
Avskrivningar		-9 743	-9 617
Verksamhetens nettokostnader		16 525	8 337
Finansiella intäkter		1 758	459
Finansiella kostnader		-104	-96
Årets resultat		18 179	8 700

Balansräkning Avfallsverksamhet (tkr)	Not	2008	2009
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	13–15	79 331	81 210
Omsättningstillgångar	16	63 426	68 539
Summa tillgångar		142 757	149 749
Skulder och eget kapital			
Eget kapital			
Eget kapital	17	40 621	55 936
Årets resultat		15 315	6 185
Summa eget kapital		55 936	62 121
Avsättningar	18	74 438	75 393
Skulder			
Långfristiga skulder	19	306	263
Kortfristiga skulder		12 077	11 972
Summa avsättningar och skulder		86 821	87 628
Summa skulder och eget kapital		142 757	149 749

Noter till särredovisning av VA- och avfallsverksamheterna (tkr)

Not 1	2008	2009
Verksamhetens intäkter		
Brukningavgifter externa	119 058	118 940
Brukningavgifter interna	4 712	5 146
Anslutningsavgifter ianspråkta för exploateringsinvesteringar	2 991	3 292
- räntekostnader i exploateringsområden	3 181	5 988
Övriga intäkter, externa	13 701	13 101
Övriga intäkter, interna	5 157	5 286
Summa	148 800	151 753

Anslutningsavgiften (anläggningsavgiften) ska främst täcka investeringskostnaden för VA-ledningen. I samband med en anslutning finns vissa mindre driftskostnader som administrationskostnader, men dessa har bedömts vara av mindre omfattning, varför hela anslutningsavgiften periodiseras. se not 10.

Not 2		
Verksamhetens kostnader		
Kostnader externa	-92 270	-87 101
Övriga interna kostnader	-41 030	-39 584
Summa	-133 300	-126 685

Not 3		
Finansiella kostnader		
Ränta på influtna anslutningsavgifter	3 547	702
Övriga finansiella kostnader	9 962	12 314
Summa	13 509	13 016

Not 4		
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Ingående värde	236 505	280 650
Nettoinvesteringar	54 708	50 545
Korrigeringar	-329	0
Avskrivningar	-10 234	-11 452
Utgående värde	280 650	319 743

Not 5		
Pågående ny-, till- och ombyggnader		
Ingående värde	42 460	32 267
Drifftagning	-41 566	-27 992
Nya pågående, ej avslutade investeringar	31 373	60 408
Utgående värde	32 267	64 683

Not 6		
Maskiner och inventarier		
Ingående värde	3 430	3 444
Nettoinvesteringar	498	268
Avskrivningar	-484	-508
Utgående värde	3 444	3 204

Not 7 Likvidkonto		
Beloppet avser Va-verksamhetens kortfristiga interna fordran på balansdagen.		

Not 8	2008	2009
Eget kapital		
Balanserade resultat	43 429	35 149
- varav kväverening avloppsverket	25 000	25 000
lanspråktagande av kväverening		-814
Återstående belopp kväverening		24 186
Årets resultat	-8 280	149
Summa	60 149	35 298

Normalnivå på eget kapital

10 % av verksamhetens intäkter	14 880	15 175
--------------------------------	--------	--------

Not 9		
Anläggningslån		
Ingående skuld	194 141	184 714
Nytt lån	0	110 000
Amortering	-9 427	-10 503
Utgående skuld	184 714	284 211

Not 10		
Periodiserade anslutningsavgifter		

Ingående balans	75 008	89 034
Årets avsättning	16 651	15 849
Ränta influtna anslutningsavgifter, värdesäkring	3 547	702
lanspråktaga anslutningsavgifter för - exploateringsinvestering		
VA-ledning	-2 991	-3 292
- räntekostnader för investeringar i exploateringsområden	-3 181	-5 988
Utgående värde	89 034	96 305

Fr.o.m 2002 periodiseras anslutningsavgifterna för exploatering. Anläggningsavgifter togs till och med 2006 succesivt i anspråk med 1/33 per år. Från och med 2007 tas de i anspråk med 1/50 årligen. En retroaktiv beräkning från 1996 har skett. Återstående del som periodiserats tillföres årligen ränta med en räntesats motsvarande kommunens inlåningsränta i bank. Influtna anläggningsavgifter ianspråkades även för att täcka räntekostnader för investeringar i exploateringsområden. Utgående skuld 2009-12-31 uppgår till 96 305 tkr inklusive ränta.

Not 11	2008	2009
Verksamhetens intäkter		
Brukningavgifter	96 820	93 143
Övriga intäkter	46 872	38 047
Summa	143 692	131 190
Lagstadgad verksamhet	84 %	81 %
Affärsmässig verksamhet	16 %	19 %

Not 12		
Verksamhetens kostnader		
Lagstadgad verksamhet	85 %	84 %
Affärsmässig verksamhet	15 %	16 %

Not 13	2008	2009
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		
Ingående värde	72 655	70 462
Nettoinvesteringar	9 023	17 604
Korrigeringar	-3 333	
Avskrivningar	-7 883	-8 364
Utgående värde	70 462	79 702

Not 14		
Pågående ny-, till- och ombyggnader		
Ingående värde	6 317	6 860
Drifftagning	-4 903	-6 860
Nya pågående, ej avslutade investeringar	5 446	
Utgående värde	6 860	0

Not 15		
Maskiner och inventarier		
Ingående värde	2 800	2 009
Nettoinvesteringar	1 069	752
Avskrivningar	-1 860	-1 253
Utgående värde	2 009	1 508

Not 16 Likvidkonto		
Beloppet avser avfallsverksamhetens kortfristiga interna fordran på balansdagen.		

Not 17		
Eget kapital		
Balanserade resultat	40 621	55 936
Årets resultat	15 315	6 185
Summa	55 936	62 121
Normalnivå på eget kapital		
10 % av verksamhetens intäkter	14 369	13 119

Not 18		
Avsättningar till deponi		
Ingående balans	71 574	74 438
Årets avsättning	2 864	2 515
Uttag	0	-1 560
Utgående värde	74 438	75 393

För återställandet av deponier rekommenderas att en avsättning motsvarande uppskattade kostnader för återställandet. Atleverket fick sin ansökan om att få fortsätta att deponera på nuvarande deponi beviljad av miljödomstolen 2007-12-06. Enligt den senaste fonderingskalkylen uppgår kostnaderna för sluttäckning till 85,9 mnkr vid en diskonteringsränta på 3 %. Det innebär att det återstår 10,5 mnkr att fondera t.o.m. 2025. Arbetet med sluttäckningen pågår mellan 2008 och 2025.

Not 19		
Anläggningslån		
Ingående skuld	350	306
Amortering	-44	-43
Utgående skuld	306	263

ÖREBRO